

Vlaams
Parlement

ingediend op **15** (2018-2019) – Nr. 2-J
4 december 2018 (2018-2019)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door Lorin Parys en Jan Bertels
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

over het ontwerp van decreet

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2019

en over de beleidsbrief
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
2018-2019

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin:

Voorzitter: Bert Moyaers.

Vaste leden:

Ingeborg De Meulemeester, Danielle Godderis-T'Jonck, Lorin Parys, Peter Persyn, Elke Sleurs,
Tine van der Vloet;
Griet Coppé, Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
Freya Saeys, Martine Taelman;
Bert Moyaers, Freya Van den Bossche;
Elke Van den Brandt.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Vera Celis, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Lies Jans, Manuela Van Werde;
Sonja Claes, Dirk de Kort, Kathleen Helsen, Tinne Rombouts;
Jo De Ro, Emmily Talpe;
Jan Bertels, Bart Van Malderen;
Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:

Ortwin Depoortere.

Documenten in het dossier:

- 15** (2018-2019) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
 - Nr. 2-A t.e.m. 2-I: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
- 14** (2018-2019) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- 12-A** (2017-2018) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
 - Nr. 2: Verslag
- 13** (2018-2019) – Nr. 1: Algemene toelichting
 - Nr. 2: Toelichtingen per programma
- 16** (2018-2019) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof over de begroting
- 21** (2018-2019) – Nr. 1: Meerjarenraming
- 1735** (2018-2019) – Nr. 1: Beleidsbrief
 - Nr. 2: Motie

INHOUD

I.	Toelichting door Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	5
1.	Begrotingsopmaak 2019	5
1.1.	Investeringen in WVG: uitdagingen deze legislatuur	5
1.2.	Evolutie van het totale WVG-budget	6
1.3.	Jeugdhulp	6
1.4.	Personen met een handicap	8
1.5.	Geestelijke gezondheidszorg	8
1.6.	Vlaamse sociale bescherming: woonzorgcentra en mobiliteitshulpmiddelen	9
1.7.	Groeipakket	9
1.8.	Inkanteling van de zesde staatshervorming	9
1.9.	VIA 5 Koopkracht	11
1.10.	Index	11
2.	Beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2018-2019	11
2.1.	Gezondheids- en welzijnsproblemen voorkomen en laagdrempelige eerstelijns hulp	11
2.2.	Zorg op maat, vertrekkend van de mogelijkheden van de mens	13
2.3.	Versterken ondersteuning gezinnen door gezinsbeleid beter af te stemmen	15
2.4.	Positioneren van justitiehuis in Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en investeren in samenwerking tussen hulpverlening en Justitie	15
2.5.	Inzetten regelgevende en maatschappelijke instrumenten om kwaliteit van zorg en sociaal ondernemerschap te stimuleren	16
2.6.	Samenwerken met andere beleidsdomeinen, bestuursniveaus, wetenschap, actoren op het terrein en gebruikers... ..	16
II.	Algemene bespreking	17
1.	Uiteenzetting door Bart Van Malderen	17
2.	Uiteenzetting door Katrien Schryvers	19
3.	Uiteenzetting door Elke Van den Brandt	22
4.	Uiteenzetting door Freya Saeys	25
5.	Uiteenzetting door Martine Taelman	26
6.	Antwoord van Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	27
7.	Replieken	31

III. Bespreking per programma	32
1. Departement WVG	32
2. Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid	49
3. Jongerenwelzijn en integrale jeugdhulp	62
4. Kind en Gezin	74
5. Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap	79
IV. Stemming	91
Gebruikte afkortingen	92

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin besprak het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2019 tijdens haar vergaderingen van 6, 13 en 20 november 2018. Het ontwerp van decreet werd in samenhang behandeld met het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019 (*Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1746/1) en de beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2018-2019 (*Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1735/1).

I. Toelichting door Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

1. Begrotingsopmaak 2019

De begrotingsopmaak 2019 was voor het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin opnieuw een enorme oefening, mogelijks de grootste ooit. Het krediet van het beleidsdomein stijgt met 10,8 percent of meer dan 1,3 miljard euro. Op dat vlak was het de grootste oefening ooit, maar er zitten verschillende componenten achter: de index, de koopkrachtmiddelen in het kader van VIA 5, de technische oefening om alle kredieten aan te passen aan erkende kostendrijvers, de opstart van het Groeipakket, de integratie van de vroegere RIZIV-bevoegdheden en het Groeipakket in de werking van de Vlaamse overheid, en ten slotte ook extra middelen voor uitbreidingsbeleid.

Gelet op de complexiteit en omvang van de oefening schetst minister *Jo Vandeurzen* eerst een algemeen beeld om dan de verschillende belangrijkste inhoudelijke elementen toe te lichten, waarbij niet elke kredietwijziging helemaal aan bod komt.

1.1. Investerings in WVG: uitdagingen deze legislatuur

Minister Jo Vandeurzen komt niet terug op de vaststelling dat Vlaanderen in het begin van de regeerperiode nog geen grote budgetten kon vrijmaken, en zelfs inspanningen moest doen om in de loop van de legislatuur die bijkomende investeringen te doen waarvan iedereen weet dat ze noodzakelijk zijn.

Op budgettair vlak stelde de zesde staatshervorming Vlaanderen voor talrijke uitdagingen. Met de bevoegdheid over de ziekenhuisinfrastructuur werd een financieringsmodel overgedragen dat ondoorzichtig was, door Europa afgekeurd was en waar een grote schuld mee gepaard ging. Er is een nieuw en transparanter model ontwikkeld, zonder schuldopbouw en dat wel de toets van Europa doorstaat.

In de woonzorgcentra moest een kader ontwikkeld worden om de bijkomende erkenningen op te vangen. Vlaanderen heeft de erkenningskalender ingevoerd, waarmee de grootste groei ooit in de woonzorgcentra is gerealiseerd. De stijging van de zorgzwaarte in de woonzorgcentra was een andere grote uitdaging. Er zijn – de bijkomende middelen voor 2019 inbegrepen – voor 55 miljoen euro rvt gecreëerd. Aan de rob-forfaits zijn tientallen miljoenen toegevoegd voor de financiering van de zorgzwaarte.

Daarnaast is een nieuw model in de kinderbijslag ontwikkeld, en zijn de bevoegdheden inzake Justitie geïntegreerd. Vlaanderen gaf de bevoegdheden over geestelijke gezondheidszorg en revalidatie een plaats – waarbij er in 2019 ruimte is voor uitbreiding – en geeft de eerste lijn duidelijker vorm.

Voor de opstart van de persoonsvolgende financiering en de realisatie van meer zorggarantie voor personen met een handicap is een plan opgesteld ter waarde van 330 miljoen euro extra. Vlaanderen is die engagementen nagekomen en doet alles bijeen zelfs een beetje meer.

De jeugdhulp wordt geconfronteerd met toenemende vragen en een toenemende complexiteit. Er is daarom een intersectoraal beleid ontwikkeld dat zoveel mogelijk aan de vastgestelde uitdagingen tegemoetkomt.

De uitvoering van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters zorgt voor grote budgettaire uitdagingen als gevolg van de betere financiering van de bestaande plaatsen en de uitbreiding van het aanbod. Er is deze legislatuur – inclusief de bijkomende middelen voor 2019 – 80 miljoen euro geïnvesteerd in de uitbreiding en kwaliteit van het aanbod.

Over al het bovenstaande en over een koopkrachtverhoging is een intersectoraal akkoord ondertekend met de sociale partners, waarbij het beleid met de verschillende stakeholders is doorgesproken.

Het VIPA-investeringsprogramma werd door Europa afgekeurd. Vlaanderen werd in 2015 geconfronteerd met stijgende wachtlijsten voor investeringsprojecten zonder beschikbare investeringskredieten. Vanaf 2016 zijn nieuwe investeringsprogramma's ontwikkeld die de toets van Europa doorstaan. Met deze nieuwe programma's en de 140 miljoen euro aan investeringskredieten worden alle vragen van de woonzorgcentra en de klassieke sectoren beantwoord. Er kwam zelfs ruimte om nieuwe methodes te ontwikkelen, zoals de maatregelen tegen agressie en de klimaatinvesteringen.

Hiermee zijn echter nog niet alle budgettaire en maatschappelijke noden ingevuld, maar deze middelen moeten omgezet worden in extra zorg en ondersteuning. Minister Jo Vandeuren is ervan overtuigd dat hij met deze bijkomende middelen zo goed mogelijk aan de verschillende uitdagingen probeert tegemoet te komen. Het is duidelijk dat nog nooit zoveel bijkomende middelen naar Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zijn gegaan.

1.2. Evolutie van het totale WVG-budget

Waar in 2014 14,5 percent van het budget van de Vlaamse overheid naar Welzijn, Volksgezondheid en Gezin ging, is dat in 2019 gestegen tot 27,3 percent van de totale beleidskredieten door de zesde staatshervorming maar ook door bijkomende beleidsimpulsen.

Om de cijfers voor 2019 correct te interpreteren moeten de eenmalige kredieten voor overflow uit de totalen gehaald worden. Uit dat cijfer blijkt dat er van de 2 miljard euro bijkomende beleidskredieten 780 miljoen euro bijkomen in WVG of 37,5 percent van de bijkomende middelen. Deze voor overflow gecorrigeerde middelen zorgen voor een bijkomende stijging van de totale WVG-kredieten met 6,4 percent ten opzichte van 2018.

In 2018 kwam er bij begrotingsopmaak 423 miljoen euro aan beleidskredieten bij ten opzichte van 2017. Het jaar daarvoor was een stijging van 448 miljoen euro begroot. Samen een stijging van meer dan 1,6 miljard euro op drie jaar tijd. Deze middelen zijn uiteraard niet allemaal ingezet voor extra aanbod. Ook de middelen voor indexering zijn hierin inbegrepen.

1.3. Jeugdhulp

De inspanningen voor de jeugdhulp passen budgettair in een integraal en intersectoraal perspectief, waardoor in de diverse sectoren van de integrale jeugdhulp het aanbod voor kinderen, jongeren en jongvolwassenen wordt versterkt en uitgebreid.

Gezinnen, kinderen en jongeren moeten zo vroeg mogelijk ondersteund worden. Er wordt geïnvesteerd in een nabij aanbod aan opvoedingsondersteuning, laagdrems-

pelige hulp en ondersteuning bij vragen over geestelijke gezondheid. De belofte wordt waargemaakt om in elke gemeente in Vlaanderen een Huis van het Kind te organiseren. Daarnaast wordt ook geïnvesteerd in laagdrempelige opvoedingsondersteuning, en in onlineondersteuning en -hulpverlening. Samen is dat goed voor een totaal van 2 miljoen euro extra in het budget van Kind en Gezin.

Het bevorderen van de geestelijke gezondheid bij kinderen en jongeren staat eveneens centraal. Het programma Vroegdetectie en -interventie bij kinderen, jongeren en jongvolwassenen (0 tot 23 jaar) die de eerste tekenen vertonen van een mogelijke psychische of psychiatrische problematiek, wordt in 2019 over Vlaanderen uitgerold. In het kader van 'één gezin, één plan' gaan aansluitend meer dan twintig eerstelijnspsychologen voor kinderen en jongeren aan de slag.

De zorg door werkzame praktijken voor kinderen en jongeren met complexe zorgvragen en een psychische problematiek wordt versterkt en veralgemeend mogelijk gemaakt. Zo wordt in het residentiële aanbod van de jeugdhulpvoorzieningen voor 1 miljoen euro bijkomend geïnvesteerd in bijvoorbeeld outreach uit de gespecialiseerde geestelijke gezondheid.

Door VIA 5 wordt 2,4 miljoen euro geïnvesteerd in de ambulante revalidatie van kinderen en jongeren met een psychische problematiek. In Vlaanderen zullen ziekenhuizen door reconversie in het federale budget meer dan 140 bijkomende plaatsen creëren in de kinderpsychiatrische daghospitalisatie. Beide uitbreidingen betekenen een belangrijke toename van de capaciteit aan gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg voor kinderen en jongeren.

De noodzakelijke infrastructuurwerken voor de realisatie van de daghospitalisatie worden door VIPA begroot. Deze VIPA-investering maakt deel uit van een groot-schalig bijkomend budget van 5 miljoen euro per jaar voor de renovatie van de infrastructuur en de gebouwen van de Vlaamse residentiële kinder- en jeugdpsychiatrie. Het gaat in totaal om een vierhonderdtal tal plaatsen. Er wordt daarnaast 20 miljoen euro vrijgemaakt in de VIPA-kredieten voor infrastructuraanpassingen om de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen af te bouwen, onder meer door de inrichting van prikkelarme ruimtes in de kinder- en jeugdpsychiatrie maar ook in de brede jeugdhulp.

Om in te gaan op de huidige tendensen – een stijgend gebruik van zeer nabije ondersteuning, het afdammen van de crisisnetwerken en het ondersteunen van gezinnen in wachtperiodes – wordt geïnvesteerd in snelle, preventieve en lokaal voldoende nabije jeugdhulp. 'Eén gezin, één plan' is het uitgangspunt, waarbij iedereen die betrokken is bij het gezin, de kinderen en de jongeren, mee instaat voor de continuïteit van de jeugdhulp.

Voor de uitvoering van 'één gezin, één plan' wordt in 2019 de investering met 8 miljoen euro extra opgetrokken tot een totaal van 15 miljoen euro in vijftien regio's. Daarmee kunnen minstens 3000 gezinnen, kinderen en jongeren extra worden ondersteund.

Daarnaast wordt vanuit het uitbreidingsbeleid voor 2018 en 2019 op kruissnelheid 3 miljoen euro geïnvesteerd in de zorggarantie voor jonge kinderen om te voorkomen dat de jongste kinderen niet meer thuis kunnen blijven.

Ook de intensieve vormen van jeugdhulp worden versterkt en aan een veranderende maatschappij aangepast. De opvang in crisissituaties wordt opgetrokken met een bijkomende injectie van 2,3 miljoen euro voor twintig extra residentiële plaatsen en zeventig extra crisishulpbegeleidingen aan huis.

Een belangrijke evolutie is het groeiende aantal jongvolwassenen dat op jeugdhulp een beroep doet. Deze onmiskenbaar positieve evolutie daagt de jeugdhulp uit. Ze betekent een bijkomende druk op het aanbod en benadrukt de nood om te innoveren. Daarom komen er tachtig extra innovatieve woonvormen bij bovenop de 87 in 2018 gerealiseerde bijkomende plaatsen. Dit zorgt voor uitstroom uit en doorstroom in de residentiële capaciteit, wat op korte termijn capaciteit vrijmaakt in de residentiële jeugdhulp. Ook de CAW's schenken verhoogde aandacht aan de groep van instellingsverlaters.

2019 wordt ook het jaar waarin een vernieuwde aanpak van jeugddelinquentie wordt uitgerold. Er wordt in 2019 2,85 miljoen euro extra vrijgemaakt voor werkzame ambulante alternatieven, voor de verdere groei van de herstelgerichte en constructieve aanpak en voor nieuwe initiatieven die intensief met de jongere aan de slag gaan, zoals Youth at Risk.

De infrastructuurwerken in de gemeenschapsinstellingen worden versneld. In totaal wordt in 2019 12,9 miljoen euro geïnvesteerd om de verschillende masterplannen in de gemeenschapsinstellingen sneller te realiseren.

De investeringen in de groei van pleegzorg worden bestendigd: het budget groeit opnieuw recurrent met 7,4 miljoen euro aan. Aansluitend verwijst minister Jo Vandeuren naar de kinderen en jongeren met een beperking. Uit het uitbreidingsbeleid voor personen met een handicap wordt 2 miljoen euro geïnvesteerd in extra flexibele rechtstreeks toegankelijke hulp om de gezinnen met kinderen en jongeren die voor inclusie kiezen te ondersteunen in bijvoorbeeld de kinderopvang. Ook wordt opnieuw in middelen voorzien voor PAB's. Er is ongeveer 12 miljoen euro beschikbaar.

Voor jongvolwassenen met een beperking (ouder dan 21 jaar) die nog ondersteuning krijgen uit het minderjarigenaanbod, wordt op zorgcontinuïteit ingezet. Hun ondersteuning wordt omgezet in een persoonsvolgend budget zodat zij die ondersteuning ook als volwassene gegarandeerd krijgen. Op die manier komt er in het aanbod voor minderjarigen ruimte vrij voor intensieve zorgvragen van kinderen en jongeren met een beperking.

1.4. Personen met een handicap

De inzet van het uitbreidingsbeleid voor personen met een handicap bij minderjarigen is al toegelicht, maar ook voor meerderjarigen zijn er middelen. De laatste middelen worden toegevoegd, zoals aangekondigd in het begin van de legislatuur. Er wordt nog in 4 miljoen euro extra voorzien voor de uitbreiding van de rechtstreeks toegankelijke hulp. Er volgt een voorafname van 2,3 miljoen euro voor enkele flankerende maatregelen zoals de toenemende kosten van de multidisciplinaire verslagen en een bijkomend contingent doventolken. Daarnaast wordt een basisondersteuningsbudget toegekend aan wie op 31 december 2017 op de wachtlijst staat in prioriteitengroep 1 of 2 en nog geen niet-rechtstreeks toegankelijke hulp ontvangt. Er worden meer dan ooit middelen vrijgemaakt om op persoonsvolgende wijze budgetten toe te kennen. In totaal worden in 2019 voor minstens 100 miljoen euro bijkomende persoonsvolgende budgetten toegekend.

1.5. Geestelijke gezondheidszorg

De ondersteuning via het groeipad van de jeugdhulp wordt prioritair ingezet op de gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg voor kinderen en jongeren (2,4 miljoen euro). Bovendien wordt het aanbod voor volwassenen met psychische problemen met 5,2 miljoen euro versterkt. Hiermee wordt onder andere ingezet op de verslavingszorg, met bijvoorbeeld een residentieel centrum voor mensen met een verstandelijke beperking en een verslavingsproblematiek in de Kempen, een

structurele inbedding van onlinehulpverlening bij de cgg's en een uitbreiding van het psychosociale revalidatieaanbod.

1.6. Vlaamse sociale bescherming: woonzorgcentra en mobiliteitshulpmiddelen

De bevoegdheid over mobiliteitshulpmiddelen en woonzorgcentra wordt op 1 januari 2019 geïntegreerd in de Vlaamse sociale bescherming. In deze opstart worden middelen gereserveerd om de carenzperiode voor palliatieve patiënten op te heffen voor de toekenning van het zorgbudget aan zwaar zorgbehoevenden en wordt in de woonzorgcentra bijkomend 3 miljoen euro geïnjecteerd voor bewoners met jongdementie. Op deze manier kan de dagprijs verlagen die personen met jongdementie in het woonzorgcentrum betalen.

Vlaanderen voert een nieuw beleid inzake mobiliteitshulpmiddelen dat leeftijdsonafhankelijk wordt.

Voor de woonzorgcentra maakt de Vlaamse Regering 22 miljoen euro vrij om dankzij bijkomende rvt extra personeel in te zetten om de stijgende zorgzwaarte op te vangen. Daarnaast wordt ook 7,2 miljoen euro vrijgemaakt voor de stijging van de zorgzwaarte die vergoed wordt met de rob-financiering.

De financiering van de woonzorgcentra wordt ook herschikt. De financiering van het bovennormpersoneel via het vroegere derde luik wordt in het instellingsforfait geïntegreerd. De regelgevende aanpassingen zijn voorgelegd aan de Raad van State.

Daarnaast stijgt het krediet voor de woonzorgcentra nog met 15 miljoen euro, onder andere op basis van het stijgend aantal woongelegenheden en de vergrijzing van het zorgpersoneel.

1.7. Groeipakket

De start van het Groeipakket vindt plaats op 1 januari 2019. Daarvoor is een budget van 3,86 miljard euro gereserveerd. Aan het budget van deze Vlaamse versie van de kinderbijslag wordt voor de opstart 83,6 miljoen euro toegevoegd vanuit de schooltoelagen. Daarbovenop komt er specifiek voor de opstart van het Groeipakket nog 175 miljoen euro bij, waarmee onder meer de middelen door eerdere niet-indexatie terug in het Groeipakket worden geïnjecteerd.

1.8. Inkanteling van de zesde staatshervorming

1.8.1. *Werkingskosten*

De uitvoering van de overgehevelde bevoegdheden brengt werkingskosten met zich mee. Tot 2018 werd een aantal uitvoerende bevoegdheden nog door de federale operatoren opgenomen, maar vanaf 2019 is Vlaanderen verantwoordelijk voor de praktische uitvoering van deze bevoegdheden. Aan deze enorme oefening is jarenlange voorbereiding voorafgegaan.

De budgettaire massa aan beleidskredieten gekoppeld aan deze bevoegdheden bedraagt ongeveer 6,5 miljard euro. Daarvan is een kleine 4 miljard euro in het Groeipakket ondergebracht. De rest wordt overgedragen vanuit het RIZIV. Om al deze uitgaven op te nemen zijn werkingsbudgetten vereist. Het gaat om de beleidsaansturing van deze processen, om de administratieve uitvoering van deze processen en om de dienstverlening aan de burger.

De voorbije jaren is al sterk geïnvesteerd om deze overdrachten te realiseren. In de eerste plaats in ICT. Zowel voor het Groeipakket als voor de Vlaamse sociale bescherming is het van fundamenteel belang om processen zoveel mogelijk te digitaliseren. Dat om alles zo slagkrachtig mogelijk uit te voeren en om de rechten zo correct en snel mogelijk toe te kennen.

Ook in 2019 zullen nog investeringen in ICT nodig zijn en moet Vlaanderen tegelijk de uitgaven budgetteren voor de recurrente loon- en werkingskosten. Tot 2018 werden deze werkingskosten opgenomen door de federale operatoren RIZIV en FAMIFED, en ingehouden op de dotaties die Vlaanderen uit de Bijzondere Financieringswet ontvangt. Vanaf 2019 worden de uitgaven rechtstreeks door de Vlaamse overheid gedaan. De uitgaven bestaan in grote lijnen uit de volgende componenten:

- loon- en werkingskosten van de overheid, namelijk Kind en Gezin, VUTG, Zorginspectie en het Agentschap Zorg en Gezondheid;
- investeringskredieten;
- subsidies aan de zorgkassen en de verzekeringsinstellingen voor de taken die ze opnamen in de overgehevelde domeinen; en
- subsidies aan de kinderbijslagfondsen.

1.8.2. *Overflow*

De overname van deze bevoegdheden heeft behalve de budgettaire component van de werkingskosten ook een budgettaire component aan beleidskant. Het belangrijkste effect is een correctie van de ESR-aanrekening.

In concreto betekent dit dat de ESR-aanrekening sneller zal gebeuren, gekoppeld aan de prestaties die verstrekt worden, waar dit in het verleden gebeurde op een later moment. Die beweging vereist bijkomende begrotingskredieten. Deze worden gecorrigeerd op het vorderingensaldo aangezien het enkel een correcte ESR-aanrekening betreft en er op het jaarlijks vorderingensaldo ook maar voor één jaar prestaties dienen aangerekend te worden. In de WVG-kredieten is dat zichtbaar voor de sectoren die tot nog toe door het RIZIV werden uitgevoerd.

Voor de woonzorgcentra werden de uitgaven in het instellingsforfait tot nog toe met een kwartaal vertraging geboekt. Die interpretatie van het tijdstip van ESR-aanrekening door het RIZIV komt echter niet overeen met het tijdstip van aanrekening voor sociale uitkeringen in natura, zoals opgenomen in de Europese ESR-regels. Vanaf het begrotings- en uitvoeringsjaar 2019 zal de Vlaamse Gemeenschap zoals ESR vraagt, aanrekenen op basis van de onderliggende prestatie. Dat is, toegepast op de woonzorgcentra, het moment van verblijf van de oudere in het woonzorgcentrum. Als gevolg van deze correctere ESR-aanrekening is er in de begroting 2019 budget voor de twaalf maanden prestaties in 2019. Daarnaast rekent het RIZIV ook nog de prestaties voor het vierde kwartaal van 2018 aan waardoor er in de begroting 2019 voor vijf kwartalen budget moeten worden vrijgemaakt. Hierbij worden dan de geraamde uitgaven voor het vierde kwartaal van 2018 (464,5 miljoen euro) niet in rekening gebracht voor de berekening van het vorderingensaldo.

Een soortgelijke problematiek doet zich voor bij de sectoren uit het Overnamedecreet van 6 juli 2018. De uitgaven in 2019 voor prestaties geleverd voor 1 januari 2019 (de overflow) worden geraamd op 70,7 miljoen euro.

Deze kredieten zijn eenmalig. Vanaf 2020 worden enkel de twaalf maanden prestaties in 2020 vrijgemaakt.

1.9. VIA 5 Koopkracht

VIA 5 bevat voor 2019 een opstap voor de koopkrachtmaatregelen. De afspraken worden in deze begroting nagekomen. Er is een krediet van 28,4 miljoen euro vrijgemaakt.

1.10. Index

De indexkredieten worden overal toegevoegd. Dit gaat in de eerste plaats over de middelen die naar aanleiding van de overschrijding van de spilindex in augustus 2018 vereist zijn. De wijzigingen zijn telkens terug te vinden in de memorie van toelichting.

2. Beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2018-2019

2.1. Gezondheids- en welzijnsproblemen voorkomen en laagdrempelige eerste-lijnshulp

Deze beleidsbrief herneemt de strategische en operationele doelstellingen van de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2014-2019 (*Parl. St.* VI. Parl. 2014-15, nr. 125/1). Er is geopteerd voor horizontaal gedefinieerde horizontale doelstellingen, wat tegemoetkomt aan de vraag naar een intersectorale benadering maar een sectorale lezing bemoeilijkt.

Er wordt uitdrukkelijk ingezet op preventie, vroegdetectie en -interventie. Het strategisch plan voor gezonder leven streeft ernaar dat de Vlaming tegen 2025 gezonder zal leven. In 2019 wordt aan de hand van concrete acties ingezet op de uitvoering van deze gezondheidsdoelstelling. Daarnaast moet een aantal terreinorganisaties opnieuw voor een periode van vijf jaar erkend worden. Een aantal initiatieven wordt in 2019 voortgezet. Het Vlaams Instituut Gezond Leven volgt de uitvoering van de gezondheidsdoelstelling en ontwikkelt indicatoren.

Er wordt sterk ingezet op de betrokkenheid van de lokale overheid. Er is de voorbije jaren een trendbreuk gerealiseerd. De meeste lokale besturen vinden het inmiddels evident dat ze ter zake ook beleid voeren. De van de provincies overgehevelde intergemeentelijke drugpreventiewerking wordt geleidelijk aan omgezet in duurzaam beleid in heel Vlaanderen. Deze preventiewerking wordt afgestemd op de ontwikkeling van de eerstelijnszones. Er worden indicatoren ontwikkeld om zonaal werk te maken van gezondheidspromotie.

Er worden in 2019 initiatieven genomen voor monitoring, gegevensuitwisseling, kwaliteit, opvolging en bereik van de kankerscreeningsprogramma's.

Er is een akkoord op federaal niveau over de HPV-screening. Hoewel dat akkoord nog niet volledig geoperationaliseerd zal zijn in 2019 is het een belangrijke optie. De doelgroep van de screening op dikkedarmkanker wordt uitgebreid met de 51- en 52-jarigen. Daardoor hoeft er tijdens de volgende regeerperiode maar één geboortear jaar meer toegevoegd te worden om aan de WHO-norm te voldoen. Er worden eveneens initiatieven genomen voor het faalveiligheidssysteem voor het bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker.

Samen met VLESP wordt gestreefd naar algemene competentieverhoging op het vlak van toekomstgerichte training en mindfulnessbased therapie. Er volgen heel wat onlineapplicaties voor suïcidepreventie. Zoals gevraagd door het Rekenhof wordt de versnippering tegengegaan door de expertise van de verschillende partners te integreren in één partnerorganisatie.

Het aantal vaccinaties vergroot en verbreedt. Er is een beslissing genomen over het breder beschermend negenwaardig vaccin. Er moet nog een beslissing vallen voor de jongens. Zorgverstrekkers worden in het najaar van 2018 gesensibiliseerd over griep en kinkhoest. Er volgt een nieuwe overheidsopdracht voor de vaccinatie ter preventie van invasieve pneumokokken- en meningokokkeninfecties. De budgettaire gevolgen daarvan moeten nauwlettend gemonitord worden.

In de eerste helft van 2018 zijn enkele initiatieven genomen op het vlak van val- en fractuurpreventie bij ouderen. De richtlijn voor valpreventie bij thuiswonende ouderen is herzien. Een draaiboek moet de implementatie ervan versterken.

In samenwerking met Sensoa wordt er op 14 december 2018 een conferentie georganiseerd over seksuele gezondheid. Met de projectbegeleiders van de Mondzorglijn worden de woonzorgcentra ondersteund. Mondzorg wint immers aan belang.

Er zijn afspraken gemaakt met enkele partners om de gezondheidseffecten van het milieu te meten. Intego meet de effecten van luchtvervuiling door het wegverkeer. Dit wordt eind 2019 in kaart gebracht om aldus de mogelijkheden van het bewakingssysteem aan te kunnen tonen. Er is aandacht voor het risico op besmetting door teken. De lopende initiatieven worden voortgezet. De biomonitoring wordt in Hoboken voortgezet. Er volgt in 2019 een campagne over huidkankerpreventie.

In uitvoering van de conferentie 'De toekomst is jong' neemt Kind en Gezin tal van initiatieven. Er volgt een nieuwe reglementering voor de werking van de organiserende besturen en de artsen van de consultatiebureaus. De vaccinatiegraad bij de jongste kinderen blijft een aandachtspunt. De achttien KOALA-projecten zijn op kruissnelheid. Ze worden opgevolgd en begeleid. Er lopen enkele proefprojecten voor kindvriendelijke buurten. Daarnaast worden de zorgtrajecten, die welzijn en zorg combineren, met het RIZIV en enkel andere partners uitgewerkt. Zorg en welzijn engageren zich om samen zwangere vrouwen en jonge moeders op te volgen.

Het geïntegreerd breed onthaal zet in op de strijd tegen armoederisico's en onderbescherming. Er volgt een oproep om na te gaan in welke regio's lokale besturen en andere partners acties kunnen ondernemen om enkele doelgroepen proactief te bereiken. Daarvoor is in 2019 budget vrijgemaakt. Er is in het kader van de zorgcontinuïteit een honderdtal trajecten gepland voor jongeren die uitstromen uit het buitengewoon onderwijs.

Eenzaamheid stelt de preventieve gezondheidszorg voor een bijzondere uitdaging. Het lokaal sociaal beleid vormt een belangrijke invalshoek die de ondersteuning van de lokale overheden rechtvaardigt. Er is een expertisepunt voor mantelzorg, dat geïntegreerd zal worden in het Vlaams Instituut Eerste Lijn. De uitbouw van respijtzorg blijft een uitdaging. Het referentiekader voor dementie is het resultaat van Dementievriendelijk Vlaanderen. Andere voorbeelden daarvan zijn de acties voor jongdementerenden en de ondersteuning voor projecten zoals Zorgcirkels Leuven.

Er volgt een uitbreidingsbeleid voor de CAW's. De CAW's zullen middelen krijgen op basis van de programmatie en om intersectorale samenwerking te stimuleren. De coördinatie van het 1712-meldpunt wordt versterkt. De evolutie maakt permanente en specifieke coördinatie noodzakelijk.

De door Vlaanderen opgezette projecten rond de eerstelijnspsychologische functie lopen af in februari 2019. De continuïteit ervan wordt verzekerd. Zodra de terugbetaling van de erkende psychologen en orthopedagogen een feit is, worden deze middelen hergebruikt in de geestelijke gezondheidszorg. Dit transitieproces is besproken met alle betrokkenen. De federale terugbetaling moet er in Vlaanderen

toe leiden dat de eerstelijnspsychologische functie in elke eerstelijnszone toegankelijk wordt.

Er is een plan voor het hulpaanbod bij relatieproblemen. De CAW's spelen daar een belangrijke rol in. De projectmiddelen worden recurrent. De werking van de neutrale bezoekeruimtes wordt op elkaar afgestemd want thans zijn er te veel variabelen. Ouderschapsreorganisatie is ondertussen voldoende bekend. Er zijn reeds 150 dergelijke trajecten uitgevoerd. De methodiek wordt dieper onderbouwd en verspreid in andere sectoren.

2.2. Zorg op maat, vertrekkend van de mogelijkheden van de mens

Er is een decretaal kader voor de implementatie van de Vlaamse sociale bescherming met enerzijds de zorgbudgetten en anderzijds de toegang tot zorg. Vanaf 2019 wordt de financiering van een aantal door het RIZIV overgedragen sectoren, opgenomen in de Vlaamse begroting. In de loop van 2019 wordt de carenzperiode voor het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevende palliatieve patiënten afgeschaft en naar een oplossing gezocht voor de uitgaande grensarbeiders.

Vanaf 2019 organiseert Vlaanderen het mobiliteitshulpmiddelenbeleid zelf. De mobiliteitshulpmiddelen van het VAPH en de rolstoelen van het RIZIV worden door middel van één systeem gefinancierd. Renting wordt gefaseerd mogelijk. De leeftijdsgrens van 65 jaar komt te vervallen voor wie aan een snel degeneratieve aandoening lijdt. Er wordt met een uniek loket gewerkt voor de twee rolstoeltypes. De procedures zijn verkort.

De financiering van de residentiële ouderenzorg verloopt vanaf 1 januari 2019 via de Vlaamse sociale bescherming. Dat vergt regelgevende, procedurele en ICT-omschakelingen. Het proefproject voor cash- en vraaggestuurde budgetten wordt voortgezet. De ambitie om alles digitaal te betalen is een wijziging ten opzichte van de huidige situatie. Deze intense oefening wordt voortgezet. Er is een structurele oplossing voor het derde luik van de ouderenzorg.

De overige sectoren die zijn overgenomen, vallen onder het Overnamedecreet van 6 juli 2018. Het huidige financieringssysteem blijft van kracht. Er loopt onderzoek naar de bredere toepasbaarheid van de BelRAI. De Vlaamse Regering heeft de nodige besluiten getroffen ter oprichting van de vereiste commissies.

De systeemwijziging voor personen met een handicap is een enorme evolutie. In 2019 gaat de tweede fase van de verevening van start. De nieuwe inschaling moet geleidelijk georganiseerd worden. Dat veronderstelt nog veel regelgevend werk en overleg met de sector.

Het Strategisch Plan Autisme is in volle uitvoering. Er is in 2019 budgettaire ruimte om een en ander te organiseren. Er zijn enkele prioritaire projecten die zoeken naar de aangewezen plaats voor dit zorgaanbod. Er wordt een academische werkplaats voor autisme opgestart. Er wordt in het VAPH-uitbreidingsbeleid gezocht waar dit aan bod kan komen in de rechtstreeks toegankelijke hulp. Er wordt gezocht naar meer eenheid in indicatiestelling en diagnostische tools.

De eerstelijnszones zijn geografisch afgebakend. De decretale onderbouwing is op weg naar het Vlaams Parlement. Er wordt tegelijk gewerkt aan de regionale zorgzones. Er is met het federale niveau een akkoord over de klinische locoregionale netwerken voor de ziekenhuizen. Alle elementen zijn voorhanden om nieuwe stappen te zetten in de regionale afbakening. Er wordt hard gewerkt aan de oprichting van het Vlaams Instituut Eerste Lijn.

Er volgt een actualisering van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009. Een aantal elementen uit de hervormingskalender voor residentiële ouderenzorg wordt opgenomen. Alle koepels hebben de hervormingsagenda onderschreven. Daaronder vallen onder meer de dagprijs, transparantie, een betere financiering van de zorgzwaarte en werkbaar werk. Daarnaast blijft de kwaliteitsbewaking een belangrijk punt.

De gezinszorg wordt in 2019 verder uitgebreid. VIA 5 biedt daartoe mogelijkheden. De respijtzorgcapaciteit wordt eveneens uitgebreid. Er zijn groeimogelijkheden voor de diensten voor oppashulp. Het ontwerp van decreet betreffende de woonzorg (*Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1765/1) zal nieuwe vormen van kortverblijf mogelijk maken. Kleinschalige centra voor kortverblijf voor personen met een levensbedreigende aandoening worden mogelijk. Op die manier kan Vlaanderen een divers aanbod aan kortverblijf organiseren. VIA 5 creëert nieuwe mogelijkheden voor een flexibeler gezinszorg. De regelgeving is daartoe reeds aangepast. Ook voor de dienstencentra is er een uitbreidingsbeleid.

De steunpunten in de geestelijke gezondheidszorg worden gerationaliseerd. Er is een akkoord met de federale overheid over het concept voor de geestelijke gezondheidszorg voor ouderen. Vroegdetectie blijft een belangrijk punt. VIPA reserveert een renovatiebudget voor vrijheidsberoving in de kinder- en jeugdpsychiatrie. De verlenging van de subsidies voor een aantal goede praktijken wordt nader bekeken.

Vlaanderen kiest ervoor verslavingszorg onder te brengen in de geestelijke gezondheidszorg. Dat dient decretaal onderbouwd te worden. De TANDEM-werking in de gevangenis legt de link met externe hulpverlening. De RIZIV-conventies worden overgenomen. Er volgt één beheersovereenkomst voor spuitenruil die het volledige Vlaamse grondgebied dekt.

De ziekenhuizen worden uitgenodigd om bekend te maken of ze bereid zijn mee te werken aan een proefproject voor de regionale zorgstrategische planning. Ziekenhuizen die daartoe bereid zijn, zullen ondersteund worden bij de opmaak van een zorgstrategisch plan. Vlaanderen hoopt dat de federale overheid de programmatie voor beroertezorg specificeert. Zodra de erkenningsstop wordt opgeheven, moet dat worden ingevuld.

In wat rest van deze regeerperiode moeten enkele belangrijke stappen gezet worden voor de zorgberoepen. Bij de stages zijn verschillende beleidsdomeinen betrokken. Daarnaast zijn er de subquota voor de artsen. De oriëntatie van artsen en andere zorgberoepen valt onder Impulseo. Er wordt onderzocht of de vorming van de eerstelijnszones aanleiding geeft tot een nieuw investeringsinstrument.

Het decreet van 18 mei 2018 betreffende het niet-dringend liggend ziekenvervoer is in uitvoering. Er wordt gewerkt aan een visienota over langdurige revalidatie.

Er wordt gewerkt aan een ontwerp van decreet dat Kind en Gezin en het Agentschap Jongerenwelzijn fuseert. Er volgt een congres zodat het bij de vorming van de volgende Vlaamse Regering duidelijk is wat de belangrijke aangelegenheden zijn voor de jeugdhulp. De zorggarantie is volop in uitvoering. Er wordt gewerkt aan bijkomende capaciteit voor de jongvolwassenen. De crisishulpverlening wordt uitgebreid in objectief bepaalde prioritaire regio's. Een veralgemening van de outreach van de gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg in de jeugdhulp wordt mogelijk gemaakt. Goede projectmatige praktijken moeten veralgemeend worden.

In overeenstemming met de afspraken gemaakt na de evaluatie, wordt een audit van de pleegzorg uitgevoerd. Met de sector wordt overlegd hoe dat geoperationaaliseerd moet worden op het terrein.

Continuïteit in de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp is tweeledig. Minderjarige personen met een handicap moeten een garantie krijgen van het volwassenenaanbod. Er zijn er de jongeren die langer in de jeugdhulp blijven. Daarnaast lopen er in de integrale jeugdhulp enkele vereenvoudigingsprocessen.

Het geactualiseerde actieplan voor de tienerpooiers is besproken met Justitie en wordt geïmplementeerd. Het beleidsdomein voert de engagementsverklaringen over integriteit mee uit. De resolutie betreffende de erkenning van de slachtoffers van historisch geweld en misbruik in jeugd- en onderwijsinstellingen in Vlaanderen en het omgaan met geweld in het algemeen (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2475/3) wordt uitgevoerd. Hetzelfde geldt voor de aanbevelingen van de federale onderzoekscommissie over de aanslagen.

2.3. Versterken ondersteuning gezinnen door gezinsbeleid beter af te stemmen

De laatste uitbreidingsmiddelen voor de Huizen van het Kind zijn vrijgemaakt. De oproep is gelanceerd. De termijn om zich kandidaat te stellen is inmiddels afgesloten.

Er volgt een nieuwe uitbreidingsronde voor de kinderopvang. VIA 5 zorgt voor budget om de zelfstandige sector in de inkomensgerelateerde kinderopvang dichterbij de barema's van de gesubsidieerde sector te brengen. Het Groeipakket zorgt voor een financiering voor de ouders die hun kinderen toevertrouwen aan een vergunde kinderopvang op trap 1.

De verwachting blijft dat in het Vlaams Parlement een decreet wordt opgemaakt voor de buitenschoolse kinderopvang. Er volgt een actieplan ten behoeve van de gezinsopvang. Het tarief stijgt licht. Plaatsen in verschillende regio's kunnen worden samengevoegd. Inclusieve kinderopvang past in de gedroomde inclusieve samenleving.

Op 1 januari 2019 treedt het Groeipakket in werking. Regelgevend is alles in orde. Er volgt nog een besluit van de Vlaamse Regering over de zorgtoeslag. Er wordt geïnvesteerd in digitalisering. De Vlaamse uitbetalingsinstantie moet worden opgestart. De private actoren zijn inmiddels erkend. De publieke uitbetalingsinstantie wordt Fons genoemd. Het personeel van FAMIFED moet worden overgeheveld en verdeeld over de Vlaamse uitbetalingsinstantie en Kind en Gezin, dat als toezichthouder optreedt. Het communicatieplan is in uitvoering.

2.4. Positioneren van justitiehuisen in Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en investeren in samenwerking tussen hulpverlening en Justitie

Het is hopen op de goedkeuring van het voorstel van decreet houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1438/1). Er is beter zicht op de werking van de justitiehuisen. De bezetting is maximaal ingevuld. Hun rol in het stimuleren van de samenwerking met andere actoren en belanghebbenden wordt gestimuleerd. Er lopen tal van ICT-processen. Deze nieuwe administratie is inmiddels voldoende ingebed in het Departement WVG.

Het strategisch plan Hulp- en dienstverlening aan gedetineerden wordt verder uitgevoerd. Tegelijk worden in de sector van de personen met een beperking inspanningen geleverd ten behoeve van de geïnterneerden gezien de veroordeling van België.

Radicalisering blijft een belangrijke aangelegenheid. Er wordt op aansporen van het Vlaams Parlement systematisch uitvoering gegeven aan het plan. Sommige projecten moeten worden verduurzaamd. Er vonden daarom extra aanwervingen plaats. Het Platform van Vlaamse Imams en Moslimdeskundigen is operationeel.

2.5. Inzetten regelgevende en maatschappelijke instrumenten om kwaliteit van zorg en sociaal ondernemerschap te stimuleren

Gegevensdeling blijft een cruciale voorwaarde. Eénlijn.be is al enige tijd actief en wordt in het Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn geïntegreerd. Met de federale overheid wordt onderhandeld over een nieuw eHealth-plan voor België. De sociale kaart wordt geïntegreerd. Er wordt werk gemaakt van eYouth. Het is de bedoeling een geïntegreerd beleid te voeren op het vlak van gegevensdeling. De aansluiting op het eHealth-platform en de uitbouw van Vitalink verdienen in 2019 bijkomend impulsen.

Alle nieuwe VIPA-investeringsystemen zijn inmiddels operationeel. In 2019 is een groot budget beschikbaar. De introductie van het nieuwe jeugddelinquentierecht zal een link leggen tussen de VIPA-toelage en de gevolgen voor de begroting door de exploitatie.

Het Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg is operationeel. Dit instituut bepaalt de kwaliteitsindicatoren in de Vlaamse sectoren. Er wordt consequent naar aansluiting gezocht met het handhavings- en toezichtstelsel. Het thematische toezicht op vrijheidsberovende en -beperkende maatregelen loopt.

Geestelijke gezondheidszorg en ouderenzorg zijn op het vlak van de indicatoren belangrijke sectoren. In één ziekenhuissector zijn de kwaliteitsindicatoren aan verplichte publicatie toe. Het gaat om het cardiale eisenkader.

De beweging richting vraagsturing, sociaal ondernemerschap en outcome-monitoring vereist een aanpassing van de Zorginspectie. Er wordt werk gemaakt van Inspectie 3.0. Het decreet van 19 januari 2019 houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid, treedt op 1 januari 2019 in werking.

Flanders' Care bestaat uit een aantal grote clusters. Gegevensdeling is er één van. Een aantal projecten in het kader van nieuw industrieel beleid blijken inmiddels goede praktijken. De Dag van de Zorg focust in 2019 op het brein.

2.6. Samenwerken met andere beleidsdomeinen, bestuursniveaus, wetenschap, actoren op het terrein en gebruikers

Het W²-decreet is in uitvoering. De arbeidsmatige activiteiten worden uitgerold. Het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk redeneert vanuit een intersectorale logica. De steunpunten en expertise over geestelijke gezondheidszorg wordt gebundeld.

Er vinden geregeld gemeenschappelijke beleidsraden plaats met het beleidsdomein Onderwijs. Er is al verwezen naar het initiatief ten behoeve van jongeren die het buitengewoon onderwijs verlaten.

Het actieplan Dak- en Thuisloosheid wordt mee uitgevoerd. Er zijn enkele bijkomende oproepen voor woonvormen voor jongvolwassenen met psychische problemen en voor aanklampende zorg voor sociale huurders. Er wordt meegewerkt aan het Vlaamse project over zorg en samenleving in 2050.

De lokale overheden worden in samenwerking met de VVSG ondersteund. De afspraken over Vlabzorginvest worden nageleefd. Het beleidsdomein is in een aantal internationale initiatieven actief. De conferentie over sociaal werk wordt verder uitgevoerd. VIA 5 moet budgettair vertaald worden in een aantal besluiten van de Vlaamse Regering.

II. Algemene bespreking

1. Uiteenzetting door Bart Van Malderen

Bart Van Malderen acht het aangewezen om bij de bespreking van de laatste begroting van deze legislatuur de balans op te maken van wat er deze legislatuur al dan niet is geëvolueerd in het beleidsdomein Welzijn.

Elke minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, tot welk partij die ook behoord zou hebben, had altijd moeten werken tegen een achtergrond met tal van noden en maatschappelijke uitdagingen. Het aantal zorgbehoevenden neemt toe: in de ouderenzorg als gevolg van de vergrijzing, maar ook bij personen met een handicap, in de jeugdzorg en in de geestelijke gezondheidszorg. Ook mantelzorg staat onder druk, als gevolg van maatschappelijke evoluties zoals gezinsverdunding, verstedelijking, migratie enzovoort. Maar die druk is ook het gevolg van beleidsbeslissingen, op het Vlaamse en andere niveaus, die maken dat mensen het alsmear moeilijker hebben en minder evident vinden om zorg in hun omgeving op te nemen. Er is nieuwe kwetsbaarheid en er is ontegensprekelijk het budgettaire kader, waarbij er van in het begin van de legislatuur besparingen zijn geweest en waarbij bevriezing van werkingsmiddelen energie uit het systeem heeft gehaald.

Daar staat tegenover dat er ook ongelooflijk veel kansen en mogelijkheden waren. De zesde staatshervorming heeft niet alleen een verdubbeling van het budget opgeleverd maar ook tal van bevoegdheden waarmee Vlaams beleid kan worden ontwikkeld maar ook pakketten homogener kunnen worden gemaakt en kokers kunnen worden weggenomen zodat mensen op een betere en geïntegreerde manier kunnen worden geholpen.

Bart Van Malderen verwijst ook naar het heel grote draagvlak dat bij het begin van de legislatuur bestond voor het invoeren van een persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap. Er waren decreten uit een vorige legislatuur waar de minister mee aan de slag kon, zoals het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters en het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp. Er waren veel mogelijkheden om regelgevend en uitvoerend werk te doen met het oog op het verbeteren, verbreden en versterken van de zorg die mensen nodig hebben.

De oppositie heeft echter ook vaak moeten vaststellen dat er eigenlijk veel tijd verloren is door politiek gekrakeel en onenigheid binnen de meerderheid. Bart Van Malderen verwijst naar het VIPA waar een externe factor, met name Europees toezicht, heeft gezegd dat de bestaande regeling niet kan worden aangehouden omdat ze bij de schuld moet worden geteld. Vervolgens heeft het jaren geduurd eer er een nieuw systeem is uitgewerkt. De aanvragen en de noden die op het terrein bestonden en die in de honderden miljoenen euro liepen, zijn daarmee uiteraard niet weggegomd en staan nog altijd voor een deel open. Bart Van Malderen verwijst ook naar de lange termijnen om in het kader van de persoonsvolgende financiering voor heel praktische problemen van mensen tot oplossingen te komen: de 7-op-7-regeling, woon- en leefkosten en dergelijke meer.

In de commissie was er heel wat animo over binnenlandse en interlandelijke adoptie. Een grote regeringspartner zegt dat het ontwerp van decreet betreffende het jeugddelinquentierecht (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1670/1) niet zal worden uitgevoerd binnen de termijn die de minister ziet. Hoe reageert de minister hierop?

De spreker vindt het goed dat er een intersectoraal akkoord met de sociale partners is, maar er zijn wel jaren overheen gegaan om dat te bereiken en bovendien zal het gros van de inspanning in de volgende legislatuur moeten gebeuren.

Het is de verdienste van minister Jo Vandeuren dat het budget is gestegen. Hij haalt dat argument ook uitvoerig aan. Dat is zijn goed recht, want hij is telkens het gevecht aangegaan om meer middelen te krijgen. Maar de spreker vindt het wel wat te gemakkelijk het budget van 2014 zomaar te vergelijken met dat van 2019. In sommige factoren die voor de budgetstijging hebben gezorgd, bijvoorbeeld de zesde staatshervorming, was de minister namelijk geen actor.

De hamvraag is: als het gestegen budget wordt afgezet tegen de noden, hoe is men er de afgelopen jaren dan in geslaagd om meer noden beter af te dekken? Hoeveel plaatsen zijn er bijgekomen? Hoeveel is de kwaliteit verbeterd? Hoeveel vragen van mensen worden sneller en beter, meer op maat, en meer vraaggestuurd beantwoord? Dan oogt het bilan minder rooskleurig. Zo is er voor kinderopvang de afgelopen jaren een bijzonder karig budget bijgekomen. Dat budget is ook heel vaak niet gebruikt om de capaciteit te verhogen, maar om andere problemen in de sector deels af te dekken. Hoeveel capaciteit is er in die sector bij gecreëerd? In de gehandicaptensector zijn de wachtlijsten voor een PAB voor minderjarigen het langst. Het is bekend hoeveel er zijn bij gecreëerd, maar hoe verhoudt zich dat tot de nood? Er zijn vooral in 2018 – en niet zozeer de voorbije jaren – bijkomende middelen gepompt in de jeugdhulp. Vermijdt men zo dat jongeren een nacht in de cel moeten doorbrengen? Zorgt men er zo voor dat de wachttijden voor ambulante zorg geen zes maanden zijn, maar een aanvaardbare termijn?

In tal van deelsectoren worden de wachtlijsten langer. Er zijn meer mensen die hun vraag niet beantwoord zien en die lang moeten blijven wachten. Er wordt heel veel vooruitgeschoven. De oplossingen zullen moeten worden gezocht in een volgende legislatuur. Misschien zijn er al kleine voorafnames. Niemand betwist dat er een probleem is met de zorgzwaarte bij ouderen. De omvang van dat probleem wordt door iedereen vrij goed ingeschat. Maar er zijn daarop tijdens deze legislatuur geen beleidsmatige antwoorden gekomen. Die worden vooral in de volgende legislatuur gesitueerd. Dat roept de nodige vragen op, met name in de sector van de ouderenzorg, naar het waarborgen van de kwaliteit.

Bart Van Malderen is het vaak eens geweest, bij decreten en andere initiatieven, met de principes die de minister naar voren schoof. Maar die principes werden steevast onderuitgehaald door foute keuzes in de praktijk. Hij verwijst naar de kinderbijslag, het Groeipakket. Hij kan zich perfect vinden in het principe van het proportioneel universalisme. Maar de selectiviteit die nodig is om van het Groeipakket een efficiënte hefboom te maken tegen kinderarmoede, wordt niet benut. Er worden integendeel een aantal toeslagen gecreëerd waarvan men zich kan afvragen welk effect ze hebben, als ze al geen pervers effect hebben. De spreker verwijst ook naar zijn kritiek bij de bespreking van het ontwerp van decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1450/4), waarin dat goede principe van proportioneel universalisme is vormgegeven.

Bart Van Malderen verwijst naar de persoonsvolgende financiering. Van bij het begin heeft men gewaarschuwd voor het gevaar dat het niet invoeren van persoonsvolgende financiering voor minderjarigen tot een groot uitstel zou leiden, als het al geen afstel dreigt te worden. Er is geen enkel signaal dat deze vrees wegneemt.

Bij de Vlaamse sociale bescherming zijn er heel goede principes terug te vinden, aldus Bart Van Malderen. Maar er hangt een zwaard van Damocles boven dat nobele, na te streven en te verdedigen systeem, namelijk de financiering ervan. Men kan heel veel zeggen over de architectuur van het stelsel. Het bevat goede principes. Maar de fundamentele ervan zijn uiteraard de financiering. En daar zijn er toch wel een aantal pijnpunten, zoals het grote forfaitaire karakter van de bijdrage.

Al die elementen leiden ertoe dat men te maken heeft met een sector die levensbelangrijk werk levert. Veel mensen hebben zorgnoden, maar veel mensen wachten

op gepaste zorg. Personeelsleden zitten op hun tandvlees en familieleden zijn heel vaak ten einde raad over de toekomst van hun naasten. Voor sp.a is daar slechts één antwoord op: men moet zorggarantie bieden, niet als een 'nice to have' maar als voorwaarde om te kunnen spreken van een performant welzijnsbeleid. Sp.a beseft dat die zorggarantie niet op één dag kan worden opgebouwd, maar men had verder kunnen staan zonder een aantal van de geschetste vallen.

Op de begroting 2019 staan inderdaad gevoelig meer middelen. Zoals voor het geheel van de legislatuur zet Bart Van Malderen ook voor 2019 de bijkomende budgetten af tegenover de noden. Zo gaat er 28,4 miljoen euro naar VIA 5. Het is goed dat dit interprofessioneel akkoord er is. Maar hoe verhoudt die 28 miljoen euro zich tot de engagementen die na 2019 genomen dienen te worden?

Er is 25 miljoen euro voor investeringen: 3,7 miljoen euro in de gemeenschapsvoorzieningen, 1,5 miljoen euro in eHealth en 2 miljoen euro in het kader van de zesde staatshervorming. Over dat laatste wil het lid graag meer uitleg krijgen. Er gaat 17,7 miljoen euro naar het VIPA: hoe staat dat tegenover de noden? Het welzijnswerk krijgt 5 miljoen euro, en 1,2 miljoen euro gaat naar jeugdhulp voor bijkomende consulenten. Hoeveel zullen er worden aangeworven? Voor de geestelijke gezondheidszorg is er 1 miljoen euro extra, een vijfde daarvan gaat naar loon-drift en 0,8 miljoen euro naar nieuw beleid. Wat genereert dat aan extra capaciteit? Brengt men de beoogde zorggarantie daarmee dichterbij?

Het eerste woord in de beleidsbrief van de minister is 'preventie'. Er staat een bedrag naast van 2 miljoen euro extra. Wat levert dat op in de verhouding tussen preventie en curatie?

Vlaanderen zal 7,2 miljoen euro besteden aan zorgzwaarte op een geheel van 18 miljard euro voor de woonzorgcentra. Wat wordt de reële impact op het borgen van kwaliteit voor bewoners en het garanderen van een aanvaardbare werkdruk voor het personeel?

Voor kinderopvang heeft de minister 37 miljoen euro extra uit de brand gesleept. Dat is voor Bart Van Malderen het eerste echte uitbreidingsbeleid van deze legislatuur. Waar brengt dit de sector ten opzichte van de decretale bepaling dat men tegen 2020 een opvangplek moet bieden aan elk kind dat dit nodig heeft?

Vlaanderen zet stappen en soms stapjes, terwijl het zevenmijlslaarzen moet hebben om de noden te lenigen. In sommige deelgebieden nemen vraag en nood sneller toe dan de middelen die de minister heeft toegevoegd. De zorgnood en -crisis die de mensen ervaren, dreigt erger te worden. Dat is geen discussie over middelen. Het is een discussie omdat elke dag die men moet wachten op (gepaste) zorg de problematiek verergert. Het interen op het draagvlak van gezinnen, familieleden en omgeving wordt zwaarder. Het enige antwoord op een zorgcrisis is zorggarantie. De mensen op het terrein zijn het lakmoes van het gevoerde beleid.

De spreker hoort steevast echo's en verhalen die de politiek moeten inspireren om een versnelling hoger te schakelen. Dat is de essentie van politiek voeren. Het is goed om een evaluatie te maken, maar ambitieniveau en toetssteen om het beleid en deze begroting te toetsen, moeten in dat licht worden gezien.

2. Uiteenzetting door Katrien Schryvers

Katrien Schryvers begrijpt dat bij de laatste beleidsbrief van deze legislatuur veel kan worden omschreven als beleidsuitvoering en -opvolging. De bakens daarvoor werden uitgezet in de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2014-2019, en daarbinnen werd al die jaren voortgewerkt. Een beleidsbrief op het einde van de legislatuur die bol staat van premature beleidsontwikkeling, zou niet ernstig

zijn, en dat is hier niet het geval. Dat neemt echter niet weg dat, na al het werk dat de voorbije jaren al is verzet, er toch ook nog heel veel in de steigers staat. De komende weken en maanden ligt er in deze commissie nog bijzonder veel werk op de plank. De uitvoering en uitrol van tal van beslissingen vergen ook nog bijzondere aandacht en opvolging. Die nieuwe projecten staan naast alles wat al in uitrol is en tot volle ontplooiing komt. Ze denkt dan onder meer aan persoonsvolgende financiering voor meerderjarige personen met een handicap en aan het Groei-pakket. De ingangsdatum daarvan, 1 januari 2019, komt heel dichtbij.

Men kan terugblikken op de aflopende legislatuur, maar alle grote veranderingen en transities zijn niet pas in deze legislatuur ingezet maar al veel eerder in het aflopende decennium, en dat met CD&V aan het roer. In het beleidsdomein WVG zijn de beleidsinitiatieven in die periode zo belangrijk geweest en de transities van dien aard dat ze niet anders dan systemisch kunnen worden genoemd. Het woord 'verandering' wordt vaak in de mond genomen. Als men terugkijkt en ziet wat wordt uitgerold en wat nog in de steigers staat, dan kan men niet anders dan vaststellen dat in geen enkel ander beleidsdomein de verandering zo groot en ongezien is geweest, en dat met CD&V aan het roer.

De pijlers daarvan zijn uitermate belangrijk, met name de vermaatschappelijking van de zorg en het aanbieden van zorg op maat. Door samen invulling te geven aan de relatie tussen zorgvrager, mantelzorger, vrienden, familieleden, professionele zorgverstrekkers en vrijwilligers kan er immers veel meer worden gerealiseerd. Het beleid laat zich leiden door de noden en behoeften van de zorgvrager en zet ook in op de eigen beslissingsmacht van wie zorg nodig heeft.

De grote transities betreffen overigens niet alleen de wijzigingen in de systemen. Er zijn ook enorme budgetverhogingen mee gepaard gegaan. In het domein WVG stegen de beleidskredieten van goed 4 miljard euro in 2014 naar 13,4 miljard euro in 2019. Daar zitten natuurlijk de middelen bij die werden overgedragen door de zesde staatshervorming, voor bijna 7 miljard euro, maar ook als men die verrekent, stijgt het WVG-budget tussen 2015 en 2019 met maar liefst 2 miljard euro. Men mag trots zijn op al die bijkomende middelen voor de diverse transities.

Dat betekent niet dat er geen noden meer zijn. Er zijn enkele maatschappelijke elementen die maken dat er meer nood is aan zorg. Mensen worden ouder. Mensen met een zorgnood vragen terecht meer zelfstandigheid. Er is gezinsverdunning en dergelijke meer. Wie zorg nodig heeft, moet die kunnen krijgen. De financiële inspanningen die daarvoor zijn gedaan in de voorbije periode, zijn ongeëvenaard en waren in financieel moeilijke tijden absoluut geen evidentie, hoewel men heel vaak vindt dat dat maar heel normaal is. Ook in de volgende legislatuur zullen er veel bijkomende middelen voor WVG nodig blijven. CD&V zal daar alleszins sterk op blijven inzetten zoals ze dat ook in deze legislatuur heeft gedaan.

Katrien Schryvers staat ook stil bij enkele elementen uit de beleidsbrief. De groeipaden worden ook in 2019 aangehouden. In jeugdhulpvoorzieningen kunnen bijkomende aanwervingen gebeuren. Er is groei voor de revalidatievoorzieningen. Met betrekking tot de draagkracht van wie werkt in de zorg, wijst de spreker op de afspraken in VIA 5, de bijkomende middelen voor reconversie van rob naar rvt, bijzondere infrastructuurmiddelen om de agressieproblematiek het hoofd te bieden en de versterking van de omkadering van het GES+-aanbod.

Het lid benadrukt dat de implementatie van de zesde staatshervorming een huzarenstukje is. De inkanteling van de nieuwe bevoegdheden verloopt snel en ook op administratief vlak is het een huzarenstuk. 1 januari 2019 is een mijlpaal voor het beleid en de administraties die het zullen moeten waarmaken en die daar al veel aan voorbereid hebben. Dat de aanwending van sommige nieuwe bevoegdheden nog een verdere, eigen oriëntatie nodig heeft, is heel normaal. De commissie moet

zich in dat verband nog buigen over onder meer het ontwerp van decreet betreffende het jeugddelinquentierecht en het voorstel van decreet houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand.

Voor Katrien Schryvers vormt de optimalisering van het aanbod een belangrijke lijn door het beleid van de afgelopen jaren. Die optimalisering hangt ook samen met de netwerkbenadering, die niet meer weg te denken is uit het beleid. Ook de aandacht voor het jonge kind is heel duidelijk ontwikkeld in het beleid en wordt door CD&V sterk onderschreven. Dat neemt niet weg dat ook voor de groep van kwetsbare jongvolwassenen initiatieven worden ontwikkeld. Als bijkomend onderdeel van die globale benadering verwijst de spreker naar de conceptnota voor nieuwe regelgeving betreffende de voortzetting van hulpverlening als gerechtelijke maatregel voor jongeren die de meerderjarigheid hebben bereikt (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1690/1)

Er wordt in de beleidsbrief een nieuw model van residentiële jeugdhulp in het vooruitzicht gesteld, met een meer eenduidige intersectorale financiering. Alle organisaties die in uitvoering van de opdrachten van de justitiehuisen worden gesubsidieerd, worden in een eenvormig subsidiekader ondergebracht. Andere financieringsvraagstukken in de ouderenzorg en de ondersteuning van personen met een handicap, waarvoor het motto 'gelijke zorg, gelijke financiering' moet gelden, worden stapsgewijs aangepakt. Katrien Schryvers verwijst in dat verband naar de stroomlijning die in het landschap van de voorschoolse kinderopvang werd aangebracht.

Het lid stipt aan dat het erkennen van buurten als entiteiten waarin zorgzaamheid wordt ontwikkeld, de jongste jaren alsmaar nadrukkelijker op het voorplan komt. Daarin kan een doorwerking worden ontwaard van de resolutie betreffende de ontwikkeling van buurtgerichte ondersteuning van zorgafhankelijke mensen (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2347/3), waarvan de CD&V-fractie op het einde van de vorige legislatuur de trekker was. Buurten zijn volgens Katrien Schryvers ook de omgeving waarin de aanpak van eenzaamheid kan en moet worden ingebed. De beoogde vermaatschappelijking van de zorg is gebaat bij de mogelijkheden die het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten ook voor de meest kwetsbaren heeft geschapen.

Op 1 januari 2019 gaan de nieuwe lokale besturen van start. Katrien Schryvers wijst erop dat zij een belangrijk aandeel hebben in de uitwerking van het WVG-beleid, onder meer in het mee waarmaken van de vermaatschappelijking en het inzetten en activeren van buurten. Ze vindt het goed dat Vlaanderen de nadruk legt op een geïntegreerd welzijnsbeleid, de toegankelijkheid van de hulpverlening en het tegengaan van onderbescherming. Daarnaast zullen de lokale overheden een taak hebben bij het uitvoeren van het toekomstige decreet voor de buitenschoolse kinderopvang, dat nog deze legislatuur wordt afgewerkt. Ook op het niveau van de intermediaire structuren gaat het beleid hervormingen niet uit de weg.

De CD&V-fractie zet ook al lang in op de rechtsbescherming van gebruikers. Een aantal punten in de beleidsbrief sluiten daarbij aan. Katrien Schryvers benadrukt dat het belangrijk is om in het achterhoofd te houden dat cliënten sowieso grondrechten hebben die doorwerken in hun rechtsverhouding met voorzieningen, wat ook zal blijken uit de set van rechten die zijn omschreven in situaties van chronische zorg. Die rechten moeten niet worden geëxpliciteerd in nieuwe regelgeving maar desgevallend wel geconcretiseerd, zonder afbreuk te doen aan wat in hoofde van elke mens verworven is. De spreekster kijkt dan ook uit naar de in de beleidsbrief vermelde rechtspositieregeling voor jongvolwassenen in de jeugdhulp. Ook volgt nog de bespreking van en stemming over het voorstel van decreet houdende wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, wat

cliëntenorganisaties en een cliëntenforum in de integrale jeugdhulp betreft (*Parl. St. VI.Parl. 2017-18, nr. 1666/1*).

Ook in de volgende legislatuur moeten belangrijke engagementen worden genomen. Ook dan moet worden ingezet op de versterking van de capaciteit, zowel in de breedte als in de diepte. Ook dan zal de financiële toegankelijkheid bewaakt moeten worden en zal er aandacht moeten zijn voor de draagkracht van medewerkers. CD&V is alleszins vragende partij om het instrument van de budgettaire onderbouwde meerjarenplanning aan te houden. Dit is dan ook een pleidooi voor een voortzetting van het beleid voor de toekomst.

3. Uiteenzetting door Elke Van den Brandt

Elke Van den Brandt start haar uiteenzetting met erop te wijzen dat in de beleidsbrief staat dat er een periode van tien jaar – niet van vijf – wordt afgerond. Wat vandaag en de komende weken voorligt in het Vlaams Parlement, is de vraag of minister Jo Vandeuren is geslaagd in de doelstellingen die hij zelf naar voren heeft geschoven.

Er zijn een aantal grote werven geweest, maar bij het overlopen van de doelstellingen wordt duidelijk dat er nog een snelle en lange sprint moet worden gelopen om alle doelen te halen. Een van de eerste doelstellingen is laagdrempelige eerstelijns hulp voor iedereen. De minister is erin geslaagd om vijftien regio's op te zetten om laagdrempelige eerstelijns hulp uit te bouwen, maar dat is niet voldoende om heel Vlaanderen af te dekken. Dat is geen principiële maar wel een jammerlijke budgettaire keuze. Hetzelfde geldt voor de eerstelijnspsychologen. De minister wil dat herbekijken. In de beleidsbrief staan een aantal passages waar Elke Van den Brandt zich zorgen over maakt: het is niet duidelijk wat de minister daarmee zal doen ondanks het feit dat ze hun nut al hebben bewezen. Ook wat de eerstelijnszones betreft, moeten nog stappen worden gezet. Het is goed dat die op komst zijn maar het blijft een lang en moeizaam proces. Er zou extra budget zijn. Hopelijk helpt dat om de doelstellingen waar te maken. Momenteel is het immers vooral een structuuroefening terwijl er impact moet zijn op het terrein.

Een volgende doelstelling is zorg op maat. Elke Van den Brandt stelt vast dat veel mensen geen zorg krijgen en dat er lange wachtlijsten zijn. Voor de kinderopvang had de minister een behoeftedekkend aanbod beloofd. Hij herhaalt dat in deze beleidsbrief. Dat betekent dat tegen 2020 17.500 extra plaatsen moeten worden gecreëerd terwijl dat er vandaag slechts 2200 zijn. Met de middelen die de minister uittrekt in deze begroting, kan worden voorzien in meer capaciteit, maar dat blijft ruim onvoldoende om die doelstelling te halen. Daarmee legt hij een grote verantwoordelijkheid bij zijn opvolger, die op een jaar nog 15.000 plaatsen zal moeten realiseren. Mensen die kinderen verwachten, voelen stress om kinderopvang te vinden.

Diezelfde wachtlijsten zijn er ook voor jeugdhulp, meer bepaald voor thuisbegeleiding, contextbegeleiding enzovoort. Daardoor worden crisissen gecreëerd omdat er te laat wordt ingegrepen. Zorg op maat betekent dat er nog veel meer moet worden ingezet, ook op de wachtlijsten. Hetzelfde geldt voor geestelijke gezondheidszorg en voor thuiszorg.

Voor persoonsvolgende financiering is er wel een stap gezet. Groen had heel veel kritiek op het decreet van 25 april 2014 houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, en blijft dit hebben, maar de idee van meer eigen regie is een goede zaak. De 14.000 mensen op de wachtlijst hebben daar weinig boodschap aan omdat ze nog niet in het systeem zitten. De 1000 mensen in de hoogste prioriteitengroep die nog steeds

geen persoonsvolgend budget hebben, kunnen niet anders dan cynisch vaststellen dat passages in een beleidsverklaring als 'We gaan de mensen met de grootste zorgnood zorg op maat bieden', veraf van hun realiteit staan omdat ze het met een basisondersteuningsbudget moeten rooien. Ook hier zijn er wachtlijsten en architectuurfouten bij de invoering, en is een grondige evaluatie en bijsturing nodig.

Voor de minderjarige personen met een handicap is de hele legislatuur gezegd dat er iets zou komen, maar Groen stelt vast dat het er niet is en bovendien wordt het doorgeschoven naar de volgende legislatuur. Elke Van den Brandt heeft geregeld het standpunt ingenomen dat men dat op een verstandige manier moet doen, maar er is besloten om niets te doen terwijl minderjarigen ook recht hebben op meer persoonsgebonden budgetten, meer zorg op maat en op inclusie. Jongeren met een handicap krijgen niet de ondersteuning om gewoon in het leven te staan. De overheid blijft achterwege. Elke Van den Brandt vindt dat een PAB aan al die jongeren moet worden toegekend.

Ook in de thuiszorg is er redelijk weinig gebeurd. Wat positief is, is dat de druk om een plaats in een woonzorgcentrum te hebben, voor een groot deel is verminderd. De wachtlijst voor een woonzorgcentrum is stevig aangepakt, maar er is veel vraag naar alternatieven. Mensen willen langer thuis blijven, meer dagopvang of meer lokale dienstencentra. Hiervoor is er deze legislatuur te weinig gebeurd. In het begin van de legislatuur was er nog de ambitie om de thuiszorg te hervormen. Thans worden er een aantal aanpassingen gedaan in het ontwerp van decreet betreffende de woonzorg maar een fundamentele hervorming van de thuiszorg dringt zich op zodat de sector een aanbod op maat van de mensen kan bieden. Het is een belangrijke hefboom om mensen thuiszorg te bieden.

Hetzelfde geldt voor lokale dienstencentra. Volgens de beleidsbrief komen er twaalf bij, maar om buurtgerichte zorg waar te maken zijn er meer nodig en moeten de bestaande ook steviger worden omkaderd en gefinancierd. Voor zorg op maat zijn er belangrijke stappen gezet, maar is nog een hele weg te gaan.

Elke Van den Brandt vindt dat er een grote discrepantie is tussen hoe de Vlaamse sociale bescherming wordt voorgesteld en wat er al in de Vlaamse sociale bescherming zit. De Vlaamse sociale bescherming betekent het overnemen van heel wat zaken. Ze erkent dat een staatshervorming moeilijk en niet evident is. Vlaanderen heeft het beter gedaan dan Brussel op de meeste domeinen. Maar zeggen dat de Vlaamse sociale bescherming het antwoord is op zorg op maat, is de waarheid geweld aandoen. Het kan een instrument zijn waarmee de volgende Vlaamse Regering aan de slag gaat om er een slagkrachtig instrument van te maken, maar momenteel zet het gewoon voort wat al bestond.

Minister Jo Vandeuren wil zaken beter op elkaar afstemmen en dat is heel belangrijk, maar Elke Van den Brandt zegt dat er nog een stevige weg af te leggen is. Katrien Schryvers kondigde een decreet voor de buitenschoolse kinderopvang aan. In dat decreet komen Jeugd, Cultuur, Sport en Welzijn samen met de eigen filosofie, kwaliteitseisen en visie. Dat decreet is elk jaar aangekondigd maar nog niet ingediend. Elke Van den Brandt neemt er akte van maar het is voor haar het monster van Loch Ness. De minister heeft er zich de hele legislatuur achter verscholen om in die sector niets te doen. Er zijn amper stappen gezet om een goede combinatie van arbeid en gezin en om kwaliteitsvolle opvang voor kinderen waar te maken.

Er lopen momenteel gesprekken over het ontwerp van decreet betreffende het jeugddelinquentierecht. Er moet nog heel wat gebeuren om er, los van het inhoudelijke, juridisch-technisch een goed decreet van te maken. Er is een vraag om de invoeringsdatum uit te stellen om het grondig te kunnen herwerken. Ook in de meerderheid wordt die vraag gesteld. Het Vlaams Parlement moet een amende-

ment indienen om de invoeringsdatum uit te stellen maar de steun van de minister daarvoor is belangrijk. Elke Van den Brandt vraagt of de minister dat steunt.

Vlaanderen was sneller dan Brussel met een nieuw kinderbijslagsysteem, wat een verdienste is. Elke Van den Brandt is over geen van beide systemen enthousiast omdat er ernstige kansen zijn gemist. In Vlaanderen gaat het over armoedebestrijding. Elke Van den Brandt is verontrust door de talrijke mails van mensen die kinderen in beide systemen hebben. De Raad van State zegt dat onvoldoende is onderzocht wat het voor die gezinnen betekent. De Raad van State maakte helder duidelijk dat het gelijkheidsbeginsel voor die doelgroep potentieel wordt geschonden. Het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering en de minister beslisten om door te gaan. De minister heeft het risico berekend want in de memorie van toelichting staat dat overgangsmaatregelen voor die groep 300 miljoen euro zouden kosten. Minister Jo Vandeuren heeft zelfs berekend wat het zou kosten als het decreet voor het Grondwettelijk Hof wordt aangevochten. Elke Van den Brandt vraagt de minister hoe hij dit juridische probleem nog in deze legislatuur zal aanpakken.

Er worden ook veel linken gelegd met andere beleidsdomeinen zoals tussen de kinderbijslag en Onderwijs. Studiebeurzen worden in het kinderbijslagsysteem opgenomen wat een stap vooruit is richting automatische toekenning.

Een aantal domeinen blijven echter volledig buiten beeld. De minister zal samenwerken met Onderwijs, Sport enzovoort. Hij werkt, althans in zijn beleidsbrief, veel te weinig samen aan milieu. Wat gezondheid en preventie betreft, is er een te grote blinde vlek op de link tussen milieu en gezondheid. De meerderheid heeft aangekondigd daarin initiatieven te nemen. De oppositie is zelfs gevraagd om haar voorstel van resolutie betreffende het invoeren van een gezondheidsdoelstelling Natuur en Gezondheid (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1296/1) in te trekken en een gezamenlijk initiatief te nemen. De oppositie heeft daar lang op gewacht en uiteindelijk haar eigen voorstel ter stemming voorgelegd waarna het werd weggestemd. Maar tot op vandaag komt er niets in de plaats. Er worden kansen gemist. Hoeveel oudergroepen moeten aan de schoolpoort protesteren tegen ongezonde lucht, vooraleer het doordringt dat de keuze om in te zetten op milieu en gezondheid prangend en dringend is? In de beleidsbrief worden een aantal goede stappen gezet. Maar er wordt in dit beleidsdomein nog veel te weinig aan de slag gegaan met dit element.

De vijfde doelstelling betreft de verschillende manieren om naar zorgkwaliteit en sociaal ondernemerschap te kijken. Ook daar laat men heel veel kansen liggen, aldus Elke Van den Brandt. Het decreet van 19 januari 2018 houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid gaf aanleiding tot een discussie over de kwaliteit van de zorg. In herhaalde beleidsbrieven van deze legislatuur was er sprake van het herbekijken van de kwaliteit van de zorg. Het Vlaams Instituut voor Kwaliteit van de Zorg is opgericht. Maar uiteindelijk blijft men werken met dezelfde indicatoren. De bestaande indicatoren, bijvoorbeeld voor woonzorgcentra, hebben hun waarde, maar ze zijn beperkt. Wie de kwaliteit van zorg wil vastpakken, moet niet enkel meten hoe vaak ouderen uit hun bed vallen, hoe vaak ze worden gefixeerd, hoe vaak ze bewegen enzovoort. Die indicatoren hebben hun beperktheid. Een echte visie op wat kwaliteit is en hoe men zorgkwaliteit meet, is nodig. Dan kan men richting deregulering evolueren en naar een gericht en slagkrachtiger sector. Wie sociaal ondernemerschap wil, waarbij een voorziening niet verstikt in regelgevende kaders maar kwaliteitsvolle zorg kan bieden, moet die oefening doen. Hoe vermijden dat voorzieningen moeten aangeven hoeveel personeelstypes er op welk moment van de dag aanwezig zijn? Dan komt men terecht in een debat over het KB 78 en in de erkenningscriteria van de woonzorgcentra. Ondernemers, voorzieningen en organisaties verdienen meer ruimte om daarmee aan de slag te gaan.

Daarom betreurt Elke Van den Brandt het dat dit debat deze legislatuur niet is ingezet. Dat heeft effect op zaken als overregulering, controlesystemen, inspectie of personeel. Er is te weinig personeel in de zorg. Dat is een van de grootste uitdagingen. Men moet creatief omspringen met de beschikbare capaciteiten en meer inzetten op andere talenten. Maar dat gaat niet in een te strak kader. Dat kader wordt pas gelost wanneer er een goede visie is op (toezicht op) kwaliteit.

De commercialisering van de zorg is de afgelopen tien jaar toegenomen. De opdeling tussen vzw, private organisatie of overheidsorganisatie is achterhaald. Wat is de doelstelling? Hoe wordt er zorg verleend? Hoe wordt er met winst omgegaan? Dat zijn de essentiële zaken. Want momenteel zijn er actoren in de (ouderen)zorg die daar niet thuishoren. Beursgenoteerde bedrijven die als doel hebben winst te maken horen daar niet in thuis, maar private ondernemers die goede zorg willen geven wel. Dat onderscheid moet worden gemaakt. Daarvoor zijn er debatten, handvaten en tools nodig. Het protocolakkoord, dat intussen door alle koepels is aanvaard, biedt onvoldoende handvaten. Elke Van den Brandt vreest dat wat er in de thuiszorg gebeurt ook in andere sectoren zal gebeuren. Men moet nadenken over de commercialisering van de zorg, om spelers te vermijden van wie men achteraf spijt heeft. Er moet een maatschappelijk debat komen over vermarkting en commercialisering, dat leidt tot degelijke normen. Winst in de zorg moet worden gelimiteerd. Winst moet opnieuw geïnvesteerd worden in de zorg en mag niet worden gebruikt voor het uitbetalen aandeelhouders.

Deze beleidsbrief werd aangekondigd als het einde van een periode van tien jaar. Maar Elke Van den Brandt las de tekst niet op die manier. Zij ziet nog veel werk. Het voelt niet aan alsof alles is afgerond. De doelstellingen zijn nog niet bereikt. Er moet nog verder op worden ingezet. Zo moet de persoonsvolgende financiering worden bijgestuurd en opengetrokken naar andere doelgroepen. Ook de Vlaamse sociale bescherming is nog niet wat het kan zijn. Er ligt nog heel wat werk op de plank voor de volgende Vlaamse Regering.

Wat volgens Elke Van den Brandt ontbreekt, is een fundamentele maatschappijkritische visie op preventie. Mensen hebben moeite om mantelzorg te combineren met betaalde arbeid. Steeds meer mensen hebben zorgvragen. Psychische problemen zijn hardnekkig. Jongeren zitten vaak slecht in hun vel. Men kan dat vaststellen, en vervolgens acties plannen en maatregelen treffen. Wie dat wil veranderen, moet de 'speedbootmaatschappij' durven aantasten. Men moet met de federale overheid het debat aangaan over werk en tijdscredieten. Over alle regeringen heen moet er een visie zijn op de gewenste samenleving. Want anders zal Welzijn enkel vaststellen dat er uitdagingen bijkomen zonder dat de fundamentele oorzaken worden aangepakt.

4. Uiteenzetting door Freya Saeys

Freya Saeys is tevreden met de investeringen in trap 1 en trap 2B van de kinderopvang. Samen met de kinderopvangtoeslag van 3,23 euro per kind per opvangdag kan de basissubsidie voor organisatoren in trap 1 een verschil maken voor de financiële leefbaarheid. Ze hoopt dat het grote aantal stopzettingen in de groepsopvang wordt teruggedrongen. Alleen dan kunnen er stappen voorwaarts worden gezet in de creatie van bijkomende plaatsen.

Tegen 1 april 2024 moeten alle kinderbegeleiders gekwalificeerd zijn, behalve zij die een afwijking kunnen verkrijgen. Heel wat onthaalouders moeten zich bijscholen. De spreker hoopt dat er voldoende ondersteuning zal zijn om dat op een haalbare wijze te realiseren. Anders dreigen er nog meer onthaalouders te stoppen. Men mag niet vergeten dat die doelgroep fulltime werkt, een gezin heeft en dat er scepsis is over de verplichting om deze kwalificatie te behalen, aangezien velen al jaren werken in de kinderopvang.

1 januari 2019 wordt een belangrijke dag, want heel wat bevoegdheden die overkomen van het federale niveau worden dan administratief overgenomen door Vlaanderen. Vanaf die dag gaat het nieuwe kinderbijslagsysteem van start en worden een aantal nieuwe bevoegdheden geïntegreerd in de Vlaamse sociale bescherming. In beide gevallen is goede communicatie belangrijk zodat mensen begrijpen waarom hun tegemoetkoming anders heet of door een andere overheidsdienst wordt gestort. Het lijkt cruciaal dat de gezinsbijslag tijdig wordt uitgekeerd want voor heel wat gezinnen met beperkte middelen is die gezinsbijslag een belangrijk onderdeel van hun inkomen.

De liberalen zijn tevreden dat vanaf 2019 de carenzperiode van het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevende palliatieve patiënten wordt afgeschaft. Dat was in de vorige legislatuur al een vraag van Open Vld.

De overname van de mobiliteitshulpmiddelen gaat gepaard met belangrijke vernieuwingen zoals het doorbreken van de leeftijdsvoorwaarde. Belangrijk is de start van de verhuur van mobiliteitshulpmiddelen als standaard en de verwerving ervan als uitzondering. Open Vld denkt dat men op die manier efficiënter kan omspringen met middelen, meer ruimte creëert voor nieuwe hulpmiddelen en hulpmiddelen ter beschikking kan stellen bij aandoeningen die zeer snel evolueren.

In de ouderenzorg worden de inspanningen verdergezet op het vlak van het aanbod en de dekking van de grotere zorgbehoeften met drieduizend extra rvt-bedden.

Open Vld is ingenomen met de aandacht voor meer flexibilisering in de gezinszorg. De Vlaamse overheid heeft de ambitie om mensen zo lang mogelijk te handhaven in hun thuismilieu, en daartoe is flexibiliteit een noodzaak.

Vlaanderen moet persoonsvolgende financiering in de ouderenzorg voorbereiden. Wat is de stand van zaken van de aangekondigde experimenten met een cash-budget?

De beleidsbrief maakt melding van een werkgroep die het eisenkader voorbereidt voor vroegtijdige zorgplanning, palliatieve zorg en levenseindezorg, dat nadien door de Zorginspectie kan worden aangewend voor de ontwikkeling van een inspectieconcept. Open Vld is zeer gevoelig voor de euthanasiewensen van ouderen. De spreker hoopt dat de engagementen worden gehonoreerd en wijst erop dat Medicomut 6,41 miljoen euro RIZIV-middelen voorbehoudt voor de rol van de huisarts bij advancedcareplanning. Zij hoopt dat de violen op dat vlak gestemd blijven.

5. Uiteenzetting door Martine Taelman

Martine Taelman is verheugd met de aanzienlijke budgetten in de sector van personen met een beperking. Deze Vlaamse Regering heeft een serieus begrotingspad kunnen waarmaken. Er is echter geen reden tot euforie want de uitdagingen blijven groot.

In 2019 start men met de eerste stappen naar de persoonsvolgende financiering voor minderjarigen. Het is geen geheim dat de spreker verder hoopte te staan. Inclusie en integratie starten bij de geboorte van een kind met een handicap en niet wanneer het de volwassen leeftijd bereikt.

Het lid ziet wel een aantal goede stappen: meer bestedingsmogelijkheden voor het PAB en het toekennen van het volledige uitbreidingsbudget aan PAB's, maar betreurt dat die voorbereiding ook deels gebeurt met samengeknepen billen.

Door de grote uitstroom van minderjarige personen met een handicap naar de volwassenenzorg, komen er daar middelen vrij. Dat men die middelen niet durft te besteden volgens de keuze van de mensen, is een gemiste kans.

Als Vlaanderen een beleid wil dat mensen een duidelijke sanctie geeft maar hen tegelijk opnieuw op de juiste sporen zet, dan vergt dat een belangrijk flankerend beleid dat inzet op normbevestiging, op het responsabiliseren van volwassenen en jongeren over de schade die ze hebben aangebracht aan slachtoffer en maatschappij, en eventueel op zorg voor de daders. Dat alles vergt dat het beleidsdomein WVG voldoende capaciteit kan inzetten en dat de overheid kijkt naar de output van elk initiatief. In een sector met veel wachtlijsten is dat geen evidentie.

Men mag niet voorbijgaan aan het strafrechtelijke aspect van de uitvoering van een sanctie. Vlaanderen is al enkele jaren bezig met de aanbesteding van enkelbanden. Daar zijn al herhaaldelijk vragen over gesteld. Wat is de stand van zaken van die aanbesteding?

In het jaarverslag Jeugdhulp 2017 komen een aantal belangrijke problemen naar voren: de wachtlijsten, het dichtslibben van de crisishulp en het failliet van de prior. Open Vld is tevreden dat extra middelen worden vrijgemaakt voor deze sector waar veel winst kan worden gemaakt, zowel voor het geluk van jonge mensen als voor de maatschappij.

Martine Taelman hoopt dat de vijftien netwerken 'één gezin, één plan' de verwachte meerwaarde bieden. Er is uiteraard ontgoocheling waar netwerk en financiering uitblijven. De spreekster hoopt dat men perspectief kan bieden aan kinderen en jongeren die wonen in een gebied dat geen deel uitmaakt van een netwerk. De bijkomende middelen voor de twintig extra eerstelijnspsychologen zijn belangrijk. Hoe worden ze ingezet?

6. Antwoord van Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Minister *Jo Vandeurzen* wijst erop dat er in de komende maanden nog voldoende tijd en gelegenheid zal zijn om het bilan van deze legislatuur op te maken. Hij wenst daarom niet op alle beschouwingen in te gaan. Veel reacties zijn voorspelbaar.

Minister Jo Vandeurzen is het met veel observaties wel eens. Zo is hij het eens met Elke Van den Brandt dat er heel veel in beweging is maar dat een aantal zaken in de komende legislaturen verder hun beslag zullen moeten krijgen.

Door de afschaffing van de provinciale taakstelling, na de integratie van de OCMW's en door de groter wordende verwachtingen aan intersectorale samenwerking en regionale afstemming moeten buitendiensten en sectorale buitendiensten zich daarop afstemmen. Ze moeten overleggen om met één stem en visie te spreken met lokale besturen, voorzieningen en diensten.

Er lopen veel transities tegelijk. Minister Jo Vandeurzen heeft niet de indruk dat de betrokkenen vinden dat er niet te veel gebeurt. Het is voor velen happen naar adem door de snelheid van de transities. Er zijn zeker nog zaken die niet af zijn.

De Vlaamse sociale bescherming legt een nieuwe laag van sociale bescherming voor de Vlamingen. Een van de voornaamste doelstellingen is personen met langdurige zorgnoden voldoende aansluitingsmogelijkheden op de samenleving geven. Dat moet meer vraaggestuurd gebeuren, met uniforme inschalingssystemen en automatische rechtentoekenningen. Het klopt dat deze megaconstructie niet af zal

zijn tijdens deze legislatuur. Alleen al de introductie van BelRAI in zijn onderdelen is een enorm grote opdracht.

Er is op een aantal terreinen nog een belangrijk deel van de weg af te leggen. Maar de minister is ervan overtuigd dat deze Vlaamse Regering het beleid in een bepaalde richting heeft kunnen sturen die beantwoordt aan de strategische doelstellingen van de beleidsnota. De shift naar meer middelen voor preventie, vroegdetectie en vroeginterventie is op tal van domeinen ingezet. Er is zowel in de jeugdzorg als in het woonzorgaanbod een conceptuele benadering van meer zorg op maat.

Er is een nieuw gezinsbeleid met het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters. Er is het Groeipakket met de aansluiting op 'één gezin, één plan'. Er zijn de Huizen van het Kind. Tien jaar geleden bestond dat niet.

Door de komst van de justitiehuisen is er een grotere interactie met de actoren van Justitie. Men probeert op een aantal terreinen meer intersectorale kwaliteitsindicatoren te valideren om er vervolgens het toezichts- en handhavingsbeleid op af te stemmen. Dat zijn belangrijke stappen waar het decreet van 19 januari 2018 houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid, een juridische exponent van is. De beleidsbrief kondigt ter zake nog andere zaken aan.

Er zijn serieuze inspanningen gebeurd op tal van terreinen, zowel conceptueel als budgettair, maar de minister gaat akkoord met de vaststelling dat een aantal van die hervormingen nog aan maturiteit moeten winnen. Alleen al de vorming van de eerstelijnszones was een enorme beweging, die thans gestabiliseerd is. Met de federale overheid zijn er akkoorden over de locoregionale klinische netwerken van de ziekenhuizen. Op dat vlak zijn er belangrijke stappen gezet. Er is een gebiedsdekkende geografische indeling in relatief evenwichtige zones waarin welzijn, zorg en lokale besturen actief zijn. Het is duidelijk dat het concept nieuwe mogelijkheden biedt op tal van terreinen. Vanuit het Vlaamse inzicht dat welzijn en zorg meer op elkaar moeten worden afgestemd, heeft men daaromtrent grote stappen vooruit gezet. Die inzichten worden niet door alle niveaus en actoren in ons land gedeeld, maar in Vlaanderen is daar draagvlak voor.

De minister erkent dat er een aantal kritische randvoorwaarden zijn, die ook werden vernoemd. Er is de transitie naar een meer op outcome en procesindicatoren gericht toezichts- en handhavingsbeleid. In de beleidsbrief staat dat er om die reden en met het oog op de introductie van de persoonsvolgende financiering een nieuwe strategische oefening bezig is over de positionering van Zorginspectie. Zorginspectie wordt op korte termijn versterkt, maar het is duidelijk dat een nieuwe oefening moet om alle trends te verankeren in het agentschap en om alle nodige competenties te borgen. Er zijn belangrijke maar nog niet voldoende stappen gezet richting consistentie van kwaliteit in de diverse sectoren en in de aansluiting van het Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg op het niveau van toezicht en handhaving. Dat staat ook in de beleidsbrief. Zoeken naar wat welzijn en zorg gemeenschappelijk hebben met het oog op kwaliteitsindicatoren, maakt daar ook deel van uit. Dat is in een stabiel kader gegoten. Het instituut is er, net zoals de stakeholders. De financiering staat op de rails. Voor de minister is dat een belangrijk aandachtspunt. In de residentiële ouderenzorg worden intensievere acties ondernomen. Minister Jo Vandeuren deelt de zorg over kwaliteit in deze sector. Bij uitbreiding is ook de financiering van de extra personeelsleden in functie van de zorgzwaarte een belangrijke prioriteit.

Er zijn sectoren waar er geen wachtlijsten meer zijn als het gaat over investeringstoelagen. Men doet daar wat minnetjes over, maar de druk van de Europese

herkwalificatie, het vraaggestuurd financieringsmodel in de sector van personen met een beperking en de wens om naar een gelijk speelveld te gaan in de ouderenzorg hebben de overheid ertoe gebracht om de regelgeving van diverse sectoren af te stemmen en te verbeteren. Het instrumentarium voor het investeringsbeleid staat ondertussen op de rails.

De uitgaven door herconditioneringswerken en groot onderhoud van ziekenhuizen zijn door de wijze waarop het federale niveau inspecteert nog niet helemaal bekend. Vlaanderen heeft nieuwe technieken gevonden. Alles staat in de steigers om belangrijke initiatieven te nemen. Het investeringsprogramma dat Vlaanderen op dit moment voor die ziekenhuizen uitrolt, is ongezien.

Er is nog de conceptueel fundamentele oefening gebaseerd op de vraag hoe een ziekenhuis er over 25 jaar moet uitzien. De minister heeft het initiatief genomen om in samenwerking met consultancy werk te maken van een groenboek dat tegen het einde van de legislatuur een zicht biedt op het ziekenhuis van de toekomst. Welke normering moet Vlaanderen na de staatshervorming hanteren om het strategisch investeringsbeleid voor ziekenhuizen concreter te maken? Dat staat los van de ambitie om deze legislatuur nog een aantal investeringsdossiers, ook in de ziekenhuissector, af te handelen. Minister Jo Vandeuren denkt vooral aan preciaire dossiers, in het bijzonder in de (jeugd)psychiatrie.

De minister heeft ervoor gezorgd dat zijn beleidsdomein een consistente visie op informatisering gebruikt. Een aantal sectoren zijn immers aan een inhaalbeweging toe. De Vlaamse sociale bescherming is cruciaal. Het is de ambitie om de verwerking daarvan zo digitaal mogelijk te laten verlopen. Alleen al voor de mobiliteitshulpmiddelen en de residentiële ouderenzorg, is dat een belangrijk hoofdstuk omdat alle processen automatisch en administratief eenvoudig zouden moeten verlopen.

VIA 5 komt in de begroting in meerdere aspecten aan bod. De minister doelt daarmee op het budget van 28 miljoen euro voor koopkracht, dat zowel voor de publieke als voor de private sector dient, en een opstap is voor een recurrent budget in 2020. Het was de bedoeling te starten met een deel van dat akkoord. Er is ook in de publieke sector een akkoord over de aanwending van de middelen voor 2019. Alle sociale akkoorden zijn legislatuuroverschrijdende engagementen. Naast de in deze begroting opgenomen middelen voor koopkracht zijn er de afspraken over kwaliteit en werkdruk. Bart Van Malderen heeft een aantal sectoren genoemd. De minister heeft in zijn toelichting bij de begroting al geantwoord op een aantal van die zaken. Hij kan voor al die sectoren aangeven welk beleid VIA 5 toevoegt. Daarnaast is er nog het uitbreidingsbeleid dat in een aantal sectoren kan worden ingezet. Dat is niet vastgelegd in VIA 5 maar wordt sowieso uitgevoerd. De Vlaamse Regering tracht zo in het bijzonder en prioritair enkele miljoenen euro's extra te investeren in de jeugdhulp. VIA 5 is een flankerend en budgettair belangrijk aspect in diverse sectoren.

Minister Jo Vandeuren staat te kijken van de heisa over het ontwerp van decreet betreffende het jeugddelinquentierecht. Het ontwerp van decreet is lang en grondig voorbereid met alle belanghebbenden. De meeste opmerkingen tijdens de hoorzittingen zijn een herhaling van wat verschillende actoren tijdens de voorbereiding hebben gezegd. Een aantal bedenkingen slaan op politieke of beleidsmatige keuzes. De juridisch-technische opmerkingen moeten in alle ernst onder ogen worden genomen. Daarnaast zijn er vragen bij de inwerkingtreding. Als dit ontwerp van decreet niet in werking wordt gesteld, blijft de wet op de jeugdbescherming van 1965 van toepassing. Het Vlaamse regeerakkoord bepaalt evenwel dat het ontwerp van decreet wordt goedgekeurd. Het gesprek over de inwerkingtreding kan worden gevoerd. Het ontwerp van decreet voorziet in een gemoduleerde inwerkingtreding om te sporen met de profilering van de residentiële jeugdhulp in een nieuw land-

schap met de fusie van Kind en Gezin, het Agentschap Jongerenwelzijn en een deel van het VAPH. De minister hoopt dat het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet binnen de vooropgestelde termijnen zal goedkeuren.

De meningsverschillen tussen verschillende stakeholders vormen geen issue. Er moesten twee adviezen gevraagd worden. Het zijn er uiteindelijk veertien geworden en in de laatste fase zijn er nog enkele aan toegevoegd. Volgens minister Jo Vandeuren is dat niet onoverkomelijk. Het gesprek daarover kan worden gevoerd. De minister zal dat zelf ook doen met de coalitiepartners.

In het ontwerp van decreet betreffende de woonzorg worden voor het eerst initiatieven genomen op het vlak van bestuurlijke transparantie. Samen met de toekomstige decretale regeling voor de eerste lijn en voor de geestelijke gezondheidszorg, en met de Vlaamse sociale bescherming zal dat ontwerp van decreet het basispakket vormen dat toekomstige evoluties dynamiek schenkt.

Een belangrijke stap richting zorggarantie van personen met een beperking zit in de transitie van de volwassenen die nog door het minderjarigenaanbod ondersteund worden naar een persoonsvolgend budget. Dat de aldus vrijgekomen middelen niet onmiddellijk worden omgezet kan worden verklaard door de transitie naar een beter zichtbare outcome van de multifunctionele centra.

De jeugdhulp kampt met de jongeren met gedragsstoornissen en emotionele stoornissen. In de jeugdhulp zijn de meeste en de prioritaire vragen, vragen naar residentiële opvang. Er moet een transitie gebeuren, maar die moeten gelijklopen met de fusie en met de zoektocht naar kleinschalige residentiële jeugdhulp, waarbij het onderscheid tussen handicapspecifieke en bijzondere jeugdzorg geleidelijk aan moet worden verlaten. Een sectorale benadering is niet in alle omstandigheden de aangewezen indeling wanneer men van een integrale jeugdhulp wil spreken.

Er lopen conform het akkoord proefprojecten met cashbudgetten in de residentiële ouderenzorg. Er zijn diverse praktijkcases gedefinieerd door een stuurgroep waarbij onderzocht wordt hoe de financiële stromen lopen. Het eindrapport wordt in december 2018 verwacht.

Minister Jo Vandeuren onderschrijft wat is gezegd over onthaalouders maar wijst op de bredere trend. Er komt een campagne. Er wordt geprobeerd om de vergoeding op te trekken en de zaken administratief te vereenvoudigen. Het werknemers-experiment wordt uitgebreid conform het VIA 5. De middelen voor kinderopvang waren nooit uitsluitend voor capaciteitsuitbreiding bedoeld, maar ook voor kwaliteit, een gelijk speelveld en de levensvatbaarheid, die een uitdaging blijft. De weg die de voorbije jaren is afgelegd – een aangepaste cao en een aantal stappen om de barema's op te trekken – mag niet worden onderschat.

De Eerstelijnsgezondheidsconferentie heeft geleid tot een inmiddels geëvalueerd experiment met de eerstelijnspsychologische functie in een zevental regio's. Minister Jo Vandeuren wil deze functie ook voor kinderen en jongeren. Het is een essentiële versterking van de rechtstreeks toegankelijke hulp in de geselecteerde regio's.

In overleg met de federale overheid probeert minister Jo Vandeuren om met het beschikbare budget een nieuwe stap te zetten richting toegankelijkheid van de eerstelijnspsychologische functie. Alle analyses tonen aan dat de geestelijke gezondheidszorg te intramuraal is en meer ambulant en laagdrempelig moet worden. Zodra de federale overheid begint met de terugbetaling van psychotherapie wordt de eerstelijnspsychologische functie in alle eerstelijnszones ontwikkeld. Vervolgens kan de eerstelijnspsychologische functie in de ouderenzorg worden geïntroduceerd.

Tijdens de laatste interministeriële conferentie is een gemeenschappelijke verklaring goedgekeurd over de uitrol van de geestelijke gezondheidszorg.

Er is een antwoord geformuleerd op de opmerking van de Raad van State over de introductie van het Groeipakket. Een overheid moet nieuw beleid kunnen voeren, maar met respect voor transitie en verworven rechten. De andere deelstaten hebben op deze manier geredeneerd. Hij zegt dat de tellingen niet volledig correct zijn. Er kunnen heel wat zaken veranderen, ook in de situatie van gezinnen. Die vergelijking is zelfs fout want er wordt geen rekening gehouden met de sociale correcties en toeslagen die onmiddellijk in werking treden.

Wat milieu betreft, wijst de minister erop dat er wel degelijk een aantal evoluties hebben plaatsgevonden. Er is een minister bevoegd voor Milieu maar ook Welzijn heeft tools ontwikkeld en adviseert over thema's als lucht, geluid of biomonitoring. Daarnaast delen nog andere ministers van de Vlaamse Regering onderdelen van deze bevoegdheid als specifieke vakbevoegdheid.

7. Replieken

Elke Van den Brandt beaamt dat er veel gebeurt. Er verandert veel maar de vraag is wat het effect daarvan is. Er zijn misschien geen investeringswachtlijsten meer maar woonzorgcentra zien hun infrastructuursubsidie procentueel sterk afnemen.

Zij is tevreden dat het ontwerp van decreet betreffende het jeugdsanctierecht kan worden geamendeerd. Het is niet de gewoonte dat een ontwerp van decreet nog grondig wordt bijgeschaafd maar in dit geval is dat nodig. Het gaat niet enkel om uitstel van de inwerkingtreding maar ook om uitstel van de stemming. De sector vraagt tijd om eraan te werken en wil daar meer tijd voor nemen.

De minister bevestigt dat stappen nodig zijn in de kinderopvang. Er is, zoals eerder aangegeven door het Rekenhof, 65 miljoen euro nodig. Momenteel is daar te weinig geld voor. Dat plaatstekort is er en moet tegen 2020 worden opgelost. Elke Van den Brandt benadrukt dat er nog enorme stappen moeten worden gezet.

Zij bevestigt ook dat de cijfers over het Groeipakket een worstcasescenario zijn. Het probleem is echter dat er geen goede cijfers zijn, wat ook de Raad van State heeft opgemerkt. Daardoor kan de impact onvoldoende worden berekend. Elke Van den Brandt vindt het gemakkelijk mensen te verwijten dat ze cijfers gebruiken die niet correct zijn terwijl de Raad van State aan minister Jo Vandeuren heeft gevraagd om meer te becijferen.

Men moet het beleid durven veranderen. Op een potentieel risico van 300 miljoen euro moet men zich voorbereiden. Elke Van den Brandt hoopt dat de minister juridisch ingedekt is voor het geval ouders naar het Grondwettelijk Hof stappen, zo niet zal de volgende Vlaamse Regering de factuur voorgeschoteld krijgen.

Bart Van Malderen reageert op Katrien Schryvers die ervoor pleit om in een volgende legislatuur vast te houden aan een geraamde budgettaire meerjarenplanning. Bart Van Malderen waarschuwt daarbij voor twee aspecten. Zo mogen doel en middelen niet worden verward. Het doel moet zorgzekerheid zijn. Die zorgzekerheid moet worden opgebouwd en mathematisch worden onderbouwd. In debatten daarover wordt vaak de methodiek centraal gesteld terwijl zorggarantie het doel moet zijn. Vervolgens moet worden bekeken welke middelen nodig zijn. Deze legislatuur is het omgekeerde gebeurd: de diensten hebben goed cijferwerk geleverd en hebben de budgettaire marge berekend die nodig is om doelstellingen te halen. Vervolgens zijn die bedragen niet in de begroting geraakt, is men begonnen met besparen en heeft de minister uitbreidingsbeleid gerealiseerd. Op heel wat domeinen worden de doelstellingen voor 2020 niet eens voor de helft behaald.

Bart Van Malderen zegt dat veel nog in de steigers staat. Heel vaak heeft dat betrekking op zaken die gebaseerd zijn op goede uitgangspunten en principes maar over de concrete uitvoering is er geen duidelijkheid. Dat staaft de bewering dan men verder had kunnen en moeten staan op tal van domeinen.

Het antwoord op vragen over VIA 5 is dat alle intersectorale akkoorden legislatuur-overschrijdend zijn. Bart Van Malderen zegt dat VIA 5 gesloten is op het einde van een legislatuur. Bart Van Malderen wil weten hoe de 28 miljoen euro voor koopkracht zich verhoudt tot het geheel van investeringen, uitbreidingen en verschuivingen in het kader van VIA 5. Hij vraagt een procentuele berekening.

Bart Van Malderen vindt het symptomatisch hoe er wordt gediscussieerd over het jeugdsanctierecht. Minister Jo Vandeurzen verdedigt zich met de mededeling dat er heel veel mensen aan hebben gewerkt. Bart Van Malderen gelooft de minister op zijn woord. Hij stelt ook vast dat er met heel veel mensen is gesproken, maar het proces staat niet centraal maar wel de uitkomst. Als dezelfde mensen op een hoorzitting zeggen dat de uitkomst niet goed is, zegt een coalitiepartner dat er uitstel nodig is. Minister Jo Vandeurzen vindt uitstel geen ramp omdat de wet van 1965 van toepassing blijft en er continuïteit is. Wat wordt uitgesteld omdat het niet werkt of omdat er protest is, kan niet ongewijzigd worden goedgekeurd. Bart Van Malderen gaat ervan uit dat het uitstel wordt gebruikt om wijzigingen voor te stellen. Hij vraagt of er inhoudelijk marge is om wijzigingen aan te brengen want anders wordt iets dat niet goed is en waar uitstel voor nodig was, toch ingevoerd. Zullen er aan het ontwerp van decreet wijzigingen worden aangebracht?

Minister Jo Vandeurzen zegt dat volgend jaar 30 procent van de stijging van de koopkracht in de begroting zit en 90 procent van het uitbreidingsbeleid van het akkoord.

Over het ontwerp van decreet betreffende het jeugddelinquentierecht komen er nog hoorzittingen waarna de besprekingen volgen. Het Vlaams Parlement heeft de teksten al weken en kan amendementen voorbereiden. In de hoorzittingen komen mensen hun bezorgdheden uitdrukken. Deze zijn bewust in ogenschouw genomen, ook toen de teksten zijn gemaakt. Minister Jo Vandeurzen zal de keuzes die zijn gemaakt, verdedigen.

III. Bespreking per programma

1. Departement WVG

– GB0-9GCDTHA-OW – Justitiehuisen en elektronisch toezicht

Elke Van den Brandt merkt op dat een deel van de subsidiëring van het Globaal Plan uit het Veiligheidsfonds en het Verkeersveiligheidsfonds komt. Heeft dit impact op wat er met die middelen kan gebeuren omdat Justitiehuisen niet onmiddellijk verband houden met verkeersveiligheid?

Er worden organisaties gesubsidieerd die voordien in een ander kader werden gesubsidieerd. *Elke Van den Brandt* vraagt of dit louter een overname is dan wel of dit een beleidsshift betekent.

Martine Taelman merkt op dat extra middelen worden uitgetrokken voor personeel dat is overgekomen uit de provincie en uit de zesde staatshervorming. Ze vraagt een overzicht van de verhuisbewegingen en de impact ervan op de loonkosten.

Ze vraagt een verklaring waarom nooit wijzigingen worden verwacht in het terugvorderen van ten onrechte betaalde leefvergoedingen bij elektronisch toezicht.

Karine Moykens, secretaris-generaal van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, zegt dat een tabel met het aantal personeelsleden dat is overgenomen, beschikbaar is en zal worden toegevoegd aan het verslag.

Het lijkt alsof het Verkeersveiligheidsfonds geen link heeft met de justitiehuisen, maar er zijn nogal wat daders van verkeersdelicten die worden veroordeeld, een enkelband krijgen en in de justitiehuisen terechtkomen. Daarom worden middelen uit het Verkeersveiligheidsfonds ter beschikking gesteld in het kader van het Globaal Plan. Er is enkel een afspraak over hoeveel middelen, niet over de aanwending. De regio's mogen dit zelf bepalen.

Karine Moykens zou graag zien dat leefvergoedingen worden geregeld naar analogie met de federale regeling voor mensen die een vergoeding krijgen wanneer zij geen ander inkomen hebben. De leefvergoedingen worden wekelijks gecontroleerd. Die wekelijkse controles zorgen ervoor dat er weinig moet worden teruggevorderd, maar betekenen ook een grote werklast. Het Departement WVG onderhandelt met de federale overheid over een regeling.

Het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019 richt een begrotingsfonds op, zegt minister *Jo Vandeurzen*. Het geldt dat de federale overheid gebruikte om jaarlijks te verlengen projecten (alternatieve straffen, verplichte opleidingscursussen) te financieren komt voortaan in één enveloppe naar de gemeenschappen. Er is een akkoord over in de interministeriële conferentie. Het begrotingsfonds treedt in werking op 1 januari 2019 waardoor Vlaanderen stabiel en regionaal gespreid projecten kan financieren.

Martine Taelman vraagt of organisaties die thans in het kader van het Globaal Plan middelen krijgen voor alternatieve gerechtelijke straffen, middelen zullen blijven krijgen.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat er een oproep zal komen en dat de justitiehuisen zullen zorgen voor een goede regionale spreiding. Veel projecten worden de facto recurrent gefinancierd waardoor het niet gemakkelijk zal zijn om ze abrupt te beëindigen. Het wordt een transitieproces om tot een beter gestroomlijnd beleid te komen. Er is een nieuwe regeling waarbij het federale kabinet-Geens de middelen ieder jaar stort in een fonds dat Vlaanderen opricht.

Elke Van den Brandt wijst erop dat het voorstel van decreet houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand nog steeds niet in behandeling is. In de beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2017-2018 staat dat de minister het parlementair traject opvolgt en uitvoeringsbesluiten voorbereidt.

– GB0-1GAD2ZZ-LO – Lonen

Elke Van den Brandt is tevreden met het bijkomende budget om de extra werklast op te vangen omdat de werklast bij de justitiehuisen te hoog is. Tegelijkertijd lijkt het haar interessant om te vernemen waar de minister naartoe wil met die justitiehuisen.

De vzw Moderator krijgt een aantal taken toebedeeld. Wat is de link met de justitiehuisen? Is het een bewuste keuze om dat in een vzw te laten? Zijn er andere taken die van de justitiehuisen naar een vzw kunnen verhuizen?

De juridische eerstelijnsbijstand valt daar in principe ook onder. Volgens de beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2018-2019 pleegt de minister overleg met de Orde van Vlaamse Balies en de voorzitters van de commissies. Het valt Elke Van den Brandt op dat de juridische eerstelijnsbijstand volledig naar de balies gaat en

dat de werking van bijvoorbeeld de Huurdersbond de facto wordt stopgezet. Wat is de mening van de minister?

Bart Van Malderen gaat in op de uitbreiding van Zorginspectie in het kader van de zesde staatshervorming. Als men meer bevoegdheden heeft en als het budget als gevolg van de zesde staatshervorming verdubbeld wordt, is het logisch dat de inspectiecapaciteit daaraan dient te worden aangepast. Maar hoe staat het ene in verhouding tot het andere? Hoeveel bijkomende personeelsleden worden er gerealiseerd met dit budget? Zullen zij met dit budget in staat zijn om de bijkomende taak te realiseren?

Bart Van Malderen vraagt toelichting bij die generieke besparingen en de impact die ze hebben op de werking van de diensten.

Freya Saeys vraagt hoeveel extra personeel de justitiehuisen met het extra budget in dienst zullen nemen. Is er nog wachttijd voor enkelbanden?

Minister *Jo Vandeuren* antwoordt dat er bij de start van de regeerperiode een afspraak is gemaakt over de afbouw van het aantal effectieven over het hele Vlaamse beleid. Dat is geventileerd over alle beleidsdomeinen. Er zijn overal doelstellingen op gezet. De vermelde besparing is de realisatie van die doelstellingen in het beleidsdomein WVG. Een aantal grote delen van de beleidsdomeinen zijn vrijgesteld van die oefening.

Er loopt een strategische oefening voor de Zorginspectie, niet alleen wegens de zesde staatshervorming, maar ook wegens de vraaggestuurde financieringssystemen met kwaliteitsindicatoren. De minister neemt aan dat die oefening wordt gevolgd door een aanpassing van het personeelsplan. Er is geoordeeld dat er op korte termijn een inspanning moest gebeuren voor de residentiële ouderenzorg en voor de zaken die met het RIZIV verband houden.

Moderator is een vzw die naar het welzijnswerk is overgeheveld. Het verschuift omdat het een partner is in de hulpverlening.

Karine Moykens zegt dat er noch voor de justitiehuisen noch voor Zorginspectie duidelijkheid is over de exacte aantallen. Wordt er op contractuele dan wel op statutaire basis aangeworven? Wordt gebruikgemaakt van interne mobiliteit? Ook hangt het ervan af of er zal worden geworven op niveau A of niveau B. In de kinderopvang wordt er nog gewerkt met inspecteurs op niveau B. Met denkt te eindigen op veertien extra inspecteurs en dertig extra justitieassistenten.

In de justitiehuisen is dat specifiek voor de toepassing van de Verificatierichtlijn. Het is een instrument dat de gegevensuitwisseling tussen parket, politie en justitiehuisen moet faciliteren. Die Verificatierichtlijn werd ingevoerd door de federale overheid en betekent een serieuze extra werklast. Initieel had men berekend dat er 38 extra personeelsleden nodig zouden zijn. Tegelijk wordt samen met de federale overheid dankzij digitalisering efficiëntiewinst geboekt. Met de extra personeelsleden zou een correcte uitvoering mogelijk moeten zijn zodat wachtlijsten verder afgebouwd kunnen worden.

Op 31 oktober 2018 stonden er 2081 dossiers in wacht. Dat is een afbouw met ruim 600 in vergelijking met het moment waarop Vlaanderen bevoegd is geworden. Het gaat om een jaarlijkse vermindering.

De spreker bevestigt wat de minister zegt over de Zorginspectie, de zesde staatshervorming en persoonsvolgende financiering. Er wordt een nieuw strategisch plan uitgewerkt. Daarin wordt er gekeken naar risicogestuurd inspecteren. Men kan niet alles zelf doen. Men moet keuzes maken. Die keuzes kan men niet willekeurig

maken. Er wordt gewerkt met criteria om risicogestuurd te inspecteren, bijvoorbeeld in de sector personen met een handicap.

Karine Moykens stelt dat het Departement WVG samen met het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid de personeelsbesparingen in het beleidsdomein WVG voor hun rekening nemen. Dat heeft een impact op de werklast voor de mensen die overblijven. Bij de uitstroom van medewerkers wordt er bekeken waar er (niet) wordt vervangen. Het betekent extra werklast voor het personeel, maar ze slagen er wel degelijk nog in om alles te laten draaien. Er worden heel gerichte keuzes gemaakt. Gelukkig is er ook financiële solidariteit in het beleidsdomein. De andere entiteiten besparen mee op financieel vlak, waardoor het voor het Departement WVG en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid haalbaar blijft om hun werking in stand te houden.

Minister *Jo Vandeurzen* bereidt voor de juridische eerstelijnsbijstand een besluit van de Vlaamse Regering voor. Na goedkeuring van het voorstel van decreet zal hij dat bespreken met de Vlaamse Balies.

Elke Van den Brandt vraagt of organisaties zoals de Huurdersbond nog een plek zullen hebben in die nieuwe juridische eerstelijnsbijstand.

Begrijpt Elke Van den Brandt het goed dat de extra personeelsleden voor de justitiehuisen niet gekoppeld zijn aan de werklastmeting en het nieuwe decreet? Ze hoopt op nog extra ruimte na de goedkeuring van het voorstel van decreet. Ze vreest dat sommige taken – zoals de begeleiding van mensen met een enkelband – anders niet kunnen worden uitgevoerd zoals het hoort. Hebben de dertig extra personeelsleden als hoofdtaak informatie doorgeven?

Karine Moykens antwoordt dat het gaat om justitieassistenten die volwaardig als justitieassistent werken. Maar een onderdeel van hun taak is informatie-uitwisseling. Door de tijd die ze daaraan besteden, kunnen ze minder dossiers behandelen. Door de Verificatierichtlijn zijn er extra taken, waarvoor een dertigtal mensen extra nodig zijn. Volgens de berekeningen zijn er eigenlijk 38 mensen extra nodig maar men zal proberen om efficiënt te werken en het met een dertigtal mensen klaar te spelen.

Minister *Jo Vandeurzen* merkt op dat de taken van de justitieassistent worden bepaald door de mandaten. De redenering dat de overheid bepaalt wat de justitieassistent doet met de gedetineerde, is fout. De overheid voert uit wat de actoren van Justitie beslissen. Over het typemandaat en de modaliteiten wordt gesproken op de IMC's. Ook over de contouren van de richtlijnen van het Openbaar Ministerie en de wetgeving wordt gesproken op de IMC's. Vlaanderen voert geen beleid als dusdanig. Het is de bedoeling dat men doet wat wordt gevraagd. Dat is de basisredenering.

Minister *Jo Vandeurzen* heeft vernomen dat er inzake de eerstelijns juridische bijstand een soort afstemmingsscenario in het besluit zit tussen de verschillende actoren die in eerste lijn juridisch advies geven. Dat kan niet echt concreet worden als men de regelgeving niet volledig kent.

Lorin Parys is tevreden dat er evidencebased zal worden gewerkt en dat de evidencebased werking wordt uitgebreid. Dat is een goede evolutie die de N-VA zeker ondersteunt.

Volgens de spreker maakte minister *Jo Vandeurzen* allusie op de afspraken die in de IMC's worden gemaakt over de definitie van het mandaat enzovoort. Wat is de stand van zaken? In de bijzondere wet op de staatshervorming staat dat er in 2019 een afrekening gebeurt op basis van het aantal mandaten vergeleken met het

moment waarop Vlaanderen de uitvoering van die opdrachten van Justitie geërfd heeft. Dat is een belangrijke budgettaire kwestie.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat er bij de staatshervorming een regeling is afgesproken om na drie jaar het aantal mandaten te monitoren om tot een financiële bijstelling te komen. Daar is over gedebatteerd in de IMC. Er is over gepraat met het Rekenhof dat daaraan uitvoering moet geven. Er is gezocht naar een voor elke partij aanvaardbare werklast voor een mandaat want het ene mandaat is het andere niet. Tussen de politieke overheden is er nog weinig discussie. Het is wachten op het Rekenhof dat de metingen moet uitvoeren.

Als de federale overheid nieuwe straffen en strafformules wil invoeren, wordt daarover gesproken op de IMC's en in de voorbereidende vergaderingen. De gemeenschappen geven dan soms aan dat de voorstellen niet zonder een budgettaire oefening op het gemeenschapsniveau kunnen. Er zijn zaken voorgesteld waar Vlaanderen niet mee akkoord kon gaan. Ze zijn aangepast in de federale wetgeving. Sommige discussies gaan over rondzendbrieven van het Openbaar Ministerie waarin zij bepaalde stappen in de procedure aangeven.

Op de IMC is besproken hoe (strafuitvoerings)rechtbanken voorwaarden omschrijven bij radicalisering. De Franse Gemeenschap heeft een oplijsting gemaakt van de voorwaarden die moeten worden opgevolgd door de justitiehuisen. De conclusie is dat afspraken gemaakt moeten worden met de justitieactoren over standaardisatie van de disengagementstrajecten. Op die manier is de afgelopen jaren een trend naar eenvormigheid en eenduidigheid ontstaan. Aan alle nieuwe penale perspectieven gaan voorbereidende vergaderingen vooraf.

Lorin Parys vraagt welke vorm de finale afspraak tussen de federale overheid en de gemeenschappen over de definitie van mandaten en de werklast zal aannemen. Zal dat een samenwerkingsakkoord zijn?

Minister *Jo Vandeurzen* legt uit dat een samenwerkingsakkoord niet nodig is omdat het om een wettelijke bepaling gaat. Men is het eens over de definitie van een mandaat en registreert. Het Rekenhof zal een meting uitvoeren.

Lorin Parys besluit dat Vlaanderen in 2019 klaar moet zijn.

Karine Moykens legt uit dat de basis om de werklast per mandaat te bepalen, is overeengekomen tussen de federale overheid en de gemeenschappen. Wat dat precies betekent, wordt op dit ogenblik nog berekend door het Rekenhof.

Lorin Parys vraagt naar de inschatting van de minister van de afrekening in 2019. Vlaanderen prefinanciert de federale overheid al drie jaar. Deze vraag is belangrijk voor de begroting. Welk bedrag krijgt Vlaanderen in 2019?

Minister *Jo Vandeurzen* heeft daar nog geen zicht op. Er is gezegd dat op het resultaat van het Rekenhof wordt gewacht. In de wet staat een aanpassingsmechanisme. Er is al een aanpassing – zonder dat er een telling is van de mandaten – onder andere door de groei van het bbp en van het budget. Vervolgens moet worden afgewogen, op basis van het aantal mandaten ten opzichte van de automatische groei, of er nog een afrekening vereist is.

Bart Van Malderen zegt dat de zesde staatshervorming voor een verdubbeling van het budget heeft gezorgd. Ten gevolge van beleidsbeslissingen, stijgt het aantal controlepunten voor de Zorginspectie. De persoonsvolgende financiering maakt dat men niet alleen voorzieningen moet controleren, maar ook hoe mensen hun budget besteden. Hoe realistisch is de uitbreiding? De spreker wil vernemen wat

die veertien bijkomende medewerkers betekenen op het gehele personeelseffectief.

Karine Moykens laat het exacte cijfer bezorgen.

– GB0-1GAD4ZZ-LO – Lonen

Bert Moyaers stelt bijna een verdubbeling vast van het budget voor aalmoezeniers.

Minister *Jo Vandeurzen* verduidelijkt dat er iemand is aangenomen.

– GB0-1GCD2BA-WT – Beleidsontwikkeling en -ondersteuning

Freya Van den Bossche vraagt waarom het fonds voor nieuwe beleidsimpulsen geschrapt is in deze begroting.

De spreker heeft gelezen dat de minister Flanders' Care wil bestendigen, dat hij gelooft in systeeminnovatie en de organisatie van de zorg. Sinds 2014 is het budget echter gevoelig gedaald. Men startte op 855.000 euro en zit nu op 247.000 euro. Hoe rijmt de minister dat met zijn ambitie om de innovatie in de zorg toch uit te bouwen?

De spreker is tevreden dat de minister voor de uitvoering van het Strategisch Plan Autisme opnieuw in budget voorziet. Hoe zal dat worden ingezet?

Vera Jans beaamt dat kredieten worden vrijgemaakt voor de uitvoering van dat plan. Dat plan omvat een aantal acties. In zijn beleidsbrief geeft de minister aan hoe hij die middelen wil verdelen en waarop hij wil inzetten.

Ze kijkt uit naar de resultaten van de studie die het aanbod in kaart brengt en de regionale spreiding en samenwerking bekijkt. De resultaten worden rond de jaarwisseling verwacht en zullen worden besproken. Er wordt verwezen naar de opstart van een academische werkplaats autisme. Wat houdt dat in?

Hoe zal de minister de intersectorale aanpak van de diagnostiek realiseren? Wat zal de rol zijn van de centra voor ontwikkelingsstoornissen?

Elke Van den Brandt vraagt hoe de fusie van de steunpunten loopt. Er wordt voorts in budget voorzien voor extra ad-hoconderzoek. Is het al duidelijk wat dat is?

De vzw Kenniscentrum Sociaal Europa krijgt een subsidie van 41.000 euro voor 'een sensibiliserende en stimulerende actie naar de Europese werkelijkheid'. Wat moet men zich daarbij voorstellen?

Er is een budget voor Flanders' Care om innovatieve initiatieven in de zorg mogelijk te maken. In de beleidsbrief staan er zaken over vernieuwende zorgmodellen en andere businessmodellen. Zijn er al concrete zaken of voorbeelden die aantonen wat dat inhoudt? Zijn er al proefprojecten?

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het actieplan 2018-2019 van Flanders' Care al een paar maanden is gestabiliseerd. Dat loopt verspreid over meerdere begrotingsartikelen en beleidsdomeinen. Er zijn ook initiatieven afgerond in het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen. Er zijn nog enkele onderdelen die passen in het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat. De minister verwijst ook naar EFRO-dossiers, digitale zorgplanning, en de centrales voor niet-dringend liggend vervoer. Er is het actieplan van de Zorgambassadeur inzake werken in de zorgsector. Er zijn een aantal digitaliseringsprojecten. Ook de Dag van de Zorg, die in 2019 over de hersenen gaat, valt hieronder.

Het eengemaakte steunpunt is geformeerd. Er was een directeur aangesteld, maar die is ondertussen weg. Dat heeft in het steunpunt commotie veroorzaakt want de voorzitter heeft ook zijn twijfels geuit. De minister voert binnenkort een gesprek met hen, want hij gaat ervanuit dat het steunpunt een aantal intersectorale zaken op zich zal nemen conform de beheersovereenkomst. Dat staat ook in de beleidsbrief.

De minister wil de eerstelijns welzijnswerkers vormen en hen in het kader van het actieplan inzake sociaal werk mee betrekken bij de toeleiding tot handicapspecifieke budgetten. Daar zijn er zeker acties, ook in de strijd tegen armoederisico's. Daarover zijn er met hen een aantal afspraken gemaakt en hij zal zich ervan vergewissen dat zij die uitvoeren. De redenering achter de integratie is immers dat dit soort intersectorale thema's meer aandacht zouden krijgen. Wat hem betreft, was dat prima gestart, maar hij is verrast door de wending die het steunpunt heeft genomen en waar hij geen aandeel in had. Hij heeft daar kennis van genomen, en heeft uiteraard laten weten dat zorgwekkend te vinden.

Voor autisme is er een recurrent budget van 800.000 euro. In 2018 is daarvoor een bepaalde besteding gepland: het autismeplatform Participate!, praktijkgericht onderzoek, inleefsessies, regionale samenwerkingen, vervolgonderzoek omtrent diagnostiek en chathulp. In 2019 worden de financiering van dat platform, de inleefsessies en de regionale samenwerking voortgezet. Dat is beperkt tot 25.000 euro. Het grootste deel, 590.000 euro, wil de minister gericht inzetten voor capaciteitsuitbreiding van het aanbod in functie van die studie van de regionale noden en samenwerking. Diagnostiek werd in 2018 al op de rails gezet met het Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek, maar minister Jo Vandeuren wil dat laten sporen met de conferentie over diagnostiek in de jeugdhulp. De jeugdhulp wordt meer geconfronteerd met complexe zorgvragen en met gedrags- en emotionele stoornissen. Op die conferentie moet worden aangekaart dat het over meer gaat dan eenduidige behandelingsdiagnostiek maar ook over het minder vrijblijvende karakter van diagnostiek in de hulpverlening. Daarbij worden ook de centra voor ontwikkelingsstoornissen betrokken.

Karine Moykens antwoordt dat het fonds voor nieuwe beleidsimpulsen uit eenmalige middelen bestond dat als provisie werd gebruikt. In 2019 zijn er geen eenmalige middelen. Alles is toegewezen aan de diverse posten. De recurrente budgetten voor langlopende studies zijn toegewezen. Dat is die 326.000 euro. Daarnaast is er 40.000 euro als buffer voor dringend onderzoek of evaluatie. Dat ad-hoconderzoek is nog niet bepaald.

Het KCSE heeft altijd middelen ontvangen om sectoren en administratie te ondersteunen om bijvoorbeeld Europese middelen binnen te halen. Dat verliep echter niet vlot. Daarenboven ontvangt het KCSE niet langer subsidies van het beleidsdomein CJSM. Daarvoor werd het qua personeel onmogelijk om door te gaan. Door deze combinatie van elementen is beslist om er een overgangsjaar van te maken en te bekijken hoe die middelen kunnen worden ingezet om hulp te bieden om te proberen geld binnen te halen uit Europese fondsen voor zinvolle projecten. Hoe dat precies wordt aangepakt, wordt nog besproken.

Lorin Parys zegt dat er vijf centra zijn voor een autismediagnose. Daarmee zijn er twee problemen. Het eerste probleem is dat er een heel groot verschil is qua wachtlijsten naargelang de locatie. Het tweede probleem is dat men niet weet in welke mate kinderen in verschillende centra gelijk worden gediagnosticeerd. Ouders kunnen als het ware shoppen. Dat zal allicht maar weinig gebeuren maar dat moet worden uitgesloten. Het percentage kinderen dat de diagnose autisme krijgt, is verschillend naargelang het centrum. Soms omdat het centrum een tweedelijnsinstelling of -centrum is. Dan is een hoger percentage logisch maar voor andere

verschillen is die verklaring niet zo evident. Lorin Parys dacht dat de minister in het najaar van 2018 met initiatieven zou komen om daar lijn in te krijgen.

Minister *Jo Vandeurzen* hoopt dat de conferentie over diagnostiek in de jeugdhulp het resultaat van een traject zal bekijken om daar conclusies uit te trekken. Hij kent zijn grenzen maar is het ermee eens dat er meer transparantie en eenduidigheid moet komen. Onlangs zijn de COS'en niet weinig versterkt. Wil men een geïntegreerde jeugdhulp, dan moet men voor diagnostiek een duidelijker kader maken. Dat heeft de analyse van de autismediagnostiek duidelijk gemaakt. Voor sommige actoren is dat niet zo evident gezien hun autonomie. Desondanks is meer eenduidigheid en een consensus over behandelingsdiagnostiek aangewezen. Er is ook de vraag hoe diagnostiek te honoreren in de continuïteit van het zorgverleningstraject, met alle ICT-kwesties die daar ook aan vasthangen.

Elke Van den Brandt verwijst in dat verband naar het debat van enkele jaren geleden over een centrum in West-Vlaanderen dat een bepaalde eigenheid had. Daar is toen een ad-hocoplossing voor gevonden. Is de continuïteit van die werking gegarandeerd? Heeft men ook voor volwassenen ondertussen de expertise, misschien wel op meerdere plaatsen, om tot een goede diagnostiek te komen? Ze vindt dat er oog moet zijn voor de betaalbaarheid door de ouders van de diagnostiek voor minderjarigen.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat er een overgangssituatie is afgesproken. Het klopt dat het moeilijk is om de oefening omtrent diagnostiek voor minderjarigen los te koppelen van die voor volwassenen. Dat heeft men ook niet gedaan voor autisme. Het Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek is opgericht om voor onderwijs, jeugdhulp en Vlaamse sociale bescherming tot meer eenduidigheid en een gemeenschappelijke wetenschappelijke onderbouw te komen.

De RIZIV-conventies hebben geleid tot een regionale spreiding die niet noodzakelijk samenvalt met een logische gebiedsindeling. Er wordt gezocht naar een geleidelijke reorganisatie. Daarbij moet vermeld dat proliferatie niet gelijkstaat met kwaliteitsverbetering. De afspraken in West-Vlaanderen worden bezorgd.

– GB0-1GCD2BX-IS – DAB CICOV

CICOV kan drie activiteiten aan de dag leggen: verhuur van het Domein Groendaalheyde, verspreiden van tijdschriften en organiseren van vormingsinitiatieven. Het valt *Bart Van Malderen* op dat het in Groendaalheyde om zeer kleine bedragen gaat. Gebeurt daar iets? Wat is de 'total cost of ownership' van het centrum?

Karine Moykens wijst erop dat er in Groendaalheyde serieuze verbouwingen bezig zijn. Zo moest de keuken aangepast worden om te beantwoorden aan de HACCP-normen, wat impact heeft op het gebruik. Op dit moment wordt het vooral gebruikt door het eigen beleidsdomein. Daar wordt ook altijd prioriteit aan gegeven. Er wordt bestudeerd hoe Groendaalheyde in de toekomst ook kan worden ingezet voor privépersonen. Winst is op dit moment geen doel want het is voor de social profit. De kosten slaan op onderhoudskosten. Er zijn twee vaste personeelsleden en één personeelslid op basis van tijdelijke contracten.

– GB0-1GCD2BY-IS – EVA VASGAZ

Lorin Parys vraagt naar de stand van zaken van VASGAZ.

Minister *Jo Vandeurzen* stipt aan dat er bij de oprichting van het agentschap niet voor is gekozen om er een grote administratie van te maken. Het agentschap vergadert niet aan een hoog tempo. Het is een platform waarop wat verband houdt met gegevensdeling op Vlaams niveau, binnen de decretale contouren, besproken

wordt. De realiteit is dat gegevensdeling niet zozeer op Vlaams niveau moet worden besproken maar in relatie tot het federale niveau. eHealth is het voornaamste issue. VASGAZ mag niet vergeleken worden met andere EVA's, maar als er dossiers zijn die op Vlaams niveau met de stakeholders moeten worden afgesproken, kan dat op dat niveau gebeuren.

Karine Moykens vult aan dat er een aantal bestuursvergaderingen hebben plaatsgevonden die hoofdzakelijk gericht waren op informatiedeling met alle actoren over alle verschillende systemen die worden ontwikkeld voor gegevensdeling in de verschillende sectoren. Het is de bedoeling om die actoren meer met elkaar te laten spreken. Daarnaast worden de voorbereidingen getroffen om de Vitalink-stuurgroep een plaats te geven in VASGAZ.

Lorin Parys stelt vast dat er in de beleidsbrief sprake is van voorbereiding op de komst van 'MyHealthViewer'. Kan de minister daar wat uitleg over geven? Is dat een Vlaams initiatief?

Verder wordt er in de beleidsbrief gesteld dat éénlijn.be zorgaanbieders informeert. Wat is daar het budget voor? Wat zijn de doelstellingen voor de volgende jaren?

Er wordt ook gesproken over het project 'medisch farmacologisch overleg', dat in cofinanciering met het RIZIV wordt opgestart. Is dat overleg op patiëntbasis? Zit daar een bepaald budget aan vast? Is er een verdeelsleutel afgesproken met het RIZIV?

Wanneer zal de integratie van CoBRHA en de sociale kaarten operationeel zijn? Wie is de actor in de gezondheidszorg en wat mag hij doen?

De beleidsbrief stelt voorts dat door de samenwerking met het Vlaams InterMutualistisch College de burger in 2018 zal beschikken over een mobiel toegankelijke website. Is dat Vlaams InterMutualistisch College een rechtspersoon? Zijn daar mensen in dienst? Of is dat een feitelijke vereniging? In hoeverre gaat zich dat spiegelen aan het federale InterMutualistisch Agentschap? Is het een Vlaamse versie van wat er op federaal niveau is?

Lorin Parys leest in de beleidsbrief dat het CAW met het rijksregisternummer zal werken om cliëntendossiers aan te maken en dat de samenwerking tussen OCMW, CAW en de diensten maatschappelijk werk van het ziekenfonds in het kader van het geïntegreerd breed onthaal verder wordt gefaciliteerd. Welk soort gegevens worden gedeeld? Een ziekenfonds kan in het kader van het geïntegreerd breed onthaal informatie binnenhalen via OCMW en CAW over mensen waar zij nog andere informatie over hebben in het kader van hun functie als ziekenfonds. Mogen die data zomaar met elkaar gekoppeld worden? Zijn daar afspraken over gemaakt? Wie superviseert die afspraken?

Minister *Jo Vandeurzen* stipt aan dat gegevensdeling met de nieuwe Europese regels in een nieuw perspectief is gekomen. Voor alle wetgeving en besluiten die worden opgemaakt, moet men ook naar de Privacycommissie om te weten onder welke randvoorwaarden gegevensdeling in de praktijk kan. Het is niet mogelijk om gegevens te combineren zonder autorisatie. Om toelating te krijgen om gegevens te delen, moet worden aangetoond dat er beveiligingsmaatregelen zijn genomen waardoor oneigenlijk gebruik van of oneigenlijke toegang tot de gegevens onmogelijk wordt. Dat moet ook extern vaststelbaar zijn zodat er geen interne manipulaties mogelijk zijn als men ooit wil weten wie welke gegevens geconsulteerd heeft.

Dat is ook belangrijk als het gaat om de multidisciplinaire aanpak van chronische zorgsituaties. Er is een sociale en een medische component. Wie heeft toegang tot welke gegevens met welke autorisaties? Met welke toestemming van de patiënt kan

dat? Het worden intensieve onderhandelingen om alles op elkaar af te stemmen. De minister moet voor een aantal dossiers nog privacytoestemming krijgen. Zo moet er toelating zijn voor de uitvoering van het BelRAI-experiment.

Het Vlaams InterMutualistisch College is een feitelijke organisatie. Het gaat om de vertegenwoordigers van de mutualiteiten voor zover ze in Vlaanderen opereren.

Er is geen rechtstreekse recurrente financiering maar Vitalink was van meet af aan bereid om met een 'patient health viewer' toegang te geven tot de Vitalink-toepassing. Dat bestaat al maar er komt een upgrade waardoor ook intelligente applicaties kunnen worden geconsulteerd.

Dirk Dewolf, administrateur-generaal van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, benadrukt dat het Vlaams InterMutualistisch College nodig is. De geestelijke gezondheidszorg wordt op 1 januari 2019 niet volledig ingekanteld in de Vlaamse sociale bescherming waardoor wordt verder gewerkt met de ziekenfondsen. Het is meer een gespreksforum.

Vitalink is op vraag van de sector opgebouwd als beveiligd gegevensdelingsplatform. Daarin zit de samenvatting van de medische gegevens in Sumehr. Dat is belangrijk omdat zowel huisartsen als spoedartsen volcontinu toegang krijgen tot essentiële gegevens. Hetzelfde geldt voor het medicatieschema, wat van belang is bij oudere patiënten die veel medicatie moeten nemen en het zelf niet meer kunnen uitleggen aan de arts.

Het RIZIV geeft middelen om medisch-farmacologisch overleg mogelijk te maken. De bedoeling is dat zowel artsen, apothekers, verpleging, mantelzorgers als patiënten zelf leren werken met die digitale tools. In het begin gebeurde dat op een computer maar met de evolutie van de smartphone is er een switch naar 'mobile gateway'.

Het budget van éénlijn.be bedraagt ongeveer 900.000 euro op jaarbasis. Dat is bedoeld om de zorgverstrekkers in de eerste lijn te leren omgaan met digitale tools en gegevensdeling. Dat is een geslaagd initiatief. De middelen voor éénlijn.be zullen worden ingekanteld in het Vlaams Instituut Eerste Lijn om de knowhow over digitale gegevensdeling te verduurzamen.

Minister *Jo Vandeurzen* wijst erop dat er een appversie komt van Vitalink en een upgrade waardoor het toegankelijker wordt voor de gebruikers. Zij kunnen dan toegang krijgen tot de bevolkingsonderzoeken, het agendabeheer enzovoort.

– GB0-1GCD2EA-WT – Welzijnswerk

Elke Van den Brandt vraagt naar de aangekondigde budgetverhoging voor Payoke.

Het is positief dat de CAW's extra middelen krijgen. Een van de extra taken die ze daarvoor moeten uitvoeren, is het TransgenderInfopunt van CAW Oost-Vlaanderen. Hoe verhoudt zich dat tot de financiering door het beleidsdomein Gelijke Kansen? Wat is de verhouding tussen die verschillende infopunten?

De CAW's krijgen heel wat bijkomende taken. In 2018 is het budget voor de asielcrisis stopgezet. Bepaalde zaken zouden worden afgebouwd. De vraag is in welke mate dat aanbod kan blijven bestaan. Kan er met de middelenuitbreiding niet voor gezorgd worden dat dit werk opnieuw wordt uitgevoerd?

Freya Van den Bossche vraagt welk budget gaat naar hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en welke wordt toegekend aan Payoke, gezien de belangrijke taak die deze organisatie te wachten staat.

Vera Jans vraagt de opgesomde initiatieven cijfermatig aan te vullen.

Aan het geïntegreerd breed onthaal wordt 1 miljoen euro extra werkingsmiddelen toegekend. *Vera Jans* vraagt of de infosessies voor de gemeenten al zijn opgestart. Worden de OCMW's daar automatisch bij betrokken? Zijn er nog andere partners zoals de CAW's?

Vera Jans leest dat de middelen worden verdeeld onder het algemeen welzijnswerk, dak- en thuisloosheid, relaties, scheidingsproblemen en CAW Oost-Vlaanderen. Ze wil graag de budgetten kennen per initiatief. Zij vraagt of die stijgen of dalen in vergelijking met vorige jaren.

Dak- en thuisloosheid valt onder deze begrotingspost. In 2018 werden de middelen voor 'Housing First'-projecten bij de CAW's opgenomen. In 2019 wordt die opdracht verlengd. De vraag is hoeveel middelen naar dat project gaan, en of de minister overweegt om die projecten structureel in te bedden in het algemeen welzijnswerk.

Er wordt 72.000 euro in VAK en in VEK aangewend voor het versterken van het krachtgericht en netwerkgericht werken via burgerinitiatieven. Dat valt onder de schuldhelpverlening. Er wordt gewerkt met elf samenwerkingsverbanden. *Bart Van Malderen* vraagt of met een call wordt gewerkt, en of deze middelen recurrent zijn. Hij heeft duiding nodig om dit te kunnen begrijpen. Hij wil ook weten waar deze middelen vandaan komen. Uit de begrotingspost voor armoedebestrijding wordt 72.000 euro gehaald. Met een compensatie van 20.000 euro daalt dat al kleine bedrag tot 52.000 euro. Aangezien die post uit twee delen bestaat, armoedebestrijding en samenlevingsopbouw, is de vraag waar minder geld naartoe gaat in 2019.

Minister *Jo Vandeurzen* wijst erop dat er een aantal specifieke vragen zijn gesteld waar schriftelijk op zal worden geantwoord.

Het overleg met Payoke is nog bezig. Het is de bedoeling dat op korte termijn af te ronden en in te passen in de begroting. Daarbij wordt nagegaan wat nog eenmalig mogelijk is in 2018 en wat in de begroting 2019 recurrent kan worden gemaakt.

Minister *Vandeurzen* wil een substantiële uitbreiding voor diensten als Tele-Onthaal van de CAW's. Ook voor jeugdhulp zal een deel op die thema's worden toegemeten. Hij wil in overleg gaan met de CAW's om te kijken of ze elkaar kunnen vinden in zijn uitbreidingsbeleid. Hij wil Tele-Onthaal versterken door de chatfunctie uit te breiden en door de werving en opleiding van de vrijwilligers beter te organiseren. Minister *Jo Vandeurzen* wil met een besluit van de Vlaamse Regering de programmatie van de CAW's verfijnen. Het overleg loopt. Een CAW moet meer dan alleen zijn programmatie en opdracht voor het hinterland invullen. Buiten de programmatie wil hij de intersectorale module Instellingsverlaters versterken. Bij Housing First wordt de expertisedeling versterkt. Het is de bedoeling dat voor initiatieven als de Belgian Homeless Cup, Slachtofferhulp na Rampen en Terreur, 1712 en het Transgender Infopunt een bepaald CAW de opdracht opneemt, en dat niet alleen voor zijn eigen werkingsgebied.

Sommige middelen hiervoor waren eenmalig, maar die wil minister *Jo Vandeurzen* recurrent maken en versterken. Hij wil kijken wat er budgettair nog beschikbaar is voor de invulling van de programmatie. Hij is die berekeningsmethode aan het bekijken. Aan de hand van de cijfers is het duidelijk welke CAW's meer zullen krijgen voor de invulling van hun programmatie.

De gesprekken zijn nog bezig, zowel met de CAW's als met bepaalde te versterken initiatieven, maar de budgettaire impact moet nog in het algemene kader worden

gepast. Voor de Belgian Homeless Cup, Slachtofferhulp na Rampen en Terreur, 1712 en het Transgender Infopunt is er 430.000 euro versterking.

Bij de intersectorale module Jeugdhulp wordt gezocht naar de rol die de CAW's in de zorgcontinuïteit kunnen opnemen. Bij Housing First wordt ingezet op woonbegeleiding. Die opdracht is deels opgenomen in de programmatie maar een deel van het budget gaat naar intersectorale samenwerking. Ook daarvoor is extra budget nodig.

Minister Jo Vandeurzen is al een tijd bezig om de samenwerking tussen Eigen Kracht Conferenties en het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk te stimuleren. Het is belangrijk om sociale netwerken rond kwetsbare personen te versterken. Deze methodiek uit de jeugdhulp kan breder gaan. Hij biedt financiering aan organisaties die expertise hebben en heeft hen gevraagd om hun werk uit te breiden en met elkaar te verbinden.

Elke Van den Brandt vraagt hoe het met de eenmalige bijdragen in de begroting zit, zoals voor Payoke. De minister bekijkt of eenmalige financiering opnieuw in de begroting voor 2019 wordt opgenomen. Hij is aan het overleggen over het voorstel dat Payoke heeft ingediend. Elke Van den Brandt gaat ervan uit dat er middelen vrijgemaakt zijn in de begroting. Ze hoopt dat er niets voor hoeft te sneuvelen.

Minister *Jo Vandeurzen* gaat daarmee akkoord en bevestigt dat de middelen vrijgemaakt zullen worden. Hij ontkent dat er iets voor zal sneuvelen, maar wil nog niet melden hoeveel er precies uitgetrokken wordt. Er zijn voorstellen maar er moet eerst overleg komen over de manier waarop die in de regelgeving ingepast kunnen worden.

Wat het Transgender Infopunt betreft, meent de minister dat het over een en hetzelfde punt gaat. *Karine Moykens* verduidelijkt dat het Departement WVG niet tweemaal subsidieert maar aanvullend.

Minister *Jo Vandeurzen* vindt de vraag over de CAW's niet correct. De uitbreiding is gigantisch. Er is afgesproken dat ze hun programmatie kunnen invullen op de eigen manier zolang het past met de afgesproken doelstellingen. CAW's proberen hun eigen prioriteiten in te vullen binnen het regelgevend kader.

Elke Van den Brandt wil benadrukken dat de extra 2 miljoen euro een goede zaak is. Ze vraagt of de middelen voor de asielcrisis, waarvan in 2017 beslist is dat ze niet meer aan de CAW's worden toegekend, toegekend zijn aan zinvolle en relevante projecten. Dat was het plan. Indien dat niet het geval is en er leemtes ontstaan, kan het bijkomende geld dan daarvoor worden ingezet?

Minister *Jo Vandeurzen* meent dat de functies die stopgezet zijn, in een recurrente werking geïntegreerd kunnen worden. Dat moet mogelijk zijn dankzij de uitbreiding. Hij benadrukt dat er maar een klein deel van de functies stopgezet is.

Lorin Parys is tevreden dat Payoke middelen krijgt om slachtoffers van tienerpooiers op te vangen en hoopt dat de minister daar blijvend budgetten voor zal vrijmaken. Hij vraagt, samen met Child Focus en De Wissel in Leuven, wat de mogelijkheden zijn om niet-begeleide minderjarige vluchtelingen te helpen die slachtoffer zijn van mensenhandel. Zijn er initiatieven gepland? Kunnen daar middelen voor aangewend worden?

Minister *Jo Vandeurzen* kan het resultaat van de bespreking over minderjarige slachtoffers van mensenhandel nog niet toelichten, maar meent dat er eerst een gesprek nodig is over het statuut van die groep. Een belangrijk onderdeel van dat gesprek zal hun verblijf zijn. De aanpak moet ook ingeschakeld worden in de

huidige aanpak van slachtoffers van mensenhandel en tienerpooiers. Een apart circuit is niet wenselijk omdat er al een algemene aanpak bestaat om minderjarige slachtoffers van mensenhandel te helpen. De minister verduidelijkt dat het vanuit een internationaal en strafrechtelijk standpunt belangrijk is om beide groepen onder de noemer 'mensenhandel' te plaatsen. Dat heeft een aantal consequenties voor (inter)nationale netwerken, het statuut en de werking van organisaties als Payoke.

Lorin Parys heeft zich er door de sector van laten overtuigen dat het geen goed idee is om de versteviging van de werking tegen tienerpooiers aan te wenden voor niet-begeleide minderjarige vluchtelingen die slachtoffer zijn van mensenhandel. Slachtoffers van mensenhandelaars en slachtoffers van tienerpooiers hebben een andere aanpak nodig en mogen niet samen geplaatst worden. Beide groepen hebben een negatieve invloed op elkaar. Kan in een generieke aanpak van mensenhandel specifiek gewerkt worden met niet-begeleide minderjarige vluchtelingen en daarnaast specifiek met slachtoffers van tienerpooierschap, apart van elkaar?

Minister *Jo Vandeurzen* staat soms versteld van het gebrek aan eensgezindheid onder hulpverleners over de manier van werken.

Bart Van Malderen werpt op dat hij nog geen antwoord gekregen heeft op zijn vragen over het werken via burgerinitiatieven en de oorsprong van die middelen. Op een begrotingspost van in totaal 14 miljoen euro, die opgesplitst wordt in 10 miljoen euro en 4 miljoen euro, wordt 70.000 euro weggehaald. Uit welke van die twee deelposten komt dit bedrag?

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat deze middelen van de provinciale werking komen.

Karine Moykens verduidelijkt dat deze middelen meegekomen zijn bij de overheveling van de bevoegdheden van de provincies naar de Vlaamse overheid. Die middelen kunnen aangewend worden als bepaalde projecten stopgezet worden. Vlaanderen kan zelf kiezen waaraan het die besteedt.

Bart Van Malderen zegt te begrijpen dat middelen geheroriënteerd worden als projecten stoppen. Zijn vraag blijft echter dezelfde. Er is een post van 14 miljoen euro die opgesplitst wordt in 10 miljoen euro en 4 miljoen euro. Een van die twee bedragen zal in de begroting van 2019 lager zijn dan in de begroting 2018, of misschien allebei. Welk project is gestopt of welke projecten zijn gestopt? Hij wil ook wat meer duiding over die burgerinitiatieven.

Minister *Jo Vandeurzen* repliceert dat er in Vlaanderen twee initiatieven zijn: Eigen Kracht Conferenties en het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk. Het gaat om vrijwilligers die werken aan het idee dat ze een netwerk kunnen helpen bouwen rond kwetsbare personen. Beide zijn projectmatig gestart. Omdat hun methodiek zo convergerend is, wil het beleid dat ze op een meer geïntegreerde manier werken. Bovendien past dat in de jeugdhulp. Die vrijwilligers kunnen ingeschakeld worden om verstoorde netwerken opnieuw te helen. Het is een goed voorbeeld van vermaatschappelijking van de zorg, en daarom wil minister Jo Vandeurzen die ook financieren.

Vlaanderen heeft die middelen gekregen bij de overheveling van provinciale taken. De meeste middelen zijn recurrente middelen en personeelsmiddelen. Er waren ook middelen bedoeld voor specifieke projecten. Het Departement WVG heeft onderzocht hoe projecten die als belangrijk beschouwd worden, een plaats kunnen krijgen. Het gaat niet over veel geld maar er wordt geprobeerd om die projecten voort te zetten. Projecten zijn er per definitie niet voor de eeuwigheid. Er kan voor

marge gezorgd worden voor projecten die steun verdienen, in dit geval bottom-up ontstane burgerinitiatieven.

– GB0-1GCD2FA-WT – Vlaams Intersectoraal Akkoord

Bert Moyaers zegt dat er slechts in 20 miljoen euro wordt voorzien in plaats van de 28 miljoen euro die het artikel laat vermoeden.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat die 8 miljoen euro naar een ander budget zijn gebracht vanwege de staatshervorming. Hij veronderstelt dat het betalingen zijn aan pensioenfondsen, die in 2018 al gebeurden om zo de begroting van 2019 te ontlasten.

– Justitiehuisen en elektronisch toezicht

Lorin Parys wil zoals elk jaar een vraag stellen over terugbetalingen die zijn ingeschreven. Het gaat om de justitiabelen die hun enkelband hebben vernietigd. Hij vraagt zich af welk bedrag voor 2019 is begroot en welk bedrag in de voorgaande jaren effectief is gerecupereerd.

Welke bedragen gaan naar de automatisering van de terugbetaling van de leefvergoedingen?

De aanbesteding van nieuwe enkelbanden is een dossier dat maar niet afgerond raakt. De drie aanbieders die zich hebben ingeschreven is reeds gevraagd hun offerte tot eind december 2018 te verlengen. Ze hebben dat gedaan maar eind december 2018 lopen die offertes af. De vraag is of de minister de aanbieders opnieuw zal vragen hun offertes te verlengen. Of heeft hij de intentie om voor 31 december 2018 de nieuwe enkelbanden toe te kennen en te bestellen?

Bart Van Malderen vraagt een verklaring voor de daling van de werkingskosten voor het elektronisch toezicht. Hij heeft geen signaal ontvangen dat wordt afgeweken van de doelstelling om het elektronisch toezicht uit te breiden. Het wegwerken van wachtlijsten en het reduceren van het budget lijkt bovendien moeilijk te verenigen.

Elke Van den Brandt wijst erop dat op verschillende plaatsen in de beleidsbrief wordt gesproken over het evidencebased werken. Tegelijkertijd staat er ook dat een aantal organisaties worden gesubsidieerd die kunnen zorgen voor speciale programma's en samenwerkingsverbanden voor de justitiabelen die door de justitiehuisen onder mandaat of onder voorwaarden worden begeleid. Waarop zal dat worden gebaseerd en hoe zal dat worden geëvalueerd en opgevolgd?

De justitiehuisen wijzen erop dat het toewijzen van een enkelband niet enkel een kwestie is van aan- en afkoppelen. Ondertussen moet er ook iets met die mensen gebeuren. Vaak zit er veel tijd tussen sanctie en uitvoering. Dat moet impact hebben en zinvol zijn. Er moet worden gezocht naar de aangewezen manier om hiervoor te zorgen. Er moet een slim en onderbouwd beleid worden gevoerd. Ze vraagt of dat met deze middelen haalbaar is.

Minister *Jo Vandeurzen* is niet gehaast met de aanbesteding voor elektronische enkelbanden. Zo lang de continuïteit van de dienstverlening is verzekerd, weegt hij af hoe groot het risico op een procedureprobleem is. Er zijn voldoende indicaties dat het risico niet denkbeeldig is. Het gaat immers niet zozeer om Belgische, maar wel om internationale belangen. Het indekken van dat risico is belangrijker dan de toewijzing.

De begroting bevat geen kredietaanpassing voor enkelbanden. Dat is een externe kostendrijver. Het aantal opdrachten volgt een stijgende trend, maar de administratie denkt deze stijging met het bestaand budget te kunnen opvangen.

Karine Moykens gaat eerst in op de vraag over de leefvergoedingen. Het gaat om een bedrag van ongeveer 1,5 miljoen euro. In 2017 is 6000 euro aan terugbetalingen gerecupereerd. Voor 2018 werd 25.000 euro aan terugvorderingen ingeschreven maar ondertussen is al 57.000 euro geboekt. Dit bewijst dat de automatisering goed werkt. Ook de vroegere achterstand wordt aangepakt. Wat de enkelbanden betreft, vermeldt *Karine Moykens* dat was voorzien in 57 en dat er ondertussen 42 effectief zijn ontvangen. De beide systemen lopen.

De systematische daling van de werkingskosten kan worden verklaard door de overheveling van 1,846 miljoen euro van de post van de vzw Moderator.

De begeleiding door justitieassistenten is afhankelijk van uitspraken die worden gedaan door Justitie. Er is een aanzienlijke stijging van de thuisdetentie met enkelband, en dat gebeurt zonder begeleiding van een justitieassistent. Dat bezorgt wel meer werk aan het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht.

Het is niet evident om een publiek forum te informeren over de stand van de aanbesteding. De situatie is moeilijk aangezien het dossier zich in een cruciale fase bevindt. De spreekster garandeert dat de nodige contacten er zijn om ervoor te zorgen dat er enkelbanden zullen zijn en dat het systeem zal blijven werken.

Lorin Parys begrijpt dat *Karine Moykens* niets kan zeggen over de aanbestedingen maar denkt dat zij op zijn bijkomende vragen kan antwoorden zonder een juridische fout te maken. Zal zij, als er voor het einde van het jaar geen aanbesteding is, opnieuw aan de aanbieders een verlenging vragen van de offertegeldigheid? Denkt zij dat zij voor het einde van het jaar kan landen? *Lorin Parys* vraagt *Karine Moykens* niet om details te geven over de procedurestappen, maar hij wil een verklaring waarom het zo moeilijk is om een aanbesteding die al in januari 2015 klaar moest zijn af te ronden. Hij begrijpt dat er moet worden samengewerkt met de andere gemeenschappen.

Karine Moykens denkt niet dat er geland kan worden voor het einde van 2018. Er zal verlenging worden gevraagd. Er is sinds 2015 een hele procedure doorgelopen. De Raad van State heeft een uitspraak gedaan waardoor de procedure moest worden overgedaan.

Er moet worden onderhandeld met de andere gemeenschappen, wat ook vertragings oplevert. Er zijn in de procedure ook verscheidene elementen. Offertes moeten worden ingediend en dan bestudeerd. Parallel moet de apparatuur worden getest. Al die stappen zorgen ervoor dat er in de procedure zaken fout kunnen lopen, of dat er opnieuw moet worden onderhandeld met de partners of met de Franse Gemeenschap. De procedure is niet eenvoudig. Er moet geregeld op raadsmanen een beroep worden gedaan om zeker te zijn dat de juiste stappen worden gezet in de procedure. *Karine Moykens* wil na afloop alle stappen toelichten, maar thans moet zij absoluut vermijden fouten te maken.

Lorin Parys kondigt aan achteraf te vragen hoe het zo is moeten lopen en hoe ervoor te zorgen dat dit in het vervolg niet meer zo moet lopen. Hij hoopt dan minstens een uitgebreid verslag te krijgen.

– GB0-1GID2SB-WT – Vlabzorginvest

Lorin Parys vraagt wat er met de middelen is gebeurd. Hij heeft daarover nog geen feedback gezien. Komt die informatie tot bij de minister? Wat is er gebeurd met

de middelen die in 2018 zijn gealloceerd en welke initiatieven zijn daarmee gehonoreerd?

Er is decretaal bepaald dat er jaarlijks overleg moet komen, aldus minister *Jo Vandeurzen*. Er is een uitnodiging verstuurd naar Vlabzorginvest om voor de eerste keer dat overleg te hebben. De minister beheert dat fonds niet. De boodschap zal zijn hoe het uitbreidingsbeleid in sectoren waar niet vraaggestuurd wordt gewerkt, kan worden geënt op de prioriteiten van het fonds.

– VIPA

Bart Van Malderen zegt dat voor 2019 17,7 miljoen euro in VAK wordt uitgetrokken zonder dat daar VEK tegenover staat. Projecten die worden opgestart, zullen wellicht niet worden gerealiseerd in 2019. In de toelichting bij de Vlaamse sociale bescherming staat dat 22 miljoen euro wordt uitgetrokken voor uitbreiding van de personeels- en werkingskosten. Hij hoopt dat gebouwd wordt zodat die 22 miljoen euro effectief kunnen worden besteed. Er is geen VEK voor bijkomende plaatsen via het VIPA, maar er is wel 22 miljoen euro voor bijkomende personeels- en werkingskosten in 2019. Hij vraagt zich af hoe dat met elkaar rijmt.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het gaat om bestaande bedden die worden geüpgraded tot rvt.

Elke Van den Brandt heeft nog een vraag over de ziekenhuisdossiers. De voorbije jaren was er telkens onduidelijkheid over de engagementen die de Federale Regering was aangegaan. Is er intussen helderheid? Is het vereiste bedrag gecijferd of blijft het een onbekende in de begroting?

Volgens de beleidsbrief moet de eerste oproep inzake de infrastructuur voor preventie van agressie nog volgen. Welk bedrag is nodig om de voorzieningen in de verschillende sectoren aan te passen zodat ze beter aan preventie van agressie kunnen werken?

Er wordt gezorgd voor investeringsdossiers om het nieuwe jeugddelinquentierecht te kunnen toepassen. De logica lijkt om eerst voldoende capaciteit te hebben alvorens dat in gang te zetten. Ze vraagt in welke mate een versnelling mogelijk is om niet te moeten wachten op goedkeuring van het ontwerp van decreet om te zorgen voor uitbreiding.

Organisaties kunnen bij VIPA terecht voor investeringen om energieprestaties te verbeteren. In 2017 bleek dat niet alle sectoren daarop in dezelfde mate zijn ingegaan. Ze vraagt wat er ondertussen met die vaststellingen gebeurd is. Is er in die sectoren gezocht naar de drempel en hoe dat bijgestuurd kan worden? Of is het gewoon bij een vaststelling gebleven? Voor investeringen die de luchtkwaliteit in gebouwen ten goede komen kan ook een beroep worden gedaan op het Klimaatfonds. Dat lijkt alleen interessant voor bestaande gebouwen. Ze gaat ervan uit dat bij nieuwe gebouwen op voorhand over de luchtkwaliteit nagedacht wordt, en over hoe en waar er gebouwd wordt.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat er een besluit van de Vlaamse Regering is voor eenmalige subsidies voor infrastructuraanpassingen die agressie tegengaan.

Verder geeft hij aan dat het inspecteurs van de FOD Volksgezondheid zijn die ter plaatse gaan om de rekeningen van ziekenhuizen te controleren en dan beslissingen te nemen over het aanvaarden van bepaalde investeringen als grote onderhouds- of herstellingswerken. Hij weet niet hoever het staat bij de FOD Volksgezondheid. Het is al het derde of vierde jaar dat de herzieningen lopen en dat er meer investeringen zijn waarvan de afleveringstermijn effectief afloopt, wat niet

onlogisch is voor bijvoorbeeld een groot onderhoud. Aan de ene kant is er een structurele component waardoor meer investeringen aflopen dan er bijkomen, en die te laat gecontroleerd zijn. Omgekeerd is er ook een eenmalige component waarbij ziekenhuizen een deel terugbetaald krijgen of een deel moeten terugbetalen, omdat ze te lang de oude investeringssubsidies kregen. Die twee elementen leiden tot de raming van de kasbehoeften in de A1-A3, en worden vertaald naar een ESR-correctie. Het is belangrijk dat er de voorbije jaren geen enkele keer een aanrekening is moeten gebeuren voor de herzieningen, omdat er voldoende compensatie is door wegvallende investeringen.

Inzake jeugddelinquentierecht volgt in 2019 een geïntegreerd debat over de visie op residentiële jeugdhulp in het private aanbod. De nieuwe finaliteit van de gemeenschapsinstellingen heeft consequenties voor de uitbouw van het private aanbod. Het heeft ook te maken met de kleinschaligere profilering. Daarom treedt het welbepaalde artikel uit het ontwerp van decreet betreffende het jeugddelinquentierecht niet in de eerste fase in werking. Het ontwerp van decreet creëert een basis om een connectie te maken tussen een VIPA-oproep, een investeringsbeslissing en de imputatie op de meerjarenbegroting van de exploitatie-uitgaven die daaraan verbonden worden. Er zal opnieuw een buffer moeten komen maar deze keer transparant en decretaal onderbouwd. In het ontwerp van decreet moet de Vlaamse Regering motiveren dat de randvoorwaarden gerealiseerd zijn om die artikelen in werking te stellen. Het heeft weinig zin om anders tewerk te gaan. Het Vlaams Parlement moet eerst decretaal vastleggen welk type maatregelen en welke consequenties het decretaal wil geven aan de profilering van de gemeenschapsinstellingen.

Op het moment dat VIPA een oproep doet naar kandidaten om die infrastructuur op te zetten volgens het vastgelegde profiel, moet er een wettelijk kader zijn zodat de Vlaamse Regering kan beslissen dat de uitgave zichtbaar moet zijn in de meerjarenraming voor het jaar $x+2$ of het jaar $x+3$.

De eerste fase van het Klimaatfonds bestond uit energiescans. Een aantal sectoren zijn vlot in het systeem gestapt. In andere sectoren was er minder interesse. De minister heeft samengezeten met de koepelorganisaties om hen te motiveren om hun leden aan te spreken. Het kabinet kan moeilijk alle individuele voorzieningen aanspreken maar er zijn overlegvergaderingen geweest waarop de meerwaarde cijfermatig is aangetoond omdat energiescans geen extra kosten met zich meebrengen. Er is aan de sectoren gevraagd om hun achterban te motiveren om toch in te stappen. Er is een lichte verhoging vastgesteld.

Het project zit thans in de volgende fase, waarbij er middelen worden vrijgemaakt voor de voorzieningen die de energiescan al achter de rug hebben. Die regelgeving zit in het goedkeuringsproces. De minister wil middelen vrijmaken voor ondersteuning bij het uitvoeren van de maatregelen, als de kosten hoger blijken te zijn.

De regelgeving voor het binnenmilieu geldt voor bestaande gebouwen. Maar VIPA wil zich ook als kenniscentrum profileren. Er zijn echter twee struikelblokken bij een verdere professionalisering: het duurzaamheidsvraagstuk en het creëren van een 'healthy environment', waar luchtkwaliteit deel van uitmaakt. Het kabinet is daar volop mee bezig zodat er advies kan worden gegeven aan voorzieningen die om advies vragen wanneer ze plannen opmaken. Zo kunnen ze rekening houden met een goed binnenmilieu op het moment dat ze hun bouw plannen.

Bart Van Malderen zegt dat in totaal 23 miljoen euro is vrijgemaakt vanuit het Klimaatfonds in de jaren 2017, 2018 en 2019 samen. Zijn er genoeg projecten om dat budget af te dekken? Van de 10 miljoen euro voor 2018 is 25 percent intussen besteed. Het saldo wordt vergroot maar dat is geen reden tot vreugde, want het betekent eigenlijk dat er geen aanvragen zijn. Bart Van Malderen gaat ervan uit

dat die 23 miljoen euro uit het Klimaatfonds verworven zijn. Maar hoe zorgt men ervoor dat er, naast voldoende budget, ook levensvatbare projecten zijn?

Minister *Jo Vandeurzen* bevestigt dat de 23 miljoen euro die het Klimaatfonds ter beschikking stelt, daadwerkelijk hiervoor gebruikt moet worden. Dat is opgenomen in de regelgeving die die budgetten toewijst. Maar dat budget overschrijdt wel de verschillende jaren. Het budget dat niet in 2019 opgebruikt wordt, moet in een van de volgende jaren gespendeerd worden. Op basis van de ramingen die het kabinet ontvangen heeft van het Vlaams EnergieBedrijf, vermoedt men dat er intussen voldoende scans gebeurd zijn om die bijkomende subsidie te verlenen, en dat die eerste 23 miljoen euro toch al volledig kan worden gebruikt.

2. Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid

– GE0-9GDDTJA-OW – Preventief gezondheidsbeleid

Elke Van den Brandt leest dat er 100.000 euro afkomstig is van bedrijven die verantwoordelijk zijn voor milieuschade. Die kosten komen ook terug bij de uitgaven. Is dat een nieuw bedrag of was dat er vroeger ook al? Ze juicht toe dat dit budget er is, maar ze vraagt zich af waarom het thans begroot wordt.

In het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019 wordt hiervoor een fonds gecreëerd, aldus minister *Jo Vandeurzen*. Het is een raming want het gaat over de regio's of sites waar een derde partij bereid is om te helpen bij het oplossen van historische vervuiling. Dat bedrag moet als een ontvangst gealloceerd worden om daar tegenover ook een uitgave in te kunnen boeken.

Als er geen fonds komt met een ontvangstenraming en een uitgavenraming, kan dat technisch niet met elkaar worden verbonden. In het ontwerp van programma-decreet wordt een fonds gecreëerd net om dat mogelijk te maken.

– GE0-1GDD2IA-WT – Zorg- en gezondheidsbeleid algemeen

Er maken gemiddeld 8000 individuele zorgactoren gebruik van Vitalink op maand-basis. *Lorin Parys* weet niet of dat veel of weinig is, en wil het percentage kennen ten opzichte van de potentiële gebruikers.

Er wordt gewerkt aan de voorbereiding van het federale RIZIV-project Virtual Integrated Drug Information System en aan een koppeling met andere eerstelijns-kluizen in Wallonië en Brussel. *Lorin Parys* vraagt meer uitleg en wil weten welke gegevens er worden gedeeld met Wallonië en Brussel?

Er wordt 100.000 euro gecompenseerd met een eenmalige compensatie voor de campagne 'Tewerkstelling binnen zorgberoepen'. In de beleidsbrief staat dat men net meer gaat inzetten op zorgberoepen. Kan men dan eenmalige budgetposten terugdraaien?

In de beleidsbrief staat dat minister *Jo Vandeurzen* in overleg gaat met de federale overheid over KB 78. *Elke Van den Brandt* vraagt welk advies de minister zal geven en wat het standpunt van de Vlaamse overheid is?

De Vlaamse Regering heeft volgens minister *Jo Vandeurzen* al standpunten ingenomen over subquota, verpleegkundigenopleiding enzovoort. De IMC heeft een vaste rubriek 'zorgberoepen' waar thans wordt gesproken over mondhygiënist, ambulancier voor niet-dringend ziekenvervoer en klinisch psycholoog. Vlaanderen moet nagaan of het onderwijs dat kan organiseren en wat de consequenties zijn voor de mensen die in de voorzieningen aan het werk zijn. Over deze modali-

teiten moet worden gediscussieerd. De Vlaamse Regering heeft de voorbije periode standpunten ingenomen over de omvattende quota.

Er is ook onderhandeld over de vraag of bepaalde handelingen ook door opvoeders kunnen worden gesteld. Er was een protocol maar de Franse Gemeenschap heeft het niet willen ondertekenen. Het standpunt van de Vlaamse Regering is dat er meer soepelheid moet zijn, maar dat moet in het KB 78 worden aangepast en kan niet worden geregeld in een protocol.

Er is in het Departement WVG geld begroot om campagnes te voeren over de zorgberoepen. Minister Jo Vandeurzen benadrukt dat men zich daar niet op moet blindstaren. De grootste issues in dat actieplan zijn niet zozeer de campagnes, maar gaan vooral over het aanwenden van sectorfondsmiddelen om een tweede loopbaan te stimuleren en de manier waarop de VDAB een aantal initiatieven kan nemen. Het gaat niet zozeer over budgettaire zaken in het beleidsdomein WVG, maar over de aanwending van een aantal bestaande trajecten of budgettaire mogelijkheden.

Er is tussen de verschillende entiteiten bevoegd voor Volksgezondheid in dit land een grote dynamiek om te komen tot een nieuw akkoord over eHealth voor de volgende jaren. De Vlaamse Gemeenschap heeft het standpunt ingenomen dat ze daar veel belang aan hecht. Ze is namelijk vragende partij om consistent te blijven over een aantal thema's, zoals ondersteuning van de eerstelijnszorg. Niet zo lang geleden is er een protocol afgesloten met de federale overheid over het gebruik van BelRAI. Daarin heeft iedereen zich geëngageerd om te werken op dat soort inschaling. Men heeft dat dan ook gelinkt aan de rechten in de Vlaamse sociale bescherming. Die oefening is bezig voor het volgende eHealth-akkoord. De Vlaamse Gemeenschap heeft aangegeven dat ze bereid is om daarin budgettaire te participeren. De minister vindt dat logisch: als men mee wil bepalen, moet men ook mee betalen.

De onderhandelingen zijn lopende. Het is de bedoeling om nog deze legislatuur dat nieuwe eHealth-plan te kunnen afkloppen. Daarin komt ook een issue aan bod rond de verschillende kluizen. In die kluizen zijn gegevens beschikbaar en kunnen gegevens worden geconsulteerd. Die eenmalige opslag van gegevens moet voldoende beveiligd zijn. Ook de toegangsrechten moeten worden bepaald. Wie mag, met welke autorisaties, waarin? Hoe wordt de therapeutische relatie bewezen? Hoe weet men of iemand een daartoe geautoriseerde competentie heeft? Er zijn daarvoor een aantal federale kluizen en databanken, maar er zijn er ook een aantal die in de Vlaamse Gemeenschap en in Franstalig België beschikbaar zijn. De specifieke kluis waarover het hier gaat, is een kluis die het federale niveau overweegt te organiseren.

Dirk Dewolf verduidelijkt: VIDIS overkoepelt alle actoren die te maken hebben met farmaceutische activiteiten. Zo is er het elektronisch voorschrift tussen apotheker en huisarts. Er is het medicatieschema dat werd opgebouwd met Vlaamse middelen. Er zijn delen van het medicatieschema waartoe artsen uit de verschillende landdelen toegang moeten hebben tot de gegevens. VIDIS is het geïntegreerde communicatiesysteem waarbij het RIZIV de leiding neemt over het medicatiebeheer op een digitale manier.

Minister *Jo Vandeurzen* vult aan. Het medicatieschema en Sumehr waren de eerste twee applicaties die in Vitalink werden aangeboden. Er zijn gebruiksstatistieken die kunnen worden geconsulteerd. Het gebruik stijgt, maar het klopt dat er nog heel wat mogelijkheden zijn.

Dirk Dewolf preciseert dat men mag rekenen op 5800 tot 6000 actieve huisartsen in Vlaanderen. Daar is de dekkingsgraad van het gebruik zeer hoog. Bij de apothekers heeft het lang geduurd, maar intussen is men bezig aan een steile klim. Het

verschilt van professionele groep tot professionele groep. Ook de thuisverpleging begint stilaan te groeien maar daar is nog veel winst te boeken. Die grafieken zijn beschikbaar.

Elke Van den Brandt komt terug op het KB 78, en meer specifiek de handelingskaders van de woonzorg. Als Vlaanderen naar analogie met het Zweedse Tubbe-model op een andere manier met personeel wil omgaan, moet het van een aantal handelingskaders durven afstappen. Anderzijds willen sommige verpleegkundigen dat daar absoluut niet aan wordt geraakt. Welke positie neemt de Vlaamse overheid in?

In de woonzorgcentra wordt in hoofdzaak over personeelsnormen en verplicht aanwezige kwalificaties onderhandeld met de syndicale en werkgeversorganisaties, aldus minister *Jo Vandeurzen*. Men wil daarin meer flexibiliteit aan de dag kunnen leggen. Als men van een medisch model naar een zorg- en leefgemeenschapsmodel wil, zal men wat ruimte moeten geven. Voor de meesten is dat gekoppeld aan extra middelen om de zorgzwaarte te financieren. Dat is een dubbele beweging. In Vlaanderen bestaat er niet veel discussie over de overtuiging dat men daar flexibeler op moet kunnen inzetten in functie van het profiel waarvoor men dat woonzorgcentrum wil uitrusten. Dat is van een andere orde dan het debat over het KB 78.

Daar zijn in Vlaanderen wel wat oren naar, hoewel de beroepsgroepen eerder wat terughoudend zijn. Het KB 78 is een andere kwestie. Het KB 78 moet worden aangepast zodat subsidiariteitsprincipes kunnen gelden want anders wordt het moeilijk om de krapte op de arbeidsmarkt te beantwoorden. Dat is blijkbaar niet zo evident, maar dat is geen zaak van de Vlaamse Gemeenschap.

– Preventief gezondheidsbeleid

Daniëlle Godderis-T'Jonck weet dat er om de burger zijn gezondheid in eigen handen te laten nemen, in het voorjaar 2019 een app komt voor de ondersteuning van het maken van gezonde voedingskeuzes. Gebeurt dat op basis van de voedingsdriehoek? Hoe zal dat er uitzien? Lijkt dat op de labels van de federale minister van Volksgezondheid?

Komt er een verdere uitrol inzake de preventie van diabetes? Dat staat niet expliciet in de beleidsbrief. Komt er een verdere uitrol van Zoet Zwanger?

Het budget voor de beheersovereenkomst met het Vlaams Instituut Gezond Leven wordt uitgebreid. Over hoeveel geld gaat het?

De spreker is uiteraard tevreden dat preventief kankeronderzoek vanaf 1 augustus 2018 is uitgebreid. In 2018 zal ook in Brussel het bevolkingsonderzoek naar dikke darmkanker worden opgestart. Hoe zal de minister dat aanpakken? Met welke middelen? In samenwerking met de Franse Gemeenschap? Hoe vermijdt men dubbele screening?

Waarom is huidkankerpreventie niet opgenomen in het gedeelte over kankerpreventie in de beleidsbrief? Het is opgenomen onder 'partnerorganisatie milieugezondheidszorg'.

In het najaar 2017 werd een update van de richtlijnen 'valpreventie bij thuiswonende ouderen' gepubliceerd. Hoe wordt deze informatie aan de man gebracht? Bij wie? Is dat bij de arts, de maatschappelijk werker of de thuisverpleegkundige?

Wordt er ook ingezet op disseminatie via de lokale besturen? Kunnen buurtinitiatieven ook genieten van de opleiding via procesbegeleiders?

Dit artikel gaat ook over de uitvoering van het Strategisch Plan Gezonder Leven. *Björn Anseeuw* heeft begrepen dat de komende vijf jaar in het kader van die uitvoering partner- en terreinorganisaties worden aangesteld. Welke criteria worden gehanteerd voor die aanstelling? Zit er een verschil op in vergelijking met de vorige keer?

Elke Van den Brandt beschouwt de procesbegeleiders bij de woonzorgcentra als een interessant instrument om rond een aantal thema's te werken. Welke doelen worden daar vooropgesteld? Op welke manier zullen woonzorgcentra worden geselecteerd die een beroep kunnen doen op die procesbegeleiders?

Voor HPV moet er een aanvaardbare prijs zijn voor de vaccinatie bij jongens. Wat is een aanvaardbare prijs? De gezondheidseconomische analyse zat al deels bij het KCE.

Bij de neonatale screening mist de spreker informatie over muco. Wat is de stand van zaken? Zal de screening van muco zoals beloofd voor het einde van deze legislatuur in uitvoering zijn? Dat staat niet in de beleidsbrief.

Om de suïcidepreventie minder te versnipperen, moeten een aantal organisaties fuseren. De spreker vraagt wat dat betekent voor die organisaties. Er zijn kleinere en grotere. De ene is meer gericht op onderzoek, de andere op begeleiding. Zal er met de fusie eenzelfde doel worden beoogd? Zullen de verschillende werkingen blijven bestaan of komt er ook een inhoudelijke bijsturing? Betekent dat een budgettair neutrale operatie? Zal dat geld kosten? Wordt dat een besparingsoefening?

Elke Sleurs wil over de vaccins weten of er een keuze is gemaakt, en of ook in reservemiddelen is voorzien voor een mogelijke hoogdringendheid, zoals bijvoorbeeld met meningokokken. In welke mate is er voor de tuberculosebestrijding overleg met de federale overheid? Is er overleg nodig over het tuberculosebeleid in de gevangenissen of gebeurt dat louter vanuit de Vlaamse Gemeenschap? Kan er een overzicht worden gegeven van de diverse modules die zijn afgewerkt en die nog zijn gepland voor 2019? Kan er duiding worden gegeven bij de subsidies voor het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek?

Bert Moyaers ziet dat er voor vaccinaties in het algemeen ongeveer 2 miljoen euro bijkomt, maar dat is volgens hem niet voldoende om het Gardasil 9-vaccin tegen HPV ook voor jongens uit te rollen, wat in totaal ongeveer 3,5 miljoen euro kost. Wil dat zeggen dat de jongens al bij voorbaat worden uitgesloten van deelname aan inentingen met dat vaccin?

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de app op de voedingsdriehoek is gebaseerd. Het is een tool om een interactief moment te creëren voor wie keuzes moet maken. HALT2Diabetes en Zoet Zwanger worden uitgerold. Het budget voor het Vlaams Instituut Gezond Leven wordt bijgestuurd omdat het een aantal nieuwe opdrachten moet vervullen.

Voor darmkankerscreening in Brussel is er een protocol getekend voor een aantal jaren. Er zal een experiment worden gedaan. Daarbij zal aan de Brusselaars een tweetalige brief worden gestuurd samen met de andere overheden. Het idee is dat mensen die kit gratis kunnen afhalen bij de apotheker. De onderzoeken voor heel het project zullen in Vlaanderen gebeuren. Dat is een nieuwe poging om de participatiegraad in Brussel te verhogen. Iedereen betaalt mee om te zien hoe ver men geraakt. De uitgaven die Vlaanderen betaalt, betreffen het project. De campagne wordt door de Brusselaars zelf gefinancierd.

Op de vraag van Björn Anseeuw over de partnerorganisaties antwoordt de minister dat het gaat over organisaties waarmee men al ervaring heeft of die al functioneren, en die een nieuwe beheersovereenkomst moeten krijgen. Er moeten oproepen gebeuren, al dan niet conform decretale bepalingen, om vervolgens te zien wie zich meldt op het terrein. Dat is het concept.

De procesbegeleiding voor de woonzorgcentra verloopt via oproepen. De thema's zijn mondhygiëne en psychofarmaca. Men tracht kandidaten met goede ervaringen te vinden om vervolgens die 'best practices' te promoten.

De minister begrijpt niet goed dat men uit de beleidsbrief kan afleiden dat de mucoscreening er niet komt. Er is een akkoord over met de federale overheid en de Franse Gemeenschap. Dat wordt uitgevoerd.

Over het HPV-vaccin voor jongens moet de minister op korte termijn een beslissing nemen. Hij betreurt dat de KCE-studie geen klare gezondheidseconomische afweging heeft gemaakt voor de overheid. Gezondheidseconomisch zijn er verschillen. De Vlaamse situatie is niet te vergelijken met die van de Franse Gemeenschap, want Vlaanderen heeft voor de HPV-vaccinatie voor meisjes een participatiegraad van 91 of 92 percent. Een gunstige beslissing moet uiteraard in het budget worden opgenomen door middel van een begrotingsaanpassing in het beleidsdomein WVG. Ook de CLB's zijn betrokken partij. Men zal binnen een bepaald tijds kader die beslissing moeten nemen omdat de aanbesteding en het bod van de firma in de tijd beperkt zijn en er een optie moet worden gelicht.

In het algemeen is het zo dat vaccins er niet goedkoper op worden. Er zijn de markt- en de monopolieposities. Er is veel gelobby. Daarom kan er niet altijd open over worden gecommuniceerd want posities prijsgeven is niet evident in dit soort discussies. Budgettair is er een grens. Wat verantwoord is, hangt ook af van de vraag hoe belangrijk men genderneutraliteit vindt en welke prijs dat mag hebben. De minister is echter niet van plan om af te dingen op het budget voor andere vaccins waarvan de gezondheidseconomische relevantie eenduidig is.

Op de vraag welke criteria worden gehanteerd om partnerorganisaties en terreinorganisaties te selecteren, antwoordt *Dirk Dewolf* bijkomend dat het gaat om open oproepen. Het budget dat men denkt nodig te hebben is uiteraard een belangrijk criterium, maar vooral ook welke expertise men kan inbrengen. Wat is de kwaliteit van de mensen die zo'n expertisecentrum kunnen dragen, en hoe zijn die beschikbaar?

Nederland heeft een goed systeem om de kwaliteit van apps inzake voeding en beweging te controleren. Vlaanderen zal dat volgen voor zijn preventieapps.

Voor de partnerorganisatie Valpreventie wordt 325.000 euro uitgetrokken. Aangezien het een Vlaamse gezondheidsdoelstelling is, worden de Logo's geacht hun netwerk in te schakelen voor de transmissie bij alle relevante actoren.

Om toegelaten te worden tot georganiseerde screening, is een gunstig advies nodig van de werkgroep Bevolkingsonderzoek, die oordeelt over relevantie en efficiëntie. Over huidkanker is de werkgroep van oordeel dat het efficiënter is om boodschappen te lanceren over blootstelling aan de zon dan een screeningsonderzoek te organiseren omdat de frequentie van die kanker niet hoog genoeg is om efficiënt te zijn in een screeningsprogramma.

Dirk Dewolf wijst erop dat er bij mucoscreening, anders dan bij de andere screenings van neonati, ook een ethische dimensie is, namelijk het dragerschap. Voor zulke zaken kan een beroep worden gedaan op het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek.

Er zijn afspraken over tbc, ook bijvoorbeeld over de opvang van multiresistente patiënten. Uiteraard draagt iedere gemeenschap haar verantwoordelijkheid voor de opsporing. Er wordt met perifere equipes gewerkt, zowel van de Vlaamse overheid als in samenwerking met de Vlaamse Vereniging voor Respiratoire Gezondheidszorg en Tuberculosebestrijding, met aan Franstalige kant het Fonds des Affections Respiratoires als zusterorganisatie. Voor Brussel bestaan er afspraken tussen die twee.

Minister *Jo Vandeurzen* geeft aan dat de fusieoperatie voor de suïcidepreventie een aanbeveling van het Rekenhof uitvoert. Het is de bedoeling om ervoor te zorgen dat iedereen zich daar relatief comfortabel bij kan voelen, maar er moet wel geprobeerd worden om het landschap weer te integreren. Iedereen moet daar zijn expertise in kunnen borgen.

De meerkosten van 2 miljoen euro voor vaccins hebben te maken met het feit dat vaccins duurder worden. *Dirk Dewolf* voegt daaraan toe dat China met een schandaal kampt waardoor rijke Chinezen naar Hongkong trekken. Dat heeft een aanzuigeffect op de producten die wereldwijd in stock zijn.

Danielle Godderis-T'Jonck wenst te vernemen hoe dubbele screening bij de dikke-darmkankerpreventie in Brussel kan worden vermeden.

Minister *Jo Vandeurzen* stipt aan dat mensen de kit bij de apotheek moeten ophalen en daar hun identiteit moeten invullen. Alle onderzoeken zullen in Vlaamse laboratoria gebeuren.

– Beleid eerstelijnsgezondheidszorg en Impulseo

Elke Van den Brandt stelt vast dat er voor de eerstelijnszones extra middelen worden vrijgemaakt. Een aantal organisaties heeft aangegeven dat de overgang op de nieuwe structuren moeilijk wordt. Er is vraag naar een soort overlap. Zullen die middelen daarvoor gebruikt worden?

Elke Sleurs vraagt wanneer zij de conceptnota over Impulseo en de doelstellingen kan verwachten.

Minister *Jo Vandeurzen* benadrukt dat die middelen niet voor de transitie zijn. Er moet eerst werk worden gemaakt van een ontwerp van decreet dat de eerstelijnszones erkent. Er is een draaiboek in voorbereiding voor de transitie van de medewerkers. De bedoeling is dat er een protocol wordt gemaakt tussen het Vlaams Instituut Eerste Lijn en de zones. Die 150.000 euro betreft onder meer de versterking van het Vlaams Patiëntenplatform en de inkanteling van het Steunpunt Mantelzorg in het Vlaams Instituut Eerste Lijn.

Als eerste stap is er de oprichting van het Vlaams Instituut Eerste Lijn. Daarnaast wordt met voorrang nagegaan hoe de regionale zorgzones de volgende maanden gestalte kunnen krijgen. Op federaal vlak is er duidelijkheid over de locoregionale klinische netwerken. Verder is er de hervorming van de structuren uit de geestelijke gezondheidszorg, en moeten de ziekenhuizen regionale zorgstrategische plannen kunnen maken. Bedoeling is na te gaan of al die kaarten op elkaar passen.

Het volgende project is de uitvoering van de congresstekst over casusoverleg, casuscoördinatie en casemanagement. Intussen moet ook het EFRO-dossier in Limburg over het elektronische zorg- en ondersteuningsplan van start kunnen gaan.

Dirk Dewolf bevestigt dat zijn medewerkers bezig zijn met het conceptuele werk voor Impulseo.

Minister *Jo Vandeurzen* heeft met zijn administratie afgesproken dat er een link kan worden gemaakt met VIPA. Er moet ook worden gekeken naar uitbreiding met andere zorgberoepen. Er is marge om toekomstige nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken. Wanneer men zones wil prioriteren door middel van incentives, dan is het inzicht dat die eerstelijnszones moeten werken. Er moeten immers zonale prioriteiten worden bepaald.

Impulseo is een externe kostendrijver die wordt gevoed in functie van de vragen.

– GE0-1GDD2LA-WT – Beleid over ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorg

Björn Anseeuw vraagt verduidelijking bij de regelluwe context met het oog op flexibele woonzorgvormen voor chronisch psychiatrische patiënten. Hij vraagt hoeveel projecten de minister voor ogen heeft en welke de criteria zijn om daaraan deel te nemen.

Wat de subsidies betreft voor verslavingszorgprojecten, vraagt hij of het over nieuwe of lopende projecten gaat, over projecten met een specifiek doel of over projecten met het oog op verduurzaming.

Björn Anseeuw hoort dat het werkveld de relevantie of meerwaarde van de overlegplatforms geestelijke gezondheidszorg in vraag stelt. Zijn vraag is of een evaluatie wordt overwogen.

Freya Van den Bossche leest dat het aanbod van zorgactoren op de eerste lijn wordt gestroomlijnd op eerstelijnsziekenhuizen, revalidatiecentra, woonzorgcentra enzovoort. De middelen voor die verschillende onderdelen worden niet meer weergegeven per post maar gegroepeerd. Zij vraagt duidelijk te maken of daar verschuivingen zijn ten opzichte van de vorige jaren.

Is er een timing voor de regelluwe context voor flexibele woonzorgvormen voor chronisch psychiatrische patiënten? Hoe zullen de proeftuinen verlopen?

De beleidskredieten worden toegekend voor de cgg's. *Freya Van den Bossche* vraagt hoe de minister die cgg's wil versterken.

Wanneer kan het ontwerp van decreet over de geestelijke gezondheidszorg worden verwacht?

Hoever staat de minister met de uitrol van de eerstelijnspsychologen in het kader van 'één gezin, één plan'? In de beleidsbrief staat dat als het federale systeem voldoende stabiel is, wordt nagegaan hoe flankerend, innovatief en versterkend kan worden gewerkt. *Freya Van den Bossche* wil weten hoe de minister dat flankerend, innovatief en versterkend aanbod ziet en wat hij precies wil organiseren dat niet onder dat federale aanbod valt.

Zij vraagt ook hoe de minister de fictierichtlijn voor suïcidepreventie zal verdelen onder de makers, en of hij toelichting kan geven over de organisatie die zich zal toeleggen op suïcidepreventie.

Vera Jans pleit al jaren voor de financiering van onlinehulpverlening. Ze stelt vast dat er al heel wat is gebeurd voor alcoholhulp.be, gokhulp.be, drughulp.be en sinds 2017 ook voor depressiehulp.be. Ze vraagt of de budgetten voor onlinehulpverlening moeten dienen voor de voortzetting van de bestaande projecten of voor kwaliteitsgarantie?

Minister *Jo Vandeurzen* wil een aantal dossiers met de cgg's opnemen. Onder andere over de anciënniteitskwestie. Er zijn ook nog middelen uit het sociaal akkoord die moeten worden toegewezen.

Waar de eerstelijnspsychologische functies in de rechtstreeks toegankelijke hulp worden ingezet, is er een verplichte functie voor jongeren en kinderen. In overleg met de federale overheid is beslist dat als de terugbetaling van psychotherapie wordt uitgerold, het aanbod van de eerstelijnszones gebiedsdekkend wordt. De huidige middelen worden dan gebruikt om geestelijke gezondheidszorg laagdrempelig en toegankelijk te maken voor ouderen. Minister *Jo Vandeurzen* wil zo opnieuw de missie van laagdrempelige en ambulante zorg waarmaken.

De regelluwe context geldt voor bestaande projecten voor beschut wonen die begeleiding vanuit gezondheidszorg combineren met vormen van beschut wonen. Het is de bedoeling deze projecten verder te zetten. In de geestelijke gezondheidszorg worden innovatieve woonvormen gefinancierd.

Er is een afspraak tussen het nieuwe Steunpunt Welzijn en de Arteveldehogeschool om de onlinehulpverlening op te volgen. De ambitie is om een kwaliteitskader te creëren om met goede basisnormen uit de praktijk te kunnen starten.

Dirk Dewolf zegt dat de overlegplatforms geestelijke gezondheidszorg met de zesde staatshervorming zijn overgekomen. Er zijn een aantal nieuwe besluiten van de Vlaamse Regering uitgevaardigd en klachtenbehandeling is thans een van hun taken. De vraag is of ze ingekanteld moeten worden in de toekomstige regionale zorgzones zodat de geestelijke gezondheidszorg ook vertegenwoordigd is.

Minister *Jo Vandeurzen* merkt daarbij op dat de financiering gecentraliseerd zal worden.

Voor de verslavingszorg volgt er een nieuw project in de Kempen. Daarvoor wordt een relatief groot budget vrijgemaakt. De Kempen kampen immers met een lacune in het aanbod.

Het TANDEM-project in gevangenissen wordt verdergezet. Daar wordt 265.000 euro voor uitgetrokken.

Er zijn twee projecten voor participatiebevordering van specifieke doelgroepen, met name mensen met een verslaving. Er wordt een tabel bezorgd die verduidelijkt wat er voor die doelgroepen gedaan wordt.

Elke Van den Brandt begrijpt niet waarom de eerstelijnspsychologische functie wordt gekoppeld aan de eventuele terugbetaling van psychologische bijstand op federaal niveau. De werking van eerstelijnspsychologie is te verschillend om na te gaan welke modellen mogelijk zijn. De federale overheid heeft echter beslist om met een specifiek model te werken en het budget is te klein om de behoefte te dekken. Het is vreemd dat de middelen van de eerstelijnspsychologische functie naar ouderenzorg verhuizen. Ouderen hebben uiteraard psychologische bijstand nodig maar er dreigen waardevolle projecten verloren te gaan.

Minister *Jo Vandeurzen* haalt aan dat het Gentse project Kwartiermaken als test-case dient om een draaiboek te maken voor Vlaanderen.

De integratie van suïcidepreventie is neutraal. Er is geen sprake van een besparingsoperatie.

– GE0-1GHD2TE-WT – Hulpmiddelenbeleid

Elke Van den Brandt vindt het positief dat het systeem minder gelinkt is aan leeftijd en dat verhuur voortaan mogelijk is. Ze vraagt in welke mate erop toegezien zal worden dat de prijs van nieuwe hulpmiddelen correct is. Vroeger betaalde de overheid vaak te veel voor nieuwe hulpmiddelen.

Tine van der Vloet juicht toe dat correcties voor personen in armoede gegarandeerd blijven, maar het is niet duidelijk hoe dat dan zal gebeuren. Het is evenmin duidelijk wanneer dat systeem uitgebreid zal worden tot mensen die in een assistentiewoning of woonzorgcentrum verblijven. Ten slotte is het positief dat rolstoelen sneller toegekend zullen worden dankzij een eengemaakte procedure maar de vraag is hoe snel dat precies zal gebeuren.

Bart Van Malderen ziet dat er in 2019 69,3 miljoen euro extra vrijgemaakt wordt voor mobiliteitshulpmiddelen. Dat is een stap in de goede richting, maar op het vlak van uitvoering is dat een gemiste kans omdat er nog steeds een onderscheid is tussen hulpmiddelen en mobiliteitshulpmiddelen.

In de algemene toelichting bij de middelenbegroting en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2019 (*Parl. St. VI. Parl. 2018-19, nr. 13/1*) staat dat er 69 miljoen euro overkomt van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid en 3 miljoen van het VAPH, dat er 3,5 percent meer middelen zijn en dat er 4,6 miljoen euro aan efficiëntiewinsten geboekt wordt. Vooral dat laatste is een interessant en vooral een groot cijfer. Soms wordt er gediscussieerd over enkele duizenden euro's, maar hier worden in een pennentrek efficiëntiewinsten gebudgetteerd van 4,6 miljoen euro. Hij vraagt meer duiding bij de wijze waarop men tot dat getal gekomen is. Worden al die efficiëntiewinsten in 2019 gerealiseerd? Welke efficiëntiewinsten laat men liggen door de andere hulpmiddelen niet te betrekken? Hij blijft bij zijn vraag over de marktwerking en het opdrijven van prijzen.

Minister *Jo Vandeurzen* wijst erop dat men zich moet realiseren dat er een grondige reorganisatie komt van het mobiliteitshulpmiddelenbeleid. Het is te hoog gegrepen van om dat in een keer voor alle hulpmiddelen te doen. De gebruikers uit de VAPH-sector zijn daar evenmin voorstander van. Er wordt gestart met wat geïntegreerd kan worden en met wat overkomt van het RIZIV. Er zijn ook een aantal technieken om rentingsystemen mogelijk te maken. Het zal ook leeftijdsafhankelijk gemaakt worden. Er is een raming gemaakt van de budgetstijging. Er is een oefening gemaakt om de prijszetting onder controle te krijgen.

Prijszetting is een van de belangrijkste kwesties in het uitvoeringsbesluit. Er zijn ook een aantal commissies gepland die adviezen moeten geven over de prijszetting. Er zijn ook mobiliteitshulpmiddelen waarover de vraag rijst of ze terugbetaald moeten worden. Er is namelijk een evaluatie gemaakt in de sector.

Xavier Meurisse, afdeling Vlaamse sociale bescherming, zegt dat er een grondige studie gemaakt is van de huidige prijzen. Daarom zijn de prijzen in een aantal gevallen gedaald. Een aantal tegemoetkomingen voor mobiliteitshulpmiddelen zijn sowieso al gedaald. Voor 2019 levert dat in het onderdeel 'aankoop' een vermoedelijke mindering van 3 miljoen euro.

Daarnaast heeft de Universiteit Hasselt een studie uitgevoerd over de renting in woonzorgcentra. Daarbij is alles onder de loep genomen en is gezocht wat een redelijke en marktconforme prijs kan zijn. Op basis daarvan kwam men tot de conclusie dat een daling van de tarieven mogelijk is. In de woonzorgcentra genereert dat een mindering van 2,2 miljoen euro. Zo is een aantal zaken nauwkeurig bekeken om na te gaan waar er bespaard kan worden. Op die manier zijn

er middelen vrijgekomen om het leeftijdsonafhankelijk toekennen van mobiliteits-hulpmiddelen mogelijk te maken.

Minister *Jo Vandeurzen* merkt op dat de prijs die gezet wordt, ook de prijs is die aangerekend wordt. De markt moet doen wat er geacht wordt te gebeuren als een nieuw systeem van start gaat. De veelzeggende vaststelling is dat de markt vrij snel volgt.

Elke Van den Brandt vindt het goed dat er een studie uitgevoerd is die tot een besparing geleid heeft van 5,2 miljoen euro. Moet die studie regelmatig opnieuw herhaald worden of zijn er andere mechanismen mogelijk?

Xavier Meurisse acht het nodig om de prijszetting om de twee tot drie jaar te evalueren. Als de prijzen naar beneden gehaald worden, moet dat onderbouwd kunnen worden. Dat moet op een permanente basis gemonitord worden. Daarvoor is ondersteuning nodig van wetenschappers. Die studie moet op basis van een overheidsopdracht toevertrouwd worden aan een universiteit of hogeschool. Het is de bedoeling om dat op permanente basis te monitoren.

Minister *Jo Vandeurzen* merkt op dat het daardoor mogelijk is om leeftijdsonafhankelijk te werken en om het budget te laten groeien. In de voorbereiding is gekeken naar verschillende systemen om de prijs juist in te schatten. Elk systeem heeft echter voor- en nadelen.

Xavier Meurisse waarschuwt voor het gevaar van monopolievorming als er gewerkt wordt met overheidsopdrachten. Als die opdrachten gedurende een aantal jaren naar dezelfde firma gaan, bestaat het gevaar dat de concurrentie verdwijnt. Wat aanvankelijk bedoeld was als een efficiënt beleid genereert uiteindelijk meer kosten.

Mobiliteitshulpmiddelen worden toegekend op basis van de International Classification of Functioning, Disability and Health. Tegelijk wordt duidelijk gecommuniceerd ten aanzien van de Zorgkassencommissie dat ook rekening moet worden gehouden met de sociale context. In uitzonderlijke gevallen kan ook een beroep worden gedaan op de Bijzondere Technische Commissie zodat mensen in armoede niet uit de boot vallen. Het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming legt een vorm van behartigingswaardigheid op. Wie een beroep wil doen op een tegemoetkoming of zorg, moet zijn premies betaald hebben maar het is de bedoeling te vermijden dat dit voor zwakke doelgroepen tot gevolg heeft dat zij geen mobiliteitshulp krijgen. In het decreet zijn criteria opgenomen om ervoor te zorgen dat kwetsbare doelgroepen aan mobiliteitshulpmiddelen geraken.

Bart Van Malderen vindt het goed dat de markt wordt gecorrigeerd bij gebrekkig functioneren. Voor deze sector zou het goed zijn over het hele bilan te beschikken. Hij vraagt zich af welke efficiëntiewinsten in dat geval zouden worden geboekt. Er moet ook worden gekeken waaraan de winst wordt besteed. Gezien de noden in de sector zou de minister het engagement moeten aangaan met de winst noden te lenigen.

Past het VAPH deze techniek toe voor de andere hulpmiddelen? *Bart Van Malderen* is het ermee eens dat volledige integratie niet vanaf de eerste dag kan, maar hij vermoedt dat de stap naar meer integratie ooit wordt gezet.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat voor alle hulpmiddelen een vergelijkbaar mechanisme wordt gebruikt. Het VAPH maakt ook lijsten met referentieprijzen.

De evolutie van de bedragen maakt deel uit van het grotere geheel waaraan de Vlaamse sociale bescherming vormgeeft. Het is niet de bedoeling elke post afzonderlijk te alloceren. Er is een omvattend schema opgesteld. Het leek belangrijker

leeftijdsonafhankelijkheid en renting te installeren. Aangezien daarvoor een nieuw budget moest worden aangeboord, is er gepuzzeld. Er is geïnvesteerd in ICT. De middelen kunnen niet om het jaar anders geïnvesteerd worden.

– GE0-1GHD2TG-WT – Thuis- en ouderenzorgbeleid

Elke Van den Brandt waardeert de extra middelen voor thuiszorg en het groeipad in de thuiszorg. In de beleidsbrief wordt echter geen prognose gemaakt. Wat kan de minister creëren met de middelen die hij hiervoor vrijmaakt in 2019?

Het ontwerp van decreet betreffende de woonzorg bevat geen fundamentele hervormingen van de financiering. De een-op-eenrelatie wordt losgelaten en er wordt flexibeler ingezet, maar er wordt nog steeds met vaste urencontingenten gewerkt. Is het niet langer de ambitie dat te herzien of al een eerste studie te verrichten? Het huidige systeem is immers niet ideaal.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat de conceptnota 'Zorg en ondersteuning op maat van alle gezinnen. Nieuw werkingskader voor de diensten voor gezinszorg' zal worden uitgevoerd en vertaald in de uitvoeringsbesluiten bij het ontwerp van decreet betreffende de woonzorg.

In 2019 zijn er 442.000 uren thuiszorg voor 30,9 miljoen euro beschikbaar. De onderhandelingen zijn aan de gang. De vraag is hoeveel uren er komen in het toegelaten volume aan flexibele uren. Dat komt uit de afspraken in VIA 5 over flexibiliteit. Een aantal zaken zullen samenlopen. Die verdeling gebeurt zoals bepaald in het recent aangepast besluit. Er zijn uren beschikbaar voor nieuwe diensten en de toewijzing is gebaseerd op parameters.

– GE0-1GHD2TI-WT – Revalidatie

Bart Van Malderen vraagt waarom de overflow van 40 miljoen euro facturen van het vierde kwartaal van 2018 op de begroting van 2019 worden betaald. Is er na de begrotingscontrole 40 miljoen euro te weinig budget ingeschreven?

Volgens minister *Jo Vandeurzen* heeft dit totaal geen effect op het vorderingssaldo. Het RIZIV werkte altijd met betalingen in het kwartaal na de prestaties. Vanaf 1 januari 2019 zal Vlaanderen zelf betalen. Dat veroorzaakt een overlapping, die ESR-matig geen effect heeft.

Tine van der Vloet vraagt of de visienota over het inhoudelijke revalidatiebeleid in het voorjaar van 2019 zal uitmonden in een conceptnota. Kan de commissie die conceptnota deze legislatuur bespreken?

Minister *Jo Vandeurzen* wil die nota met het oog op een breder draagvlak graag besproken zien.

Het gaat om een complex geheel van conventies, Sp-categoriale ziekenhuizen en een variëteit aan revalidatiefinancieringen voor acute, langdurige en intensieve revalidatie.

Door de zesde staatshervorming heeft Vlaanderen acht Sp-categoriale ziekenhuizen overgenomen, maar de Waalse Sp-categoriale ziekenhuizen zijn in de federale ziekteverzekering gebleven. Wat gebeurt er met de nomenclatuur van de artsen? De finaliteit moet worden verduidelijkt. De sector is met die oefening bezig. Ook de normen van de Sp-diensten in de algemene ziekenhuizen moeten betrokken worden. Een uitgewerkte visie moet in de verdere uitvoering van de Vlaamse sociale bescherming worden geïmplementeerd. De door het RIZIV geschreven conventies zijn gevarieerd en in sommige gevallen op het lijf van een instelling geschreven.

Het gaat bovendien niet alleen om somatische maar ook om mentale revalidatieconventies, die ongelijk gefinancierd worden. Vroeger was dat geen probleem maar door de gewijzigde situatie vraagt iedereen een gelijke behandeling. Voor vraaggestuurde financiering is een door iedereen aanvaard inschalingsinstrument nodig. Een ander aspect is bijvoorbeeld de staat van de infrastructuur.

– GB0-1GHD2TX-IS – Vlaamse sociale bescherming

Elke Van den Brandt zegt dat wie zijn premie tweemaal niet betaalt, beboet wordt. Omdat vroeger pas na drie niet-betalingen een boete volgde, worden de inkomsten uit boetes op 15 miljoen euro begroot. Aangezien de inkomsten uit de zorgpremies op 220 miljoen euro worden geraamd, is dat een hoog bedrag. Hoe groot is de groep die niet betaalt? Of zijn de boetes hoog?

Voor elk afzonderlijk zorgbudget krijgen de zorgkassen een forfaitair bedrag aan werkingskosten. Hoe verhouden de werkingskosten zich tot de totale enveloppe? Wordt dat gecontroleerd? Hoe wordt dat bedrag onder controle gehouden? Als er middelen vrijkomen om in zorg te investeren, is dat uiteraard een goede zaak.

In de evaluatie van het zorgbudget staan zaken waaraan men niet voorbij kan. Sommige mensen zeggen dat het goed is maar een vrij hoog aantal vindt het tegenovergesteld. Op het basisondersteuningsbudget wordt relatief positief gereageerd omdat het beter is dan niks, maar het systeem roept twijfels op. Sommige mensen geven aan dat ze het niet nodig hebben. Het gaat over meer dan 50 miljoen euro per jaar. Durft men dat herbekijken? Durft men die middelen herinvesteren in andere zorgvormen?

Bart Van Malderen vraagt of de raming van de inkomsten uit beleggingen nog realistisch is. De raming van de vermogensbeheerder dateert immers van 30 april 2018. De financiële markten hebben de voorbije maanden niet hun beste periode gekend. Is er een recenter rapport over de effectenportefeuille beschikbaar?

De BelRAI is gestart met een proefproject in Dendermonde. Het was de bedoeling om in concentrische cirkels uit te breiden. Wat is de stand van zaken? Zal de uitrol in 2020 doorgaan? Bart Van Malderen krijgt daar tegenstrijdige informatie over.

Wat over de evaluatie van het basisondersteuningsbudget is gecommuniceerd, moet worden genuanceerd. Een meerderjarige die in aanmerking komt voor een basisondersteuningsbudget, wacht al minstens drie jaar op zorg. Een minderjarige al drieënhalve jaar. Waarom duurt het voor minderjarigen een half jaar langer? Het basisondersteuningsbudget zou ertoe moeten leiden dat de handicapspecifieke zorg minder wordt bevroegd. De kwalificatie wachtgeld is op een grote groep van toepassing.

Mobiliteit en hulpmiddelen illustreren hoe een goed principe niet optimaal wordt uitgevoerd. Op macroniveau kan worden gediscussieerd over welke hulpmiddelen in het systeem passen, maar ook over de modaliteiten kan worden gediscussieerd. Na twee legislaturen wordt eindelijk met renting gestart voor 85-jarigen in de thuiszorg. Een nieuwe leeftijdsgrens waarvan enkel bij snel degeneratieve aandoeningen wordt afgeweken. Het is raden naar de reden voor deze nieuwe leeftijdsgrens. Waarom kan renting enkel in de thuiszorg en niet in de residentiële zorg? De intrinsieke zorgnood zou centraal staan alvorens nieuwe leeftijdsgrenzen in te voeren.

De verlengde hernieuwingstermijnen van elektronische rolstoelen betekent dat men langer met dezelfde rolstoel moet doen. Bart Van Malderen gaat ervan uit dat die beslissing gebaseerd is op onderzoek. Er was een pertinente klacht in het oude systeem: wie zijn rolstoel weinig gebruikte had dezelfde hernieuwingstermijn

als wie zijn rolstoel frequent gebruikte. Bart Van Malderen hoopt dat deze termijn niet opnieuw wordt ingevoerd. Er moet telkens worden gekeken naar de intrinsieke problematiek.

Elke Van den Brandt beseft dat vooruitgang boeken moeilijk is zolang Brussel het debat niet afrondt. Voor hulpmiddelen is Vlaanderen in Brussel bevoegd. Wie bij de Vlaamse sociale bescherming is aangesloten, kan bij de Vlaamse overheid terecht voor hulpmiddelen. Het aantal Brusselse aangeslotenen daalt elk jaar. Hoe wordt erover gewaakt dat wie recht heeft op hulpmiddelen weet dat hij van die Vlaamse sociale bescherming een tegemoetkoming kan krijgen? Welk opvolgingssysteem is er om te vermijden dat Brusselaars uit de boot vallen en niet beseffen hoe belangrijk die aansluiting is?

De minister heeft steeds gezegd dat hij te vinden is voor het principe van één frontoffice voor de Brusselaars met daarachter meerdere backoffices. Daarvoor moet een akkoord worden afgesloten met Brussel. Is er overleg geweest om daarin vooruitgang te boeken?

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het begrotingsartikel niet alleen de boetes bevat maar ook achterstallige bijdragen. Het klopt dat er in één jaar twee keer een cyclus zal zijn van mensen die twee keer niet hebben betaald.

De zesde staatshervorming heeft een aantal bevoegdheden overgeheveld maar niet de werkingsmiddelen. Er is een oplossing gevonden voor deze pijnlijke vaststelling zonder intering op het uitbreidingsbeleid.

Het basisondersteuningsbudget maakt deel uit van het plan om de rechtstreeks toegankelijke hulp uit te breiden en persoonsvolgende financiering op trap 2 te organiseren. Uit de evaluatie blijkt dat het onlogisch is dat het basisondersteuningsbudget in de eerste fase is uitgekeerd aan mensen die op een bepaald moment op de wachtlijst stonden en aan anderen niet. De tweede uitbreidingsgroep is open end. Het voorstel is om tenminste in 2019 degenen die in de hoogste prioriteitsgroep zitten en nog geen enkele vorm van handicapspecifieke ondersteuning hebben ook toegang te verlenen tot het basisondersteuningsbudget.

De drie zorgbudgetten in de Vlaamse sociale bescherming zullen ooit geïntegreerd worden. Dat veronderstelt echter enkele bouwstenen. In de huidige stand van uitvoering is ervoor gekozen om minstens het perspectief op zorggarantie aan te vullen, wat uiteraard niet voor iedereen de ultieme oplossing is.

Er is een evaluatie van de ontvangsten gevraagd om de opbrengsten in te schatten. Indien nodig zal dat, zoals met alle andere begrotingsposten, in de begrotingscontrole bekeken worden.

Er is begrip voor de frustratie over het rentingsysteem, maar men mag niet uit het oog verliezen dat er nuance zit tussen een theoretisch concept en een voor alle betrokkenen leefbaar businessmodel.

Als het model werkt in de thuiszorg, is het niet de bedoeling om het te limiteren tot een bepaalde leeftijdsgroep. Er is onderzocht of dit model rendabel is en of de prijs interessant is voor de gebruiker. Daaruit blijkt dat het model expertise en aanpassing vergt. Er moet een markt voor zijn. Men moet ook rekening houden met de levensduur van de rolstoel. De vaststelling is dat het systeem in deze setting de grootste kans heeft op een rendabele start.

Er is een samenwerkingsakkoord over de mobiliteitshulpmiddelen gesloten met Brussel. Er zijn afspraken die de samenwerking maximaal waarborgen in het belang van de Brusselaars.

Voor de werkingskosten geldt een enveloppefinanciering. De werkingskosten voor het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden is altijd gelijk gebleven terwijl het aantal dossiers is gestegen tot 250.000. Men moet bijgevolg uitgaan van een jaarlijkse efficiëntiestijging bij de zorgkassen. De jaarrekeningen van de zorgkassen zijn niet altijd even rooskleurig. De uitbetaalde werkingskosten zijn billijk. De werkingskosten voor de nieuwe pijlers zijn gebaseerd op wat is uitgegeven aan werkingskosten op federaal niveau.

De BelRAI moet aan een aantal randvoorwaarden voldoen vooraleer men kan overgaan tot een volledige uitrol. Zo moeten er voldoende garanties zijn op het vlak van informatieveiligheid. Er zijn nieuwe initiatieven genomen opdat alles tegen 2020 klaar is om te starten met de uitrol.

Renting gaat van start als proefproject om na te gaan of het model werkt voor gebruikers en verstrekkers. Renting is kostenefficiënt wanneer er veel rotatie is. Wie zijn rolstoel zes jaar gebruikt, is beter af met een aankoop. Daarom gaat het proefproject van start met 85-plussers.

De hernieuwingstermijnen zijn vastgelegd bij besluit maar er is een mogelijkheid om daar gemotiveerd van af te wijken. Er zijn inderdaad doelgroepen die intensiever van hun rolstoel gebruikmaken. De Zorgkassencommissie oordeelt over deze dossiers.

Bart Van Malderen is tevreden met de antwoorden. De minister heeft in zijn antwoord perfect gedefinieerd wat het grootste punt van kritiek is: voor veel mensen gaat het om wachtgeld. Door de prioriteitengroep 1 en 2 toe te voegen krijgen die mensen een bedrag in plaats van de zorg die ze nodig hebben. In zo goed als alle gevallen voldoet dit bedrag niet aan hun zorgnoden waardoor er geen invloed is op trap 2. Het was nochtans de bedoeling om met het basisondersteuningsbudget de druk op trap 2 te reduceren. *Bart Van Malderen* vindt dat er zorgzekerheid moet worden geboden. Hij betreurt dat dat voor een grote groep mensen niet gerealiseerd wordt.

3. Jongerenwelzijn en integrale jeugdhulp

Elke Van den Brandt zegt dat de extra middelen broodnodig zijn. Bij sommige zaken gaat het over een verschuiving en bij andere over extra capaciteit, vooral bij crisisopvang en GES+. Ook in de rechtstreeks toegankelijke hulp en in de preventieve outreachende zorgvormen zijn er echter grote noden. Er zijn maar vijftien regio's geselecteerd voor 'één gezin, één plan' waardoor niet het gehele gebied is afgedekt. Ze vraagt welke extra investeringen nodig zijn om daar verder op in te zetten.

Een paar jaar geleden is vastgesteld dat jongvolwassenen die uit de jeugdhulp uitstromen om verschillende redenen niet steeds de nodige continuïteit krijgen. Na een dramatisch voorval waarbij een jongen is overleden, is een en ander in een stroomversnelling geraakt. Er zijn intussen stappen gezet. De leeftijd is opgetrokken en het instrument van de rondetafelconferenties is ingevoerd. Het succesvol begeleiden van jongvolwassenen moet uiteraard groeien. In het jaarverslag Jeugdhulp 2017 (*Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1754/1) staat het aantal rondetafelconferenties. Waren dat er voldoende? Als een jongere ervoor kiest om zelfstandig te wonen, is er geen weg terug want zijn plaats kan niet worden vrijgehouden. Ze hebben geen kans op falen wat nochtans belangrijk is op die leeftijd. Tegelijkertijd zijn er wachttijden in de omkadering van het onbegeleid zelfstandig wonen. *Elke Van den Brandt* vraagt of de rondetafelconferenties en de huidige plannen de gewenste effecten hebben.

Er wordt terecht gezegd dat er in de gesloten opvang een heroriëntering moet komen naar aanleiding van het jeugddelinquentierecht. Er moeten nieuwe vormen van zorg komen. Het Vlaamse jeugdhulpaanbod moet niet enkel een antwoord bieden op zaken die volgen uit het Vlaamse jeugddelinquentierecht maar ook uit het Brusselse. Als een Brusselse jongere volgens de Brusselse ordonnantie een maatregel opgelegd krijgt in een Vlaamse voorziening, bestaat de kans dat het aanbod niet op zijn maat is. Wordt daar rekening mee gehouden?

Voor de gesloten opvang komen er verbeterplannen, maar er is geen link met Onderwijs. Er is het recht op onderwijs, maar goed en aangepast onderwijs aanbieden is moeilijk. Welke stappen vooruit worden er nog gezet?

Dat er nieuwe vormen van residentieel verblijf nodig zijn in de jeugdhulp, wordt door Elke Van den Brandt beaamd. Wat betekent dat concreet voor de bestaande residentiële hulp? Komen er veranderingstrajecten? Is er een oproep voor nieuwe proefprojecten? Hoe moeten die plannen worden geïnterpreteerd?

Er wordt ingezet op vertrouwenspersonen, het recht op bijstand en de ambitie om dat beter bekend te maken, wat absoluut nodig is. Jongeren nemen verschillende hordes. Ze gaan van de ene voorziening naar een andere en komen soms terecht in een carrousel. Groen is van mening dat er moet worden ingezet op trajectbegeleiding zodat jongeren een aanspreekpunt hebben gedurende het jeugdhulptraject. Kan de minister onderzoeken welke de mogelijkheden op dat vlak zijn?

De integrale toegangspoort heeft niet de beste reputatie wat betreft efficiëntie of snelheid bij het behandelen van dossiers. Na een reeks gedachtewisselingen en hoorzittingen over de uitvoering van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 455/1) is beslist die functie te veranderen. De bedoeling van de toegangspoort is jongeren te helpen en het proces te versnellen. Hoe wordt dat gemonitord? Verloopt het proces inmiddels vlotter?

In de beleidsbrief worden nieuwe software en registratiemethodieken overwogen. Er worden longitudinale studies verwacht maar de registratiesystemen zijn niet op elkaar afgestemd. Er wordt in de sector veel geregistreerd. De grote uitdaging is ervoor te zorgen dat de jeugdhulp bezig kan zijn met jongeren en niet met administratie. In welke mate vormen alle passages in de beleidsbrief over de administratieve vereenvoudiging één plan? Gaat het enkel om de niet-rechtstreeks toegankelijke hulp of ook om de rechtstreeks toegankelijke hulp? Er zijn amper cijfers over wachttijden of wachtlijsten in de rechtstreeks toegankelijke hulp. Goede registratiesystemen zijn zowel voor als na de poort interessant.

Elke Van den Brandt is tevreden dat de niet-begeleide minderjarigen als doelgroep zijn opgenomen in de beleidsbrief. Het is correct dat die groep specifieke zorg vereist. Child Focus stelt vast dat veel niet-begeleide minderjarigen verdwijnen. Vaak worden ze gerekruteerd door malafide netwerken of worden ze het slachtoffer van mensenhandel. Zal de minister extra inspanningen leveren om dat te voorkomen?

De beleidsbrief gaat slechts oppervlakkig in op slachtoffers van tienerpooiers. Kan de minister sinds het debat in de plenaire vergadering van 7 november 2018 (*Hand.* VI.Parl. 2018-19, nr. 7) nieuwe elementen aanbrengen?

In de begroting wordt er 750.000 euro uitgetrokken voor de dubbele verbredingsopdracht van de integrale jeugdhulp. Hoe wordt dat bedrag verdeeld tussen de verschillende doelstellingen?

Een aantal budgetten waren eenmalig en worden stopgezet, bijvoorbeeld het budget voor agressie in voorzieningen. Er moet soms kort op de bal worden gespeeld bij een probleem door bijvoorbeeld tijdelijke maatregelen te nemen. In welke mate worden die gecontinueerd? Kan de minister garanderen dat alles wat is opgezet effectief in uitvoering blijft? Of zijn er tijdelijke maatregelen tegen agressie of pro uitstroom uit de gemeenschapsinstellingen die effectief zullen stoppen? Hoe moeten die verschuivingen worden geïnterpreteerd?

Martine Taelman stelt vast dat het Fonds Jongerenwelzijn in 2018 over 2 miljoen euro extra beschikte voor de bevordering van de uitstroom uit de gemeenschapsinstellingen. Ze vraagt of daar resultaten mee behaald zijn. Het gaat blijkbaar om een eenmalig budget. Wat staat er in 2019 te gebeuren?

Er wordt 440.000 euro vrijgemaakt voor internaten. Hoeveel jongeren worden er met dat budget geplaatst?

Er gaat 17,4 miljoen euro naar extra capaciteit: vijftien netwerken, zorggarantie voor jonge kinderen, extra kleinschalige woongelegenheden, een uitbreiding van het crisisaanbod en outreachnetwerken in de geestelijke gezondheidszorg. Wat is de precieze verdeling en hoeveel kinderen worden met de extra middelen geholpen?

Er wordt 12,8 miljoen euro ingezet voor de versnelde uitvoering van de verschillende masterplannen in de gemeenschapsinstellingen als gevolg van het rapport van de maandcommissarissen (*Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1707/1). Het is positief dat dit rapport tot actie leidt. Binnen welke termijn zijn de infrastructurele klachten vermeld in dat rapport definitief verholpen?

Een belangrijke ingreep is het verankeren van de eerstelijnspsychologische functie voor jongeren en kinderen in de samenwerkingsverbanden van 'één gezin, één plan'. De goedgekeurde samenwerkingsverbanden dekken niet heel Vlaanderen. Zijn er plannen om de resterende landsgedeelten met samenwerkingsverbanden te dekken? Op welke manier zal dat gebeuren?

Hoe bereidt men zich voor op de gescheiden opvang van jongeren die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en voor jongeren in een verontrustende opvoedingssituatie? Is daar een weerslag van in de begroting?

Er wordt nagedacht wordt over nieuwe vormen van residentieel verblijf in de jeugdhulp. Allicht leidt dat tot infrastructuurwerken. Komen er extra VIPA-middelen? Wanneer zal deze oefening klaar zijn? Is er een idee van de prijs?

De samenwerking met geestelijke gezondheidszorg verbeteren kost wellicht ook geld want in de geestelijke gezondheidszorg zijn er wachtlijsten. Is er een berekening van gemaakt?

In de passage over het geactualiseerd actieplan tienerpooiers is er sprake van cruciale acties die worden toegevoegd. Zijn het objectieve kwaliteitskader, de ontwikkeling van een hulpprogramma en de centrale opvolging van slachtoffers voorbeelden daarvan?

Saskia Van Nieuwenhove vangt slachtoffers van tienerpooiers op een succesvolle manier op door een veilig nest aan te bieden. Is er nagegaan of er meer volgens die opvangmethode kan worden gewerkt? Meisjes keren na hun verblijf in een gesloten instelling vaak terug naar de tienerpooier omdat ze niemand anders hebben om op terug te vallen. Zit dat idee vervat in de hulpprogramma's?

De erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik ziet haar toepassingsgebied uitgebreid, wat een goede zaak is. Maar ook vandaag

worstelen welzijnsvoorzieningen met het feit dat hun bewoners seksuele wezens zijn. Vzw Aditi zorgt voor begeleiding. Open VLD vindt het jammer dat er niet geïnvesteerd wordt in het preventief omgaan met de seksuele gevoelens en vragen van wie in een voorziening verblijft, want dat is ook belangrijk voor de zorgverleners.

Zorg achteraf is nodig maar maatregelen om op voorhand op een gezonde manier om te gaan met seksualiteit zijn ook belangrijk. Preventie kan leed en kosten voor de maatschappij besparen. Geïnterneerden hebben vaak misdrijven gepleegd omdat ze niet kunnen omgaan met hun seksuele gevoelens. Hoe moet hiermee in de toekomst worden omgegaan?

Lorin Parys vraagt hoe de evaluatie van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp zal verlopen en wanneer resultaten verwacht mogen worden.

De opstart van de drie laatste samenwerkingsverbanden 'één gezin, één plan' vindt in het voorjaar van 2019 plaats. Waarop wordt nog zo lang gewacht? Wat wordt precies bedoeld met het voorjaar?

N-VA staat achter het voornemen om in te zetten op innovatieve werkingen om kinderen op te vangen. Het gaat immers om kleinschalige en familiale settings zoals gezinshuizen. Ondertussen is er een contract met SOS Kinderdorpen om een eerste initiatief te nemen. Staan er nog andere initiatieven op stapel? Hebben nog andere initiatieven groen licht gekregen?

In de beleidsbrief staat dat de aanbevelingen van maandcommissarissen en Zorginspectie nauwgezet worden opgevolgd in een gefaseerd verbeterplan. Is dat plan klaar? Kan de commissie dat inzien?

Nog volgens de maandcommissarissen gaan gemeenschapsinstellingen verschillend en arbitrair om met sancties. Is er al een nieuwe aanpak die het Vlaams Parlement kan inkijken?

In de beleidsbrief is sprake van een pedagogische tevredenheidsmeting bij jongeren, ouders en personeel van een gemeenschapsinstelling. Het is niet duidelijk of de meting nieuw is of al uitgevoerd. Is de meting al ontwikkeld? Wanneer wordt ze afgenomen? Of zijn er al resultaten beschikbaar?

Over crisishulp deed het Rekenhof aanbevelingen. Er wordt werk gemaakt van een intersectorale regionale programmatienorm. Elk jaar discussieert de commissie over wanneer het jaarverslag Jeugdhulp wordt bekendgemaakt. Wat denkt de minister te bereiken met de maatregelen voor de crisishulp? Moet de commissie volgend jaar vragen of de minister erin geslaagd is de helft van die crisissen weg te werken? Wat is een realistische verwachting gebaseerd op de aangekondigde inspanningen?

De beleidsbrief verwijst naar het onderzoek 'Back to basics'. Hoe en wanneer worden die resultaten geïntegreerd in het jeugdhulplandschap?

Wie maakt de wetenschappelijke analyse van jeugdhulpverleningstrajecten die vastlopen? Welke resultaten mag men daarvan verwachten? Hoe en wanneer kan de sector daarmee aan de slag?

Over pleegzorg staan in de beleidsbrief positieve zaken. Zo verwacht men een betere samenwerking tussen de verschillende diensten om tot instrumenten en procedures voor selectie en vorming van pleeggezinnen te komen. Moet dat tegen de zomer 2019 rond zijn? Welke output mag men daarvan verwachten?

Het is goed dat de minister de mogelijkheid verkent om het gesubsidieerde personeelsaantal twee keer per jaar aan te passen want zo kunnen diensten kort op de bal spelen.

Hoe wordt de formalisering op maat van de rechtspositie van meerderjarigen in de jeugdhulp aangepakt? Wat mag men daarvan verwachten?

Er worden beleidsadviezen verwacht naar aanleiding van de ervaringen van stop-zettingen in de pleegzorg en de jeugdhulp. Wanneer zullen die adviezen klaar zijn? Wanneer kunnen ze worden geïmplementeerd?

Inzake verontrusting wordt gesproken over het experiment outreachend consult en de evaluatie ervan. Komt die nog voor de zomer van 2019? Wat mogen de verwachtingen zijn?

Het Vlaams Parlement heeft de minister recent in de plenaire vergadering onder-vraagd over het actualiseerde tienerpooiersplan. In de werkgroep is gesproken over een draaiboek. Wanneer zal dat er zijn?

Er is gevraagd naar specifieke opvang voor niet-begeleide minderjarige vluchte-lingen die slachtoffer zijn van mensenhandel. Er loopt overleg met een aantal initi-atiefnemers die actie willen ondernemen. Vinden kabinet en administratie daarvoor steun? Wat is de stand van zaken van de besprekingen? Is daaruit iets concreets gekomen?

In de plenaire vergadering van 14 november 2018 is gedebatteerd over infor-matiedoorstroming van de federale overheid naar de gemeenschappen (*Hand. VI.Parl. 2018-19, nr. 8*). De vraag is gesteld of het College van Procureurs-Generaal informatie over lopende gerechtelijke onderzoeken naar intrafamiliaal geweld of zedenfeiten kan doorgeven aan de gemeenschappen. Lorin Parys heeft vernomen dat de minister van Justitie daarover advies heeft gevraagd aan het College van Procureurs-Generaal. Hoe ziet minister Jo Vandeurzen dat? Wat zijn de valkuilen? Wie moet die informatie ontvangen: de gemandateerde voorzieningen of Kind en Gezin? Wat zijn de criteria om dat succesvol doorgang te laten vinden?

Er is deze legislatuur flink geïnvesteerd in jeugdhulp. De middelen voor pleegzorg zijn behoorlijk gestegen want dat is een externe kostendrijver, maar dat geldt ook voor de andere sectoren van de integrale jeugdhulp. N-VA meent dat het altijd beter en gericht kan, maar van het voornemen om in rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp te investeren is ze voorstander.

Het Managementcomité Integrale Jeugdhulp bestaat uit de leidend ambtenaren van Jongerenwelzijn, Kind en Gezin en het Departement WVG en komt samen om de uitdagingen en de operationele gevolgen daarvan in goede banen te leiden. Dat het sinds februari 2018 niet is bijeengekomen roept vragen op gezien de nakende fusie van het Agentschap Jongerenwelzijn met Kind en Gezin. Er wordt gewezen naar de installatie van het raadgevend comité Jeugdhulp, maar een raadgevend comité en een managementcomité beogen andere doelstellingen. Een raadgevend comité overlegt met de sector en geeft adviezen, terwijl een managementcomité diverse operationele actoren samenbrengt en oproept tot coördinatie. Dat lijkt des te belangrijker gezien de geplande integratie. Lorin Parys begrijpt niet waarom het managementcomité niet meer samenkomt en de uitleg daarvoor evenmin.

Freya Van den Bossche stelt dat de begrotingscontrole 2018 een aanzet gaf voor de uitbreiding met veertig consultants. Hoeveel consultants zijn er uiteindelijk bijge-komen in 2018 en hoeveel komen er in 2019 nog bij? In dezelfde begrotingscontrole is 500.000 euro vrijgemaakt voor De Grubbe voor vier bijkomende plaatsen. Dat

was eenmalig en wordt teruggedraaid in 2019. Verdwijnen die plaatsen? Ontstaat zo geen nieuw plaatsentekort? Is het tekort zonder die vier plaatsen opgelost?

Voor de toegenomen opdrachten qua cliëntparticipatie is er een totaalbudget voor vier verschillende onderdelen. Met welk bedrag wordt de implementatie van de rechten van minderjarigen en ouders ondersteund? Hoeveel gaat naar de (pool van) vertrouwenspersonen, het bekendmaken ervan en de inbreng van ervaringsdeskundigheid?

Er was 250.000 euro voor het omgaan met agressie tegenover hulpverleners. Dat bedrag komt niet terug in de begroting voor 2019. Wat zijn de resultaten van de oproep? Denkt de minister dat dit budget volstond om aan alle vragen te voldoen? Ziet hij een mogelijkheid om in 2019 extra projecten te honoreren?

Het budget ter bevordering van de uitstroom uit gemeenschapsinstellingen is in 2018 eenmalig met 2 miljoen euro versterkt. Dat budget verdwijnt uit de begroting voor 2019. Is het probleem van de uitstroom voldoende opgelost?

Voor de uitbreiding van het aanbod is een flink bedrag extra ingeschreven. Het gaat om veel verschillende initiatieven: vijftien netwerken, aanklappende hulp, zorggarantie voor jonge kinderen, kleinschalige woningen, delictgerichte werking, crisisaanbod en outreach, en de netwerken in de geestelijke gezondheidszorg. Hoe wordt het totaalbudget verdeeld?

Het Fonds Jongerenwelzijn plant terecht een versnelde uitvoering van de verschillende masterplannen in de gemeenschapsinstellingen. Wat is de timing van de infrastructuurwerken?

Wanneer denkt de minister de evaluatie van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp klaar te hebben?

In september 2018 zijn twaalf samenwerkingsverbanden gestart. De rest volgt in het voorjaar van 2019. Heeft de minister al feedback van de eerste samenwerkingsverbanden? Wat zijn zorgen en pluspunten? Wat met de samenwerkingsverbanden die de vorige keer niet zijn geselecteerd? Krijgen ze later nog kans om in te stappen? Tot gebiedsdekkende samenwerkingsverbanden komen is immers een goed idee.

Wat is de timing van het nieuwe jeugddelinquentierecht? Starten op 1 januari 2019 is niet haalbaar want het College van Procureurs-Generaal, de Hoge Raad voor Justitie, de Unie van Nederlandstalige Jeugdrechters en de Unie van Jeugdadvocaten hebben nog vragen en bezwaren. Heeft de minister oren naar starten op een latere datum?

Het Rekenhof heeft over crisishulp aanbevelingen gedaan op drie actielijnen: registratie, werking van de meldpunten en versterking van het aanbod. De versterking van de meldpunten met negen vte wordt doorgezet maar zou tijdelijk zijn. Wat bedoelt de minister daarmee?

Er is een plan om de betrokkenheid van de kinder- en jeugdpsychiatrie als volwaardige partner verder te zetten en te implementeren, ook in het outreachend optreden in de jeugdhulp. Hoe wil de minister dat aanpakken?

Wanneer mag het actieplan over vrijheidsbeperkende maatregelen verwacht worden? Zal de minister dat nog deze legislatuur afronden?

Kan de commissie het geactualiseerde actieplan over tienerpooiers inkijken? Er is aangekondigd dat de referentiecentra mensenhandel zouden kunnen optreden als

centraal aanmeldingspunt voor slachtofferschap. De minister zou plaats maken voor shelters of kleinschalige huiselijke opvang. Hoeveel budget is daarvoor vrijgemaakt? Hoeveel shelters kunnen daarmee worden opgericht?

Minister *Jo Vandeurzen* bezorgt een overzicht van waar de verschillende budgetten naartoe gaan.

In elk van de vijftien regio's wordt ongeveer 1 miljoen euro geïnvesteerd. Dat is geen problematische maar een bewuste keuze. Met 15 miljoen euro is een uitrol over heel Vlaanderen mogelijk, maar er is gekozen voor significantie en impact op de situatie, en bijgevolg voor concentratie in een beperkt aantal regio's. In een tweede golf moet onvermijdelijk een volgende opstap gebeuren in de regio's die nog niet aan bod komen. In 2018 en 2019 is er 15 miljoen euro recurrent ingeschreven voor de regio's. De minister gaat ervan uit dat deze inspanning wordt verdergezet in 2020 en 2021 om gebiedsdekkend te worden. Het is ook een manier om beter inzicht te krijgen in de impact van de rechtstreeks toegankelijke hulp.

Er is een oproep gebeurd. Bepaalde keuzes zijn meteen gemaakt omdat de verwachtingen beantwoord waren. Andere kregen de vraag om het huiswerk grondiger of opnieuw te doen. Uiteindelijk is alles toegewezen, maar er is een verschil in opstartsnelheid. Gelet op het moment waarop iedereen uiteindelijk toestemming kreeg, is ervoor geopteerd iedereen de kans te geven de opstap te maken. In 2019 komen alle regio's op kruissnelheid.

De minister verwacht daar veel van. 'Eén gezin, één plan' probeert hij op meerdere fronten te realiseren: in de Family Justice Centers, in de ontwikkeling van de eerstelijnsgezondheidszorg en in de uitbouw van de rechtstreeks toegankelijke hulp. In de vijftien regio's zal het perspectief van een substantiële aanbodversterking gekoppeld aan het engagement om snel tussen te komen, voor dynamiek zorgen. Er is nog geen evaluatie, maar dat sociale diensten met de jeugdhulp moeten afstemmen is een stap richting betere en geïntegreerde samenwerking. CLB's krijgen daardoor comfort terug. Ongetwijfeld zal het in bepaalde regio's stroever verlopen, maar deze opportuniteit wordt met veel enthousiasme gegrepen.

Het ontwerp van decreet betreffende het jeugddelinquentierecht brengt heel wat teweeg op het vlak van procedures en haakt in op de werking van Justitie. Het is niet zo dat het in werking moet treden op 1 januari 2019. Het ontwerp van decreet voorziet trouwens in een gefaseerde inwerkingtreding. Hij hoopt dat het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet goedkeurt. Er is geen vervaltermijn want zolang er geen nieuw decreet is, wordt het huidige recht en de geldende procedure toegepast. De inwerkingtreding is uiteraard voorwerp van bespreking.

In residentiële opvang probeert de minister twee sporen bij elkaar te laten komen. Er is het inzicht dat een nieuw concept van residentiële opvang een plaats moet krijgen in een geïntegreerd agentschap. Het sectorale onderscheid tussen handicap en bijzondere jeugdzorg moeten op meerdere vormen kunnen uitkomen zonder cesuur. Het model moet kleinschaliger zijn. De integrale jeugdhulp wil zoveel mogelijk in de context van de jongeren investeren en het (niet-rechtstreeks toegankelijke) residentiële stuk door middel van de toegangspoort voorbehouden voor situaties waarin het echt nodig is. Daardoor neemt de complexiteit van de zorgvragen niet af. Daarnaast verplicht het nieuwe jeugddelinquentierecht een aangepaste profilering van de gesloten instellingen omdat er gescheiden circuits moeten komen. Jongeren in een verontrustende situatie komen alleen nog in gemeenschapsinstellingen in geval van een time-out. Dat kan enkel als het private aanbod de nodige consequenties neemt.

Die twee bewegingen moeten samen leiden tot een profilering van wat in de jeugdhulp wordt gezocht, waarna een transitieplan moet volgen. Dat alles veronderstelt

infrastructuurwerken, erkenningsnormen, modulering en financiering. Daarom bevat het ontwerp van decreet betreffende het jeugddelinquentierecht een bepaling die deze transitie mogelijk maakt: een oproep tot infrastructuurwerken met het engagement van de Vlaamse Regering dat de exploitatiefinanciering volgt. Die twee bewegingen moeten leiden tot een debat over profiel en landschap. Die voorbereiding daarvan zal in april of mei 2019 uitlopen in een congres over de inzichten van wetenschap en terrein. Het is de bedoeling dat uit de resultaten consequenties worden getrokken voor de daaropvolgende begrotingsjaren. VIPA kan voor 2019 al een aantal stappen zetten. De budgettaire mogelijkheden zijn voldoende om te starten met investeringssteun voor herconditionering en capaciteit.

De minister wacht niet op die grondige oefening om al maatregelen te nemen. Zo komt er beweging in de capaciteitsuitbreiding door innovatieve woonvormen die de doorstroom uit de residentiële jeugdhulp faciliteren. Door zorgcontinuïteit kunnen volwassen personen met een beperking dankzij rugzakfinanciering het minderjarigenaanbod verlaten waardoor ze capaciteit vrijmaken voor minderjarigen. Er komt beweging in de versterking van de personeelseffectieven op basis van VIA 5. Er is een oproep voor beveiligingswerken tegen agressie in de instellingen.

Met overflow of effecten uit Brussel moet rekening worden gehouden bij de voorbereiding van de capaciteit. Het ontwerp van decreet bepaalt dat de Vlaamse Regering de artikelen over de gesloten opvang in werking stelt nadat de randvoorwaarden vervuld zijn. Dat is een methode om de vraag van het terrein naar flankerende maatregelen decretaal te onderbouwen.

Er is een oproep gelanceerd voor innovatieve en kleinschalige woonvormen. De capaciteit is uitgebreid in 2018 en wordt opnieuw uitgebreid in 2019 omdat de jeugdhulp steeds vaker wordt voorgezet na de leeftijd van 18 jaar. Er moeten woonvormen zijn om deze transitie mogelijk te maken, naast residentiële capaciteit.

Minister Jo Vandeurzen is ervan overtuigd dat een trajectbegeleider toevoegen de situatie complexer zal maken. Desondanks vormt continuïteit een uitdaging. Op het congres zal diagnostiek en het minder vrijblijvend maken diagnostische screening als schakel tussen opeenvolgende jeugdhulpverleningsvormen aan bod komen. Er is bijvoorbeeld al geïnvesteerd in continuïteit van de trajecten door de uitbreiding van de GES+-capaciteit te koppelen aan het engagement van de gemeenschapsinstellingen om de trajecten voort te zetten.

De aanbevelingen van het Vlaams Parlement over de administratieve procedures in de toegangspoort zijn gevolgd. eYouth leidt wellicht nog tot een aantal administratieve vereenvoudigingen van de registratie. Er wordt voortdurend gezocht hoe het A-document te saneren, weliswaar in de wetenschap dat het betekenis moet hebben in het vervolg van het traject.

Dankzij het personeel overgekomen van de provincies, zijn er in elke provincie voldoende medewerkers om te bemiddelen in complexe situaties die dreigen vast te lopen. Zij vormen in de integrale toegangspoort de afdeling Continuïteit.

De Vlaamse Gemeenschap kan de begeleiding van niet-begeleide minderjarigen niet zomaar opnemen. De minister gaat ervan uit dat die jongeren een voogd hebben. Er zijn enkele voorzieningen die daar specifiek voor zijn uitgerust. Er is in dit verband gevraagd om specifiek in te zetten op slachtoffers van mensenhandel. De minister is niet vertrouwd met het resultaat van de gesprekken met die instellingen. Een van de belangrijke kwesties is of het verblijf geregeld kan worden onder dat statuut. Als het uitgangspunt is dat zij slachtoffers van mensenhandel zijn, wordt vanuit die logica gehandeld. Voor minderjarigen kan de integrale jeugd-

hulp veel betekenen, maar er zijn wat issues om competenties vanuit het perspectief van mensenhandel in te zetten.

Inzake tienerpooiers zijn er op federaal niveau twee issues. Wordt er centrale opvolging georganiseerd? Minister Jo Vandeurzen verkiest dat pooiers en mensenhandelaars vanuit een helikopterperspectief worden gevolgd over de verschillende arrondissementen. In bepaalde arrondissementen leveren de jeugdparketten en de referentiemagistraten mensenhandel goed werk. Maar de realiteit is dat die personen mobiel zijn waardoor men overal op de hoogte moet zijn van de methodieken van pooiers en mensenhandelaars. De Vlaamse Regering heeft dat aangekaart bij het College van Procureurs-Generaal. De minister van Justitie voert gesprekken om dat te organiseren.

Een tweede kwestie is het statuut van slachtoffer van mensenhandel. Op Vlaams niveau zijn twee zaken belangrijk: een aanvulling van het specifieke aanbod van de gemeenschapsinstellingen met een aanbod uit de private sector en anderzijds het voorstel van Payoke om het statuut van slachtoffer op zijn nut te screenen. Payoke kan zich engageren voor bijstand als vertrouwenspersoon in politionele en gerechtelijke verhoren. Minister Jo Vandeurzen probeert dat zo snel mogelijk juridisch te concretiseren.

De tijdelijke budgetten voor de omgang met agressie worden ingevuld. Een van de projecten die een plaats heeft gekregen is 'Back to basics', een initiatief van 'Ons Tehuis' in Ieper. Het grootste deel van de vooropgestelde 2 miljoen euro wordt gebruikt voor de eenmalige uitstroom. Het doel was om zicht te krijgen op het aantal jongeren in een gemeenschapsinstelling dat er eigenlijk niet thuishoort. De minister gaat ervan uit dat alle partners zo gesensibiliseerd zijn om dat voortaan systematischer aan te pakken.

Het aantal gezinnen en jongeren dat extra geholpen wordt met het RTH-project van 15 miljoen euro wordt geraamd op minstens 200 per jaar per netwerk.

Op vraag van de minister organiseert Sensoa een congres over seksuele gezondheid. Sensoa houdt contact met Aditi. Er is geïnformeerd wat de mogelijkheden zijn. Minister Jo Vandeurzen informeert hoe de partnerorganisatie de zaken inschat.

Het staat nog niet vast of er naast SOS Kinderdorpen nog andere projecten met gezinshuizen worden opgestart. Elk innovatief project dat ingepast kan worden in modules van de integrale jeugdhulp, is welkom.

De programmatie van de crisishulpverlening beantwoordt de bedenkingen van het Rekenhof. Het gaat om residentiële en andere vormen van crisishulp. De bedoeling is om op objectieve basis na te gaan in welke regio's ruimte ingevuld moet worden. Er wordt gekeken waar de noden het hoogst zijn. Rekening houdend met de analyse van het Rekenhof zijn dat Antwerpen en in mindere mate Vlaams-Brabant. Crisishulp staat niet los van de jeugdhulp. Als de druk op het aanbod groot is, ontstaat het risico dat velen zich tot de crisishulpverlening richten.

Minister Jo Vandeurzen gaat na of een halfjaarlijkse aanpassing van de personeelsnorm aan de caseload mogelijk is in de pleegzorg. Dat is geen uitzonderlijke maatregel omdat de capaciteitsaanpassing een externe kostendrijver is. De conclusie is dat de budgetten jaarlijks worden aangepast waardoor een en ander alleen technisch uitgewerkt moet worden. Samen met het agentschap worden alle opties bekeken.

Een andere belangrijke conclusie van die audit is dat er met de koepel Pleegzorg Vlaanderen en de vijf diensten nog mogelijkheden zijn voor regionale autonomie. In de tweede fase van deze belangrijke schaalvergroting kan worden onderzocht

wat er nog mogelijk is op centraal niveau. Op korte termijn zitten diensten en kabinet samen om dat te concretiseren. De diensten zijn vragende partij of werken minstens constructief mee.

Outreaching is belangrijk. In de uitbreiding van het aanbod wordt in de begroting voor 2019 voor het eerst ingezet op meer mogelijkheden om vanuit de geestelijke gezondheidszorg outreachend te werken in voorzieningen van de bijzondere jeugdzorg of voor personen met een handicap. Het typeproject in Sleidinge zit aan zijn grenzen en moet beter, stabiel en recurrenter kunnen werken. Eigenlijk moet de hele (residentiële) jeugdhulp op externe ondersteuning van de geestelijke gezondheidszorg kunnen rekenen. Er zijn veel zorgen en vragen, maar de vraag naar ondersteuning bij psychiatrische problematieken duikt steeds op. De sector is daar onvoldoende voor uitgerust, en vraagt naar een partner en financiering.

Nederland heeft een kwaliteitskader voor de aanpak van tienerpooierschap en de zorg voor slachtoffers. Het Nederlandse draaiboek stelt de juiste vragen voor een goede aanpak. Het bepaalt de dimensies die aan bod moeten komen. De vertaling naar het Vlaamse kader is zo goed als klaar, waarna het moet worden uitgerold.

Het volstaat niet om Payoke te versterken zodat het bij een vermoeden van mensenhandel kan traceren hoe de situatie is en wie bijstand kan verlenen. Er moet daarentegen een context ontstaan waarin iedereen weet waar hij moet melden. Dat kan wellicht in een rondzendbrief aan de sector.

Minister Jo Vandeuren kan niet onmiddellijk ondubbelzinnig beslissen over de melding van veroordeelden voor kindermishandeling door het federale aan het Vlaamse niveau, maar dat heeft hem niet belemmerd om contact op te nemen met federaal minister van Justitie, die advies heeft gevraagd aan het College van Procureurs-Generaal. Minister Jo Vandeuren gaat ervan uit dat Kind en Gezin uitgenodigd wordt om daarover na te denken. Het debat, dat niet op dit niveau gevoerd kan worden, wordt een zoektocht naar evenwicht tussen alle belangen en zorgen. Wat betekent dat immers voor Kind en Gezin? Moet Kind en Gezin de databank consulteren? Wanneer moet dat gebeuren? Moeten verpleegkundigen van Kind en Gezin elke pas bevallen moeder vragen of er een man inwoont? Moet die man zich identificeren? Moeten die data vervolgens gecheckt worden? Wat als de man daar niet woont maar af en toe langskomt? Bovendien heeft Kind en Gezin niet de ambitie of mogelijkheid om alle gezinnen te bezoeken. Als tegenargument geldt dat niet alle ouders of moeders nog spontaan ondersteuning zullen zoeken. Het is geen a priori onzinnig idee maar er moet worden gereflecteerd over de mogelijkheden. Er is een soortgelijk debat gevoerd over radicalisering. In de gezinsondersteuning is dat een belangrijke risico-indicator maar allicht geldt dat ook voor een verslavingsproblematiek in het gezin. Het voorstel is de moeite waard, maar er moet eerst een grondig gesprek over gevoerd worden. Kind en Gezin wordt gevraagd hier actief aan te participeren.

De transitie naar een eengemaakt agentschap is in volle gang. De governance-structuur zal anders zijn. Het kabinet heeft regelmatig overleg met alle betrokken administraties. De minister heeft geen zicht op de verhouding tussen managementcomité en raadgevend comité. Er is bewust een intersectoraal comité gemaakt omdat de integrale jeugdhulp ook op het operationele niveau van de betrokken organisaties meer intersectorialiteit moet kunnen realiseren.

De evaluatie van de integrale jeugdhulp wordt voorbereid.

De vooropgestelde timing voor vrijheidsbeperking wordt nog altijd nageleefd. Er is overeenstemming over terminologie en eenduidige registratie. Vervolgens wordt tegen eind 2018 voor het toezicht een referentiekader opgesteld dat iedereen goedkeurt. Het onderzoek van het steunpunt moet in januari 2019 klaar zijn.

Stefaan Van Mulders, administrateur-generaal van het Agentschap Jongerenwelzijn, zegt dat de gesprekken over de Brusselse ordonnantie worden opgestart. Dat kon niet eerder bij gebrek aan een Brusselse ordonnantie en een ontwerp van decreet. Het is de ambitie om binnen de kortste keren de vraagstelling op de tafel te hebben en de nodige maatregelen af te spreken.

Er zijn al maatregelen genomen om de efficiëntie van de toegangspoort te verbeteren. De taak van de toegangspoort verschuift naar opdrachtcontinuïteit en het behandelen van complexe dossiers. Er gaat minder tijd en mankracht naar gewone meldingen en de verwerking ervan. Het A-document is al vereenvoudigd maar bij een melding voor residentiële opvang of uithuisplaatsing blijft een grondige analyse noodzakelijk. Er wordt naar evenwicht gezocht.

Het bedrag voor internaten fluctueert van jaar tot jaar maar blijft relatief constant. In 2019 is er een sterke stijging met bijna 700.000 euro. Dat komt overeen met een aantal dossiers want de bedragen worden berekend op basis van individuele beslissingen van jeugdrechters.

Op basis van de meerjarenplanning voor infrastructuurwerken in gemeenschapsinstellingen worden eerst de meest prangende vragen opgelost. Ten eerste wordt er gezorgd voor modern sanitair in elke leefgroep. Dat was al eerder ingepland in de meerjarenplanning. Ten tweede is er de infrastructuur van De Grubbe die niet beantwoordt aan de verwachtingen. Daar zal men tegen het einde van 2019 een nieuwe leefgroep in gebruik kunnen nemen zodat de huidige leefgroep kan worden afgebroken. In een tweede fase (2022-2023) volgt de volledige uitbouw van de site zoals gepland. Tegelijkertijd gaat in Ruiselede de renovatie van alle zes de leefgroepen stelselmatig door. De eerste leefgroepen zijn al afgewerkt.

'Back to basics' is een methodiek die wordt gebruikt in het kader van vastlopende trajecten in complexe zorg. Die methodiek beantwoordt de vraag hoe om te gaan met complexiteit en welke soorten verblijf men daarvoor voor ogen heeft.

In 2018 zijn er dertig consultants aangeworven. De komende maanden komen er nog tien bij.

De 500.000 euro eenmalige middelen voor De Grubbe worden eenmalig verlengd. In het kader van voorzichtig en deugdelijk bestuur mag bij investeringen in de gemeenschapsinstellingen het langetermijntraject niet uit het oog worden verloren. Alvorens die eenmalige investeringen te continueren moet er zekerheid zijn over de finale opdrachten.

Met het eenmalige bedrag van 2 miljoen euro voor uitstroom zijn in 2018 drieëntwintig jongeren geholpen. Dat is weliswaar geen luxe want de druk op instroom en doorstroming blijft groot. De situatie lijkt de jongste maanden onder controle. Er wordt geen additioneel beroep op gedaan. Zo hoort het wanneer de zaken lopen zoals ze moeten lopen.

Elke Van den Brandt komt terug op de regio's voor rechtstreeks toegankelijke hulp. Net als vroeger is er bewust voor gekozen om het budget niet over heel Vlaanderen en Brussel te verspreiden maar gericht op een aantal regio's om zo een significante impact te creëren. Het is terecht dat gerichte keuzes worden gemaakt bij een gebrek aan middelen. Er zijn echter nog enorme noden en wie niet inzet op preventie en rechtstreeks toegankelijke hulp, veroorzaakt impact op de rest van de keten. Investeren in vroege, preventieve en rechtstreeks toegankelijke zorg is belangrijk voor een shift in de jeugdhulp waardoor problemen van jongeren sneller, vroeger en preventiever worden aangepakt. Komt de aangekondigde tweede golf er nog in deze legislatuur? Elke Van den Brandt wil niet wachten op de bereid-

heid van een volgende Vlaamse Regering. Wie gelooft in dit instrument, moet het meteen in heel Vlaanderen en Brussel uitrollen.

Elke Van den Brandt beweert niet dat er niks is gebeurd in de toegangspoort. De vraag blijft echter of er nog stappen nodig zijn en wat de impact is. Het is moeilijk om daar vat op te krijgen want ze moet afgaan op wat ze hoort. Er moet een grondige analyse worden gemaakt alvorens jongeren residentieel op te vangen, maar dat hoeft niet overeen te stemmen met een complexe aanvraagprocedure. Een moeilijk document garandeert geen grondige analyse. Juiste maar niet onnodig zware procedures zijn belangrijk. Dat evenwicht vinden is de uitdaging voor de jeugdhulp. Administratieve last wordt er nog steeds als een groot obstakel aangezien.

Het is nog altijd niet duidelijk of er aparte shelters voor slachtoffers van tienerpooiers komen, los van de gemeenschapsinstellingen. Wat is het tijdspad? Wat is de opvangcapaciteit?

Als de eenmalige uitstroom onder controle is, dan is het beleid er met een eenmalige investering in geslaagd om jongeren uit de gemeenschapsinstellingen te halen die er niet thuishoren. Dat botst echter met wat Elke Van den Brandt opvangt. Ze heeft de indruk dat er nog steeds nood is aan uitstroom van een aantal profielen, aan kinder- en jongerenpsychiatrie en aan een gesloten aanbod in de psychiatrie.

Minister *Jo Vandeurzen* somt de vier grote prioriteiten op van de bijkomende injectie in de integrale jeugdhulp: zorggarantie, jeugddelinquentie, rechtstreeks toegankelijke hulp en innovatieve woonvormen. Voor de rechtstreeks toegankelijke hulp is in het begrotingsjaar 2018 15 miljoen euro recurrent ingeschreven voor evenveel regio's. Dat wordt uitgevoerd. Als deze dynamiek volgehouden kan worden en Vlaanderen met dezelfde dichtheid wordt versterkt, heeft hij een substantiële laag rechtstreekse toegankelijke hulp kunnen inbrengen. Er is gekozen voor een scenario dat een vervolgsce­nario vereist. Er kan worden geleerd uit de ervaringen om volgende stappen te zetten. Hij kan niet anders dan herhalen dat wordt uitgevoerd wat is aangekondigd.

De shelter staat los van de gemeenschapsinstellingen. Dat is een apart aanbod dat moet worden gefinancierd en een plaats moet krijgen in de modules van de integrale jeugdhulp.

Stefaan Van Mulders zegt dat eYouth de volgende administratieve vereenvoudiging is in de toegangspoort. eYouth regelt gegevensuitwisseling tussen sectoren en domeinen. Als persoonlijke gegevens en omgevingsgegevens eenmaal in het systeem zitten, kunnen ze worden gebruikt in de hele sector.

Op de vraag of de correcte populatie in de gemeenschapsinstellingen zit, spreekt *Stefaan Van Mulders* zich niet uit. De jeugdrechter oordeelt en zijn beslissing moet worden uitgevoerd. In die perceptie hoort elke jongere die er zit er thuis.

De eenmalige middelen zijn geïnvesteerd omdat er geen instroom meer mogelijk was. Een van de maatregelen om instroom opnieuw mogelijk te maken, is de uitstroom vergemakkelijken. Die methodiek blijkt werkzaam. Er zitten meer partners rond de tafel om de reguliere uitstroom gemakkelijker te realiseren dan voorheen.

De stand van zaken van de aparte opvang voor slachtoffers van mensenhandel wordt als een voorziening toegevoegd. Minister *Jo Vandeurzen* voegt eraan toe dat De Wissel en Minor-Ndako mee aan de tafel zitten. Er zijn een aantal middelen in de begroting voor trajecten waarop zij ook een beroep kunnen doen.

4. Kind en Gezin

Freya Saeys vraagt hoe het budget voor de tweede fase van het uitbreidingsbeleid, de optrekking van de subsidie op trap 2B, flexibele kinderopvang en de uitbreiding van het werknemersstatuut voor onthaalouders wordt verdeeld. Hoe worden de subsidies voor het uitbreidingsbeleid besteed? Hoeveel personeelsleden komen er van FAMIFED over naar Kind en Gezin en het Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen?

Er is een subsidieoproep om in elke gemeente een Huis van het Kind te realiseren. Wat is de stand van zaken?

Het is goed dat er aan 3214 plaatsen een basissubsidie wordt toegekend. Er komen 1499 bijkomende plaatsen met een inkomenstarief, zowel bestaande als nieuwe plaatsen. In het verleden was de klacht van organisatoren die werkten zonder die subsidie vaak dat ze geen subsidie in trap 2B kregen en dat nieuwe initiatieven in hun gemeente onmiddellijk deze subsidie kregen. Hoe wordt daarmee omgaan?

Bart Van Malderen zegt dat de totale uitgaven voor Kind en Gezin op 869,5 miljoen euro worden begroot. Wat is de betekenis daarvan wetende dat het totaalbedrag 4,8 miljard euro bedraagt?

Er wordt 45.000 euro gecompenseerd voor de continuering van een projectsubsidie in West-Vlaanderen. Over welk project gaat het?

Er zijn 168.000 euro aan besparingen op personeelskredieten. Wat zit daarachter?

Een eenmalig bijkrediet in 2018 van 3 miljoen euro wordt teruggedraaid. Het gaat om 2 miljoen euro voor het naar voren trekken van het uitbreidingsbeleid en 1 miljoen euro voor de aankoop van gehoorscreeners. Hij vraagt meer toelichting bij de terugdraaiing van die maatregel aangezien het structurele uitgaven lijken.

Er wordt een subsidieoproep aangekondigd om tegen 2019 in elke gemeente een Huis van het Kind te hebben. Hoe ver staat de territoriale uitbouw? Welke achterstand moet worden dichtgereden? Hoe ziet de minister de financiële stimulansen? Wat mogen steden en gemeenten verwachten als ondersteuning?

Het pedagogisch raamwerk en het zelfevaluatie-instrument MeMoQ is in de eerste plaats gericht op de pedagogische coaches in de kinderopvang. De bedoeling is om goede praktijken uit te wisselen. Hoe verloopt dat?

In de beleidsbrief staat dat de belangrijkste elektronische informatiestromen van het Groeipakket klaar zullen zijn op 1 januari 2019. Zijn er naast de belangrijkste nog andere informatiestromen die mogelijks niet klaar zullen zijn? Een van de belangrijkste pluspunten van de kinderbijslag is de automatisering van de toekenning die absoluut moet worden gegarandeerd.

Er is een verschil tussen de uitgaven voor werking en toelagen in de begroting van het Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen. Waar komt dat verschil vandaan? De samenstelling van de compensaties wordt niet toegelicht in de begrotingsposten.

Elke Van den Brandt merkt voor de Huizen van het Kind zowel een inhoudelijke als een territoriale uitbouw. Inhoudelijk is de vraag wat er met die Huizen van het Kind zal gebeuren. Ze leest dat het moet gaan om buurtgerichte netwerken. Hoe zullen deze vorm krijgen en wanneer zullen ze van start gaan?

De overgang van trap 2B naar trap 2A betekent dat de harmonisatie van het groeipad wordt voortgezet in 2019. Er zijn zeven fasen en de kosten bedragen volgens het Rekenhof 65 miljoen euro. Dat geld is tot nu toe niet gevonden. Welke fasen zullen worden uitgevoerd? Welke fasen volgen er nog? Wat betekent dat concreet? Die omslag moet tegen 2020 afgehandeld zijn. Wat moet de volgende bestuursploeg nog aanpakken?

De kinderopvang staat in het algemeen nog voor grote kwantitatieve en kwalitatieve uitdagingen. Er is een uitbreidingsbudget voor 1499 plaatsen in trap 2. Daarnaast gaan meer dan 3000 plaatsen van trap 0 naar trap 1. In 2013 is de behoefte geanalyseerd: in Vlaanderen en Brussel waren er toen 17.500 plaatsen nodig. Dat cijfer is niet meer actueel. De resultaten van de nieuwe behoefteanalyse worden eind 2018 verwacht. Elke Van den Brandt gaat ervan uit dat de minister zicht heeft op de noden. In Antwerpen, Gent of Brussel zijn de noden hoog. In welke mate wordt het vermelde cijfer bijgestuurd? Deze legislatuur zijn er ongeveer 2500 plaatsen netto bijkomen. Dat cijfer kan in 2019 eventueel verdubbelen. Maar zelfs dat is slechts een fractie van het totale aantal plaatsen dat nodig is.

Er is een analyse van de behoeftes in de Nederlandstalige kinderopvang in Brussel: aan Nederlandstalige kant zijn er iets meer dan 4000 extra plaatsen nodig. Er wordt gesproken over een programmatie voor Vlaanderen, maar niet voor Brussel ondanks herhaaldelijke beloftes over het wegwerken van de historische welzijnsachterstand in Brussel. Er wordt in Brussel extra kinderopvang gecreëerd, maar die is onvoldoende om alle noden te lenigen. Wat zal er gebeuren om die 4000 extra plaatsen te creëren?

De functie van kinderopvang is niet enkel kinderen opvangen terwijl de ouders werken. Het kan een motor zijn om kinderen een goede start te geven in het leven, om aan armoede te werken en om een sociale functie te vervullen. In de beleidsbrief wordt dat als een terugkerend aandachtspunt vermeld. Volgens Elke Van den Brandt ontbreken concrete elementen om daarop in te zetten.

Er wordt in de beleidsbrief ook verwezen naar inclusieve kinderopvang, en opnieuw ontbreken concrete elementen. Elke van den Brandt hoopt op meer dan wordt aangekondigd.

MeMoQ is een heel belangrijk instrument voor de kwaliteit. Een ander instrument is de kindbegeleiderratio. Door die te verlagen kunnen verzorgers beter en meer met de kinderen bezig zijn. De kindbegeleiderratio in de Vlaamse regulering is hoog. Elke Van den Brandt blijft pleiten voor een verlaging ervan.

Deze legislatuur is de buitenschoolse kinderopvang verwaarloosd. Er is de afgelopen jaren amper voor vernieuwing of uitbreiding gezorgd. Er is sprake van een absolute stilstand. Ontelbare keren is er een nieuw decreet aangekondigd, maar tot nu toe is er niets concreets uit de bus gekomen. De spreker vraagt de minister om niet te wachten op dat nieuwe decreet om te investeren in vernieuwende proefprojecten. De nood is hoog. Ze richt zich tot de meerderheid en vraagt hen dat nieuwe decreet op te stellen.

Ten slotte vraagt Elke Van den Brandt de verdeling van de 37 miljoen euro te detailleren.

Minister *Jo Vandeurzen* verwijst naar de informatie in het VIA-akkoord. Voor het jaar 2018-2019 is er 47 miljoen euro begroot, waarvan 19 miljoen euro naar capaciteit gaat en 24,3 miljoen euro naar de harmonisatie van trap 2B richting trap 2A. Er wordt 3,44 miljoen euro uitgetrokken voor het aantal onthaalouders met werknemersstatuut en ten slotte is er de regularisatie van de eindejaarspremie in FCUD-stelsels. De minister bezorgt de details aan de commissieleden.

Een deel van de oproepen is afgesloten. De oproep voor de basissubsidie voor bestaande plaatsen is afgesloten en ingegaan op 1 september 2018. Er is een tweede nog lopende oproep voor de basissubsidie voor nieuwe plaatsen en voor inkomenstarief voor bestaande en nieuwe plaatsen. Pas tegen december 2019 kan daarover een beslissing worden genomen. Er is een voorafname voor de grote steden. Aangezien er een convenant is met Brussel en Gent, worden eerst die plaatsen overgenomen. Dan kunnen de steden opnieuw capaciteit creëren. Er wordt 40 procent van het budget geselecteerd op basis van de programmatie voor de plaatsen op trap 2. Het betreft een 600-tal plaatsen. Er wordt 20 procent gebruikt voor de selectie van gemeenten op basis van de programmatie voor nieuwe plaatsen. Een ander deel van het budget gaat naar gemeenten die een aangetoonde nood hebben op basis van de informatie van het Lokaal Loket Kinderopvang. Die laatste groep betreft Leuven, Kortrijk, Brugge en Maasmechelen.

Er is een oproep voor een basissubsidie voor zelfstandigen in de gezinsopvang. Dat betreft 3613 plaatsen. Verder is er een oproep voor subsidies voor inkomenstarief in de gezinsopvang voor initiatieven met een hoge bezetting. Ook daar is er een budget en een toewijzing. Ten slotte is er een plussubsidie voor flexibele opvang.

Met de oproep die thans is afgesloten, woont begin 2019 ongeveer 97 procent van de gezinnen met kinderen in een werkingsgebied van een Huis van het Kind.

Alle informatie is beschikbaar om op basis van het inkomen een sociale toeslag toe te kennen. Men gebruikt een aantal fluxen als signaal om automatische rechten-toekenning mogelijk te maken. Die zaken vallen onder de categorie 'nice to have'. De categorie 'need to have' is in orde voor de inkomensrelatie. Kind en Gezin probeert de 'nice to have' in orde te krijgen maar dat lukt wellicht niet voor alles. Er is een overgangsregeling waardoor men het federale inkomensbegrip nog even moet gebruiken. Er moeten nog een aantal zaken decretaal worden geregeld.

383 werknemers van FAMIFED verhuizen naar het Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen.

Kind en Gezin is in principe uitgesloten van de koppenbesparing maar wil uit solidariteit met de andere administraties toch meewerken.

De gehoorscreeners zijn aangekocht. Er hoeft daarvoor geen budget te worden begroot.

Minister Jo Vandeurzen heeft nog niet vernomen dat MeMoQ een issue is. Het is bottom-up tot stand is gekomen, en getest in alle mogelijke settings. Hij gelooft dat het een handig instrument is om zelf aan kwaliteit te werken en in het kader van toezicht.

De bedragen per gemeente voor de Huizen van het Kind zijn terug te vinden in de subsidieoproep.

De proeftuin Buurtgerichte Zorg is gestart in juli 2019 en loopt gedurende drie jaar.

Minister Jo Vandeurzen antwoordt dat het bedrag van 869 miljoen euro foutief vermeld staat. De ontvangsten en uitgaven zijn gelijk. Er had 4,8 miljard euro moeten staan.

Het terugdraaien van het eenmalig krediet van 3 miljoen euro betreft 1 miljoen euro voor gehoorscreeners en 2 miljoen euro voor kinderopvang. Die 2 miljoen euro werd eerder naar voren geschoven, wordt ingeleverd en opnieuw bijgegeven. Het betreft een nuloperatie. In totaliteit is er 47 miljoen euro.

Op de vragen over de kindbegeleiderratio en de programmatie luidt het antwoord dat de vroegere administratieve cijfers door allerlei dynamieken achterhaald zijn. Het zijn niet de cijfers waarop er thans wordt gefixeerd.

Minister Jo Vandeurzen is ervan overtuigd dat de rugzakfinanciering voor de ouders op trap 1 dynamiek zal veroorzaken. Het Groeipakket bevat een open-end ondersteuning van trap 1. Die keuze is gemaakt vanuit het idee dat kinderopvang kwalitatief, toegankelijk, betaalbaar en levensvatbaar moet zijn. Hij hoopt dat daar dynamiek van zal uitgaan, los van de rechtstreekse financieringen.

De bewering dat weinig werk wordt gemaakt van inclusiviteit, is onterecht. Er is sterk ingezet op het inclusiever maken van kinderopvang. Bovendien kent het handicapspecifieke beleid een uitbreiding van de rechtstreeks toegankelijke hulp. Er wordt flexibel ingespeeld op kinderopvang en onderwijs. Ook daar wordt een nieuw initiatief genomen om de toegankelijkheid voor kinderen met een beperking te vergroten.

Dat er weinig vragen worden gesteld over de kinderbijslag in trap 1, toont volgens *Elke Van den Brandt* aan hoe moeilijk het is om de budgetten voor kinderopvang te bepalen via het Groeipakket. Zij geeft er omwille van de duidelijkheid de voorkeur aan die budgetten aan de kinderopvang toe te kennen.

In een eerste oproep worden de huidige trap 1-plaatsen omgezet. Er komt een tweede oproep voor nieuwe plaatsen. *Elke Van den Brandt* vraagt wat er nog nodig is om wie dat wil van trap 0 naar trap 1 te laten gaan.

Elke Van den Brandt vraagt tot welke concrete beleidsbeslissingen het project met de IKT-mix zal leiden.

In Vlaanderen wordt onderzocht of het cijfer van 17.500 plaatsen nog correct is. In Brussel is die analyse al gemaakt. Is er een programmatie om na te gaan of er nog groei mogelijk is? Wanneer volgt er een antwoord op de Brusselse noden?

Bart Van Malderen begrijpt dat de gegevens die nodig zijn voor het Groeipakket beschikbaar zullen zijn. Tijdens de bespreking van het ontwerp van decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (*Parl. St. VI. Parl. 2017-18, nr. 1450/4*) is uitgebreid gepraat over de parameters om de automatische toekenning van de nieuwe toeslagen te garanderen. Hij vindt het doel belangrijker dan het middel. Een opsomming van die parameters is 'nice to have'. Wat zal er gebeuren met die gegevens? Hij vraagt een overzicht van de verschillende gegevensstromen. Welke gegevensstromen zijn klaar en welke zijn nog in opbouw? Zo kan hij nagaan of de automatische toekenning volledig gerealiseerd wordt want die verbintenis is aangegaan bij de bespreking van het ontwerp van decreet. Dit wordt een heel belangrijk punt los van de kritiek op de decretale regeling en de manier van organiseren.

Bart Van Malderen vraagt hoe het zit met de 3 procent gezinnen zonder Huis van het Kind. De subsidieoproep garandeert een subsidiebedrag voor elke kwalitatieve inzending. Uit het antwoord van de minister leidt hij af dat de beoordeling afgehandeld is. Is er een aanpak om die 3 procent alsnog te benaderen? Het gaat wellicht om kleine bedragen, maar de hardnekkigheid van sommigen om rechten van mensen niet in te vullen, is groot.

De geplande capaciteitsuitbreiding wordt ook in Brussel uitgerold, aldus minister *Jo Vandeurzen*. Voorafname en convenant kunnen naargelang de interpretatie voor een multiplicator- of substitutie-effect zorgen.

Kind en Gezin deelt mee dat er op basis van hun oproep op 1 januari 2019 221 Huizen van het Kind zullen zijn, goed voor 288 van de 300 gemeenten. De gemeenten die nog geen aanvraag hebben gedaan, zijn Wondelgem, Nieuwerkerken, Herstappe, Lochristi, Bertem, Kampenhout, Kraainem, Linkebeek, Londerzeel, Roosdaal, Sint-Genesius-Rode en Steenokkerzeel. Naar aanleiding van de installatie van de nieuwe gemeentebesturen zullen die lokale besturen gecontacteerd worden. Kind en Gezin bevestigt dat er in het begin van 2019 een nieuwe subsidieoproep komt zodat die gemeenten alsnog de kans krijgen om in te tekenen.

In de zelfstandige gezinsopvang kan elke zelfstandige onthaalouder een oproep doen om de basissubsidie te krijgen. De oproep voor de groepsopvang werd in augustus 2018 afgesloten. Elke aanvrager die gestart was voor eind december 2017, heeft die subsidie gekregen. Enkel wie later gestart is, ontvangt nog geen subsidie.

De samenstelling van een raadgevend comité is een politieke beslissing. De samenstelling van het raadgevend comité van Kind en Gezin is het afgelopen jaar ingrijpend veranderd. Een aantal onafhankelijke experts maakt niet langer deel uit van het comité. Het nieuwe comité telt een aantal nieuwe experts die niet onafhankelijk zijn. Ze zijn bijvoorbeeld betrokken bij koepelorganisaties. *Elke Van den Brandt* vraagt of het een politieke keuze was om de samenstelling te veranderen. Was de shift van onafhankelijke experts naar actoren betrokken op het terrein een bewuste keuze?

Minister *Jo Vandeurzen* geeft aan dat de termijn van het raadgevend comité beëindigd was. Op dat moment is de samenstelling herbekeken.

Elke Van den Brandt betreurt de gemaakte keuzes omdat een aantal mensen met expertise niet langer deel uitmaakt van het raadgevend comité. Sommige nieuwe leden hebben niet de onafhankelijkheid die verwacht wordt van een raadgevend comité.

Vera Jans zegt dat kinderen en jongeren tot 21 jaar die een verhoogde kinderbijslag hebben van minstens twaalf punten, sinds september 2017 een basisondersteuningsbudget krijgen bovenop hun kinderbijslag. Het gaat om ongeveer 5000 kinderen en jongeren.

De verhoogde kinderbijslag wordt niet automatisch toegekend en moet worden aangevraagd. De minister wil onderzoeken of het mogelijk is om die bijslag automatisch toe te kennen. Er is immers een aantal kinderen en jongeren dat uit de boot valt. Ze hebben recht op een verhoogde tegemoetkoming maar ontvangen die niet. *Vera Jans* vraagt naar de stand van zaken. Heeft Vlaanderen al zicht op de grootte van die groep? Hoeveel middelen gaan er precies naar die toeslagen?

Elke Van den Brandt vraagt in welke mate vermeden kan worden dat die verhoging om de zoveel tijd opnieuw moet worden aangevraagd. Dat wordt als een zware procedure gevoeld. Voor kinderen met een permanente handicap is het een belediging om steeds opnieuw medische screenings te moeten doorlopen.

Een aantal toeslagen bij de Vlaamse kinderbijslag gelden ook voor Brusselaars. Er zijn op dit moment twee kinderbijslagsystemen. In Vlaanderen worden de studiebeurzen geïntegreerd in het kinderbijslagsysteem, wat een goede zaak is met het oog op automatisering. Moet dat onderdeel anders georganiseerd worden voor Brusselse kinderen? Het is interessant om met Brussel te onderhandelen om dat in hun kinderbijslagsysteem op te nemen. Zo is een aparte administratie om Brusselse kinderen een studiebeurs toe te kennen overbodig.

In de begroting zijn er tal van verschuivingen omdat het systeem wordt vernieuwd. In welke mate volstaat het budget voor het nieuwe systeem voor de uitbetaling van de kinderbijslag tijdens het eerste jaar? Komt dat overeen met de raming en met de dotaties? Zal er minder of meer geld nodig zijn?

Minister *Jo Vandeurzen* heeft voor de verhoogde kinderbijslag gekozen voor continuïteit. Een nieuw inschalingssysteem ontwikkelen vergt tijd. Er is gekozen voor het behoud van de inschaling met de bestaande medisch-sociale schaal. Ook de arts van het MDT kan een persoon met een beperking inschalen. Als gevolg daarvan zal de take-up van personen met een beperking in combinatie met het basisondersteuningsbudget maximaal in de eerste fase en op de snelste manier zaken met elkaar kunnen verbinden. Uiteraard moet er aan een nieuw systeem worden gewerkt dat de koppeling en de geïntegreerde aanpak op Vlaams niveau uitwerkt.

De minister heeft geen zicht op onderhandelingen met Brussel over de studie-beurzen, maar is bereid om over alles te spreken met Brussel. Hij wil het perspectief van de Brusselaars gebruiken. De complexiteit moet in de backoffice worden opgelost. Het zal geen sinecure zijn om te starten. Er zijn afspraken in de zijlijn. Het tempo is niet hetzelfde.

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen de geraamde uitgaven voor kinderbijslagen en voor verhoogde kinderbijslagen. De ramingen van FAMIFED worden gevolgd. Daarnaast is er de financiering van de uitbetalingskassen en het EVA. Een efficiëntieoefening heeft het mogelijk gemaakt om in de transitie budgettaire ruimte te creëren. Er zijn overigens ook bevoegdheden van het RIZIV overgenomen zonder werkingskosten. Vlaanderen heeft de operatie dankzij efficiëntieoefeningen gerealiseerd met het beschikbare budget.

De MDT's zullen hun rol opnemen zodat elk aanvraagdocument leidt tot een inschaling in de kinderbijslag. Er zijn termijnen in het besluit van de Vlaamse Regering om na zes, twaalf en achttien jaar opnieuw in te schalen.

De Brusselse kinderbijslagfondsen kunnen geen Vlaamse toeslagen uitbetalen. Dat is niet gepland en zal onderhandelingen vergen. Er wordt onderzocht hoe de kinderen in het Brusselse onderwijs automatisch te traceren om de toeslagen ook automatisch uit te betalen.

Elke Van den Brandt apprecieert het engagement. Er zijn twee systemen die met een jaar verschil in werking treden. Vlaanderen moet zijn systeem voor Brusselse kinderen openstellen, wat niet kan via het Groeipakket. Ze dringt erop aan dat ineens goed te regelen om overgangperiodes met aparte systemen en administraties te vermijden.

5. Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Vera Jans vraagt toelichting bij het uitbreidingsbeleid voor 2019. Hoe worden de middelen voor het zorgbudget en voor de rechtstreeks toegankelijke hulp verdeeld?

Vanaf 2019 worden de mobiliteitshulpmiddelen ingekanteld in de Vlaamse sociale bescherming. Daarbij wordt de continuïteit van de dienstverlening gegarandeerd. Daarnaast wil men de procedures verbeteren. De minister garandeert de financiële toegankelijkheid van de mobiliteitshulpmiddelen. Waar nodig zijn er correcties voor personen met een handicap en ouderen in armoede zodat de nodige zorg gegarandeerd blijft.

Een studie van Caritas Vlaanderen en Samenlevingsopbouw gaat over de positie van mensen met een handicap in armoede sinds de persoonsvolgende financiering. Het is goed dat de minister bij deze inkanteling concreet aangeeft dat er correc-

ties komen en dat de financiële toegankelijkheid wordt bewaakt. Kan de minister toelichting geven bij de sociale correcties? Wat zijn de voorwaarden? Welke overgangsmaatregelen zijn er? De financiële positie van mensen met een handicap ter harte nemen, is een goed beleidsvoornemen.

De minister wil de verhuur van mobiliteitshulpmiddelen stapsgewijs uitbreiden tot de thuiszorg. Het is positief dat dit bekende beleidsvoornemen concreet in de beleidsbrief staat. Welke hulpmiddelen komen in een volgende fase in aanmerking voor recuperatie, hergebruik of uitlening? Wat houdt de mogelijke uitbreiding van de doelgroep in voor het recuperatie- en uitleensysteem? Welke initiatieven kan de minister nog nemen voor marktwerking? De refertelijst en de beperkte aanbieders zijn bekend. De markt moet de juiste prijzen aanrekenen.

De woon- en leefkosten zijn een van de grootste uitdagingen. Een artikel op Sociaal. Net en het onderzoeksrapport tonen aan dat beschermingsmaatregelen goed zijn om tijdens de overschakeling accidenten te vermijden. Daar wordt in de begroting ook naar verwezen. Op welke manier wordt ervoor gezorgd dat de overstap op woon- en leefkosten zo vlot mogelijk verloopt voor mensen in een precaire financiële situatie?

De beleidsbrief benadrukt het belang van goede communicatie. Het VAPH investeert veel in vorming en opleiding. Welke initiatieven nam het VAPH ten aanzien van bewindvoerders?

Bart Van Malderen ziet dat de terugvorderingen zonder veel duiding op 5 miljoen euro worden geraamd. Hoe evolueert dit ronde bedrag over de jaren? Hoe evolueren de terugvorderingen van PAB's voor minderjarigen en van voorschotten op cashbestedingen bij meerderjarigen met een persoonsvolgend budget?

Sommige maar niet alle bedragen worden geïndexeerd. Welk systeem wordt er gevolgd? Betekent het niet vermelden van de indexering dat dit bedrag wordt ingeleverd?

Sp.a wil zo veel mogelijk hulpmiddelen in één portefeuille steken. Aanpassingen om de woning toegankelijk te maken voor een rolstoel, worden nog bij de Vlaamse sociale bescherming aangevraagd.

Bart Van Malderen is al langer vragende partij om hergebruik te bekijken, met de nodige aandacht voor marktwerking. Nog altijd bereiken hem verhalen over de te hoge prijzen van hulpmiddelen. De budgetten die mensen krijgen, zijn schaars. Er is al veel gebeurd om de procedures te vereenvoudigen en in te korten, maar op het vlak van de prijs is er nog sprake van marktfalen, en daarom moet de overheid ingrijpen. De bespreking met de Vlaamse sociale bescherming leert dat een aanzienlijke besparing kan. Past het VAPH dezelfde techniek toe op de prijszetting van zijn hulpmiddelen?

De financiering van de rechtstreeks toegankelijke hulp moet worden gekoppeld aan een vraag over de provisie in het uitbreidingsbeleid. Hij wil zich aansluiten bij de vraag van Vera Jans naar meer duidelijkheid over het uitbreidingsbeleid. Het is niet duidelijk of/hoeveel er extra naar de rechtstreeks toegankelijke hulp gaat. Dat aanbod is problematisch maar niemand ziet dat omdat er geen wachtlijsten worden bijgehouden. Hij krijgt signalen dat de rechtstreeks toegankelijke hulp eigenlijk dichtslibt. De rechtstreeks toegankelijke hulp is nochtans een voorwaarde om de druk op trap 2 weg te nemen. Zelfs als tweemaal zoveel mensen als vandaag een basisondersteuningsbudget krijgen, zal die druk niet afnemen. Welk deel van het uitbreidingsbeleid gaat naar rechtstreeks toegankelijke hulp?

Bart Van Malderen heeft de studie van Caritas en Samenlevingsopbouw ook gelezen. Die studie legt een aantal pijnpunten bloot waar de sp.a de afgelopen jaren ook op heeft gewezen. Bij nogal wat oude PAB-aanvragen van minderjarigen wordt geen priorchecklist ingediend, waardoor ze afgeboekt dreigen te worden. Hoewel dat dixit de minister niet de bedoeling is, vraagt de spreker daarvan bevestiging. Men moet in dialoog treden met die mensen om hen te vragen waarom ze geen aanvraag meer indienen hoewel ze er recht op hebben.

Volgens hetzelfde onderzoek wordt er al te gemakkelijk uitgegaan van zelfredzaamheid en bijstand van een netwerk. Mensen die hun netwerk vervangen door professionele hulp zitten bijna per definitie al in de rechtstreeks toegankelijke hulp. Omdat het uitbreidingsbeleid helemaal niet gaat naar de prioriteitengroepen 3 en 4, worden mensen, die eigenlijk kunnen worden geholpen met rechtstreeks toegankelijke hulp, niet geholpen. De minister heeft aangekondigd een basisondersteuningsbudget toe te kennen aan de prioriteitengroepen 1 en 2, wat betekent dat de prioriteitengroepen 3 en 4 niet meer aan bod zullen komen en scheefgroei dreigt.

Een initiatief als Het Dolfijntje wordt algemeen geroemd, maar met persoonsvolgende budgetten hebben mensen te weinig marge om daar gebruik van te maken waardoor dit soort initiatieven dreigen te kapseizen. Het antwoord van de minister is dat men nog altijd via rechtstreeks toegankelijke hulp aan middelen kan geraken, maar zonder uitbreidingsbeleid wordt dat moeilijk. Bart Van Malderen kan nog andere initiatieven opnoemen. Als de markt faalt, moet de overheid ingrijpen om ervoor te zorgen dat de knowhow niet verloren gaat. Het gaat om expertise in specifieke werkvormen in de rechtstreeks toegankelijke hulp en om werkvormen die zich richten op zeer licht mentaal gehandicapten met een zwak netwerk en een multiproblematiek. Zonder correctie dreigen ze in de kou te blijven. Stellen dat deze toestand het gevolg is van vraagsturing, is niet afdoende. Vraagsturing veronderstelt toegang tot de markt, voldoende financiering en garanties op kwaliteitsbehoud. De markt loslaten kan op elk van die zaken interen. Hetzelfde valt voor aan de andere kant van het spectrum: als er geen antwoord komt op complexe zorgvragen, treedt de overheid marktcorrigerend op met een convenant.

Er wordt 7,5 miljoen euro uitgetrokken voor correctiefase 1 en een betere omkadering bij minderjarigen. Bart Van Malderen vraagt hoe de middelen worden verdeeld tussen de twee doelstellingen. Over hoeveel vte gaat het? Als het gaat over gelijke financiering, rijst de vraag naar de grootte van de kloof. Er was sprake van 60 procent van het gemiddelde aan de ene kant en 120 procent aan de andere. Waar landt men in de praktijk na het doorlopen van deze fase? Wat is de stand van zaken van de procedure bij de Raad van State?

Voor de financiering van ondersteunende en intermediaire organisaties is er een behoorlijk bedrag van 28,5 miljoen euro. Hij vraagt de lijst van subsidies te vervolledigen.

Personeelskosten maken bij bijna al de gesubsidieerde derden een groot deel van de werkingskosten uit, maar Bart Van Malderen leest in de toelichting niets over de indexering. Worden die middelen geïndexeerd. In dit geval worden kredieten geaggregeerd. Wie krijgt wat? Zijn er verschuivingen? Krijgen die organisaties de index voor hun personeel meegerekend? Er wordt verwezen naar de weddedrift maar niet naar de index.

De langste wachttijden vindt men bij PAB-aanvragen voor minderjarigen. Wordt het begrip 'wachttijd' een criterium in het uitbreidingsbeleid? Deze eenvoudige vraag is al herhaaldelijk gesteld. Bart Van Malderen hoedt zich voor een schijngevecht tussen PAB's en voorzieningen want de werkelijkheid is genuanceerder. Hij vindt het niet kunnen dat mensen impliciet worden gedwongen tot een werkvorm

omdat de wachttijden korter zijn. Wie bewust kiest voor een PAB, wordt daarvoor gesanctioneerd omdat hij op voorhand weet dat hij langer moet wachten.

In het begin van de legislatuur was er eigenlijk geen uitbreidingsbeleid voor minderjarigen. Het is nadien toegenomen maar bleef onvoldoende om nieuwe aanvragen te dekken. Het resultaat is dat wachtlijst en wachttijden langer zijn geworden. Dat blijkt uit de bespreking van het jaarverslag Jeugdhulp 2017. Kan de minister met de hand op het hart zeggen dat het bedrag dat thans naar voren wordt geschoven, afdoende is om nieuwe aanvragen te dekken? Zal de minister als blijkt dat er meer nieuwe aanvragen zijn dan budget, met een begrotingswijziging voor een significant bedrag zorgen waarmee de nieuwe aanvragen gedekt kunnen worden zodat de wachtlijst eindelijk inkort?

Het basisondersteuningsbudget wordt verkeerd georiënteerd. In prioriteitengroep 1 is 300 euro welkom, maar onvoldoende om structurele ondersteuning te bieden die het mogelijk maakt dat mensen blijven functioneren. Het is wachtgeld dat niet kan worden gebruikt voor andere zorgprofielen.

Hij sluit zich aan bij de vragen van Vera Jans over de woon- en leefkosten. Dat komt ook in de studie naar voren als een grote uitdaging. Er is al herhaaldelijk gevraagd om daarop een armoedetoets toe te passen, wat door de studie wordt bevestigd. In het tweede kwartaal van 2018 zijn de gegevens opgevraagd van diegenen die er al mee werken. Zijn die al verwerkt? Wat is het resultaat van die bevraging?

Tine van der Vloet leest in de beleidsbrief dat de minister een oproep zal lanceren voor bijkomende rechtstreeks toegankelijke capaciteit voor respijtzorg. Staan daar extra middelen tegenover? Wordt die oproep regionaal verspreid? Wordt er eerst ingezet waar de vragen het hoogst zijn?

De minister wil nagaan of de grens tussen trap 1 en trap 2 juist wordt getrokken. Wat bedoelt hij daarmee?

Dat er een plan wordt uitwerken om tegemoet te komen aan de aanhoudende problematiek van langverblijvende personen met een handicap in psychiatrische ziekenhuizen, is positief. Wanneer plant de minister die gesprekken? Gaan daar extra Vlaamse middelen naartoe?

De minister maakt melding van 300 extra PAB's voor minderjarigen in 2019, wat zij ook heel positief vindt, en in dezelfde passage is er sprake van een flexibele rechtstreeks toegankelijke hulp. De minister geeft het voorbeeld van een kinderopvang of school waar zorg kan worden ingekocht. *Tine van der Vloet* vraagt meer duidelijkheid.

Bij het basisondersteuningsbudget voor een andere groep spreekt de minister over zorggarantie voor mensen met een hogere nood die voorlopig geen rechtstreeks toegankelijke hulp hebben. In afwachting wil hij hun een zorgbudget toekennen. Het is erg moeilijk om op dat vlak te spreken over zorggarantie omdat die mensen op meer wachten. Het basisondersteuningsbudget is maar een doekje voor het bloeden. Om hoeveel mensen gaat het? Hoeveel middelen worden daarvoor uitgetrokken?

Voor persoonsvolgende financiering voor minderjarigen wil de minister voor het einde van de regeerperiode de noodzakelijke legistieke aanpassingen en vormgeven aan de conceptuele bouwstenen. Hij wil duidelijke processen voor de toeleiding en de dossierbehandeling voor de overgang naar minderjarigen. *Tine van der Vloet* vraagt zich af hoe ver dat staat. Pas in 2020 gebeurt de omschakeling van aanbodgestuurde naar persoonsvolgende financiering. Is er voor de MFC's nog een wijziging gepland tussen het einde van de regeerperiode en 2020?

De minister heeft het over een grote doorstroom van minderjarigen naar meerderjarigen waardoor er middelen vrijkomen in de minderjarigenzorg. Hij wil een regelgevend kader met garanties dat de vrijgekomen middelen optimaal worden ingezet voor de noden in die minderjarigenzorg. Wordt er met één lijst gewerkt in de toekomst? Wordt de datum dan belangrijk, zodat er geen verschil meer is tussen PAB en MFC? Jongeren met een PAB moeten momenteel 10 tot 15 jaar wachten. In een MFC is dat niet het geval. Zal het probleem daarmee worden opgelost?

Aan ouders die lang bovengebruikelijke zorg gaven, zal de minister de garantie geven dat ze ondersteuning krijgen wanneer die nodig is. Hoe zal hij dat garanderen?

De diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen worden gefinancierd om het kwaliteitsproces van vraagverheldering en een efficiënte afhandeling van de vraag te garanderen. Het is belangrijk dat er kwaliteitsvol en efficiënt wordt gewerkt aan vraagverheldering maar Tine van der Vloet hoort verontrustende verhalen. De diensten maatschappelijk werk gebruiken een afvinklijstje en toetsen amper af met het netwerk. Er zijn vragen die van de zorgaanbieder rechtstreeks bij die diensten terechtkomen. Ze heeft bedenkingen bij de extra middelen, en betwijfelt of de kwaliteit van het proces even goed is als bij een DOP. In de studie worden de DOP's afgeraden omdat het te lang duurt en omdat ze te weinig vragen. De essentie is dat ze vragen wat effectief nodig is. De vaststelling is dat er een hoger budget aan de vraag vasthangt dan vroeger. Tine van der Vloet vraagt of mensen niet te veel vragen uit schrik dat ze anders te weinig krijgen.

Als de budgetten stijgen kan men minder mensen helpen. Hoe kan ervoor worden gezorgd dat mensen het budget vragen dat ze effectief nodig hebben? Het lid is ervan overtuigd dat de DOP's op die manier tewerk gaan. Ze hebben daarvoor maximaal één jaar nodig. Kan die periode worden ingekort? De tijdelijke uitbreiding van de DOP's wordt in vraag gesteld. De twee diensten moeten op dezelfde wijze worden beoordeeld. De kwaliteit van het proces is belangrijk.

In het GO! was er voor leerlingen in internaten geen rechtstreekse overgang van minderjarigen naar meerderjarigen. De minister heeft een plan aangekondigd dat de zorgcontinuïteit waarborgt. Wat is de timing?

Met de VIA 5-middelen moeten er 80 vte bijkomen in de volwassenwerking en 130 vte in de minderjarigenwerking. Over welke jobs gaat het precies? Waar worden die personen ingezet?

Elke Van den Brandt heeft de studie over persoonsvolgende financiering en armoede ook gelezen. Ze heeft dezelfde vragen over de impact op het beleid.

Ze sluit aan bij de vragen van Bart Van Malderen over uitbreiding en middelen voor rechtstreeks toegankelijke hulp. Ze leest in de beleidsbrief dat er onderzocht wordt of en in welke mate een verdere uitbreiding van rechtstreeks toegankelijke hulp nodig is. De spreker is verrast door het woord 'of'. De vraag of er noden zijn lijkt overbodig. Wat schuilt er achter dat woord of? Er wordt een andere keuze gemaakt in deze uitbreidingsronde. Wat is de impact op de betrokken organisaties en hun (potentiële) gebruikers?

Er worden coachingprojecten opgezet om zorgaanbieders te heroriënteren naar het nieuwe systeem. Zal het de zorgaanbieders lukken om die omslag te maken, in het algemeen maar vooral in de eerste fase van de gelijktrekking? Zij moeten die gelijkschakeling op korte termijn waarmaken. Voor sommige betekent dat een personeelsvermindering. In welke mate is de minister in dialoog met die organisaties?

Er bestaan regels voor persoonsvolgende budgetten en het gebruik ervan. Er wordt daarop toegezien. Worden die budgetten goed gebruikt? Sommigen besteden hun budget ten onrechte voor aankopen die niet bedoeld zijn voor persoonsvolgend budget. Op die manier krijgen zij een schuld bij het VAPH. Gaat het om enkele gevallen of om een grote groep?

In de beleidsbrief staat dat dankzij de doorstroom van jongeren van minder- naar meerderjarigheid middelen vrijkomen voor de minderjarigenzorg. Dat is interessant aangezien de noden bij de minderjarigen hoog zijn. De minister zal nog deze regeerperiode garanties inbouwen opdat de middelen optimaal worden heringezet. Komt er een nieuw decreet? Wat betekent dat voor het regelgevingskader? Worden die middelen volledig geheroriënteerd naar PAB's? Zijn er andere opties?

Er komen ongeveer driehonderd PAB's bij. Dat is een hoog aantal maar het blijft minder dan het aantal kinderen en jongeren op de wachtlijst. Wat moet de volgende stap zijn om die wachtlijst weg te werken? Welk budget is daarvoor nodig?

Voor persoonsvolgende financiering voor minderjarigen zal er deze legislatuur niet veel gebeuren. Volgens de beleidsbrief worden de nodige legistieke aanpassingen gedaan om de bouwstenen te leggen. Komt er een nieuw decreet? Wordt het bestaande decreet aangepast?

Minister *Jo Vandeurzen* laat een schema bij het verslag voegen ter verduidelijking van het uitbreidingsbeleid. Het budget combineert wat vrijkomt door uitstroom met wat er in het uitbreidingsbeleid beschikbaar is. Dat laatste stond in de tabel die bij de start van de legislatuur is goedgekeurd voor trap 2, niet-rechtstreeks toegankelijke hulp voor volwassenen, verhoogd met wat er voor 2019 onder trap 1 stond en niet wordt ingezet voor het basisondersteuningsbudget of rechtstreeks toegankelijke hulp, maar wordt toegevoegd aan de trap 2-mogelijkheden. Wie het bedrag voor niet-rechtstreeks toegankelijke hulp verdeelt tussen minderjarigen en meerderjarigen, komt uit op ongeveer 100 miljoen euro voor rugzakfinanciering in het jaar 2019. Het gaat om het bedrag voor trap 2, min 15 procent voor de minderjarigen, verhoogd met wat er van trap 1 naar het niet-rechtstreeks toegankelijk deel kan voortvloeien.

Daarnaast is er budget voor minderjarigen dat exclusief ingezet wordt voor de PAB. Het is bekend hoeveel geld een budgethouder van zijn totale budget spendeert. Er wordt geprobeerd de niet-benutte middelen te recyclen. Het resultaat is ongeveer 12 miljoen euro voor PAB-budgetten voor minderjarigen in 2019.

De toekenningscriteria voor de PAB-budgetten voor minderjarigen worden gewijzigd zodat de wachttijd kan worden aangepakt. Het is de bedoeling het toewijzingsbeleid voor een aantal categorieën te verbeteren. Er wordt geprobeerd om de bestedingsmogelijkheden te verruimen. Minister *Jo Vandeurzen* benadrukt dat er een historisch hoog bedrag wordt toegekend al zijn daarmee niet alle problemen opgelost.

Bij de volwassenen moet worden geraamd hoeveel er nodig is voor de verschillende volwassenen die op basis van de regelgeving in aanmerking komen bij de toewijzing van de budgetten. Het gaat om verschillende rubrieken zoals noodsituaties, spoedprocedures en volwassenen die nog in het minderjarigenaanbod zitten en moeten doorschuiven. Daarnaast zijn er de geïnterneerden met een handicap. Er is buffercapaciteit voor mensen met een niet-aangeboren hersenletsel die revalidatie volgen. Tot slot is er de restgroep van mensen die een verhoging krijgen op basis van een eerdere vraag bij de CRZ. Zij ontvangen een tijdelijk persoonsvolgend budget en hebben een nieuwe aanvraagprocedure opgestart.

Al die rubrieken opgeteld leiden tot een raming, die wordt bezorgd. De bedragen worden geraamd op basis van de monitoring. Als al die middelen worden ingezet, blijft er ongeveer 30 miljoen euro over voor de drie prioriteitengroepen. Er gaat 85 procent naar de eerste groep of 25,5 miljoen euro, wat een historisch bedrag is. Er gaat ongeveer 3 miljoen naar prioriteitengroep 2 en 1,5 miljoen euro naar prioriteitengroep 3. Er wordt onderzocht hoe voor de derde groep vooruitgang kan worden geboekt in het onderzoek.

Op basis van het decreet wordt een ministerieel besluit gemaakt om die toewijzingssystemen toe te passen. Dat moet gemonitord worden want een aantal toewijzingen zijn 'open end', wat de grootste stap naar zorggarantie is.

Het is de bedoeling dat alle 21-jarigen in het minderjarigenaanbod en in een MFC het bericht krijgen dat zij recht hebben op rugzakfinanciering. Zij zullen die financiering niet allemaal op hetzelfde moment opnemen. Er zijn ook mensen die in die voorziening willen blijven omdat sommige voorzieningen zich ook op volwassenen richten. Anderen zullen de overstap maken.

In het plan Persoonsvolgende Financiering voor Minderjarigen is afgesproken dat dit in eerste instantie de toegang tot de MFC's moet verzekeren voor groepen die daar prioritair in moeten terechtkomen. Dat was ook de vraag van het regelgevende kader. Het is niet bekend wie er in de MFC's verblijft. Het regelgevend werk dat daarvoor nodig is, maakt die informatie toegankelijk voor de toegangspoort en het VAPH.

Er zal overleg nodig zijn met de sector gezien de achterdocht. De sector vraagt zich af hoe dat zal verlopen. Kan men hiertoe verplicht worden? De sector denkt terecht dat de omkadering niet bedacht is op de gezochte profielen. Wie zonder typeaanbod op zoek gaat naar de minderjarigen die de hoogste prioriteit moeten krijgen, komt uit bij de groep die een residentiële setting nodig heeft. Het is niet zo dat een MFC uitgerust is om eender welke jongere met complexe zorgvragen op te vangen.

Het transitieplan dat door de taskforce wordt opgesteld, bepaalt hoe die omslag naar persoonsvolgende financiering moet verlopen en hoe de MFC's er in de toekomst uitzien. Die taskforce heeft een projectplan opgesteld en probeert voorrang te geven aan bepaalde zaken om te onderzoeken hoe de ambities van de beleidsbrief in regelgeving worden omgezet. Die ambities zijn onder meer het inschalingsinstrument en de flexibilisering van het PAB. Die zaken moeten gerealiseerd worden om verdere stappen te kunnen zetten.

Minister Jo Vandeuren bevestigt dat het VAPH met dezelfde alertheid de prijs-evoluties op de markt van de hulpmiddelen opvolgt. Er worden regelmatig prijsbevragingen gedaan. Als er evolutie wordt vastgesteld, worden de prijzen op de referentielijst aangepast.

De meningen zijn verdeeld over rol en doel van de rechtstreeks toegankelijke hulp. Sommige organisaties willen dat er meer geld voor wordt ingezet, maar minister Jo Vandeuren houdt vast aan 'Perspectief 2020. Nieuw ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap' (*Parl.St.* VI.Parl. 2009-10, nr. 632/1).

In 2019 gaat 2 miljoen euro naar rechtstreeks toegankelijke hulp voor minderjarigen. Hoe de flexibele inzet van kinderopvang en scholen voor minderjarigen zal verlopen, wordt nog uitgezocht maar het is de bedoeling dat meer kinderen met een beperking terechtkunnen in kinderopvang en onderwijs. Dat moet afgelijnd met de inspanningen van scholen in functie van het M-decreet. Waar ligt de grens met wat scholen geacht worden te doen? Er zijn nog geen operationele opties. Het is evident dat deze kwestie wordt getrancheerd. Uiteraard is het niet de bedoeling

dat het geld tot handicapspecifiek substitutie leidt terwijl van andere beleidssectoren inspanningen worden verwacht. In het beleidsdomein Onderwijs is dat onder meer geformaliseerd in het M-decreet.

Voor volwassenen gaat er 4 miljoen euro naar rechtstreeks toegankelijke hulp. Dat moet nog worden vastgelegd. Daar komt 2 miljoen euro uit het BOB-overschot van 2017 daarbovenop voor de respijtzorg. Er volgt een oproep en er moet een plan worden gemaakt dat de regionale spreiding garandeert. Er wordt nog 750.000 euro ingezet om buso-schoolverlaters een traject naar begeleid werken aan te bieden.

De instroom van schoolverlaters in handicapspecifieke ondersteuning volwassenen is een knelpunt. Minister Jo Vandeuren wil zorgcontinuïteit garanderen. Degenen die VAPH-steun voor minderjarigen hadden en al in het volwassenensysteem hadden moeten zitten, krijgen de zekerheid dat ze de overgang maken. Iedereen weet dat het knelpunt daarmee niet is opgelost.

De afspraak met Onderwijs is om een plan te maken dat de noden van alle 17- of 18-jarigen screent. Als hun schoolcarrière stopt moet een vlotte overgang volgen. Men moet op tijd beginnen met dit maatwerk want het is zinloos om te wachten tot die persoon 23 jaar is en wil stoppen. Een buso-jongere die stopt en thuis wordt opgevangen, heeft misschien een zinvolle dagactiviteit nodig. Hier moet men aansluiting maken op arbeidsmatige activiteiten. Wie aan het einde zit van zijn schoolloopbaan, moet iets anders in de plaats krijgen. Dat is op de gemengde beleidsraad Onderwijs-Welzijn besproken. Aan de hand van de voorbereidende werken wil men naar dergelijke benadering. De minister hoopt dat men die benadering kan uitrollen tegen het schooljaar 2019-2020.

Minister Jo Vandeuren is het met veel zaken uit de studie van de KU Leuven eens. Hij is tevreden dat er in de beleidsbrief op tal van punten wordt ingegaan. De nieuwe kwetsbaarheid komt aan bod. Vraagsturing is een bewuste keuze maar zorgzaam omgaan met randvoorwaarden is niet altijd evident. Vraaggestuurd financieren past als instrument voor wie zelfredzaam en rationeel is, en een sociaal netwerk heeft. Voor anderen is de toegang tot dat traject complex en onduidelijk. De omgang met dat budget is niet altijd evident.

De studie spreekt zich niet uit over de federale integratietegemoetkoming. Voor de minister is het eenvoudig: volgens de bevoegdheidsverdeling financiert de ene het aanbod en de andere de budgetten. De techniek om steun te verlenen, bepaalt wie bevoegd is. Vlaanderen financiert niet langer het aanbod maar de vraag. Daardoor ontstaan interferenties met de integratietegemoetkoming. Met enkele andere thema's moet Vlaanderen aan de slag gaan.

Het nieuwe steunpunt SAM is om een actieplan gevraagd voor de competentieversterking van het eerstelijns welzijnswerk voor de (aanklappende) toeleiding naar handicapspecifieke ondersteuning. Het eerstelijns welzijnswerk moet mensen aanklappend begeleiden en de toeleiding beter mogelijk maken. Sommigen denken met heimwee terug aan de contactpersoon-aanmelder maar er is geen link meer met een voorziening. SAM is gevraagd om in 2019 een grote oefening op te zetten. Hoe verkrijgen mensen die inzichten? Hoe worden ze versterkt om daar op een andere of meer bewuste manier mee om te gaan? Dat past ook in het geïntegreerd breed onthaal en in de acties voor de buso-schoolverlaters.

Een ander voorbeeld is bewindvoering. SAM verzamelt informatie omdat de overtuiging leeft dat de kwaliteit van de bewindvoering omhoog kan. Er zijn verschillende soorten bewindvoering. De vraag is om vorming en ondersteuning te organiseren voor zowel professionele als andere bewindvoerders. Minister Jo Vandeuren heeft met het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding afgesproken om vorming aan te bieden aan vrederechters.

Ook uit de VAPH-werkgroep Nieuwe Kwetsbaarheden zijn enkele zaken naar voren gekomen. Hoe ziet men (tijdig) dat iemand niet verstandig met zijn budget omgaat? Reageren is decretaal mogelijk maar beter is proactief optreden. Het VAPH heeft bemiddelaars aangesteld voor zware zorgvragen die niet opgelost geraken. Hoe kan men dat intensiever begeleiden? Er zijn alternatieven voor geïnterneerden omdat het voor hen niet evident is om vrij om te gaan met die budgetten. Vraagsturing kan niet worden veralgemeend zonder duidelijkheid over hoe kwetsbare mensen of mensen in armoede toegang hebben en daarmee aan de slag kunnen.

De studies over de afkapping van rechtstreeks en niet-rechtstreeks toegankelijke hulp lopen. Ze houden verband met het inschalingsinstrument voor minderjarigen en meerderjarigen. Die afkapping moet op dezelfde logica gebaseerd zijn. Onder acht punten wordt het rechtstreeks toegankelijk en daarboven niet-rechtstreeks toegankelijk. Sommige organisaties willen meer in de rechtstreeks toegankelijke hulp. Ze willen dat lage budgetten van de niet-rechtstreeks toegankelijke hulp rechtstreeks toegankelijk worden. Er wordt onderzocht wat het juiste afkappunt is. Op een bepaald moment moeten de beschikbare gegevens en studies tot conclusies leiden, maar diverse stakeholders zijn het onderling oneens.

VIA 5 bevat personeelsmiddelen voor minderjarigen. Bovenop het begrotingscijfer komt de sociale Maribel dankzij de sociale partners. Er is sprake van 130 vte voor minderjarigen. De verdeling is gebaseerd op parameters zoals historische verschillen, bezettingsgegevens en doelgroep. Dat gaat om 3,5 miljoen euro. Samen met de sociale Maribel komt dat neer op 205 miljoen euro voor minderjarigen. Voor volwassenen is er (in het kader van de zaak bij de Raad van State) ongeveer 4 miljoen euro buiten het uitbreidingsbeleid. Het gaat om ongeveer 80 vte. De sociale partners dragen bij aan de eerste fase van de verevening. Het gaat om 200 vte via de taxshift en de sociale Maribel.

Er is weinig veranderd in de zaak bij de Raad van State: de actievoerders hebben ook tegen de nieuwe regeling een bezwaar ingediend. De minister vermoedt niet dat ze de nieuwe regeling verwerpen, maar allicht uit strategische afwegingen willen ze de druk op de ketel houden.

De uitdovende DAC-financiering van Het Dolfijntje is recurrent gemaakt. In het zwembad komen niet alleen personen met een beperking. Een brede groep maakt gebruik van dit geëngageerd initiatief. Hij begrijpt de vraag en moet helpen zoeken naar middelen. In een systeem van persoonsvolgende financiering is het evenwel niet eenvoudig om voortdurend te zeggen dat bepaalde zaken rechtstreeks moeten worden gefinancierd. De combinatie van die stellingen is niet altijd eenduidig. Er wordt een oplossing gezocht maar Welzijn kan niet zomaar een zwembad financieren. Welzijn zoekt graag mee maar de oplossing is niet simpel.

Een van de vaststellingen in het evaluatierapport van het basisondersteuningsbudget is dat niemand begrijpt waarom het geen dynamisch en open recht is. Het basisondersteuningsbudget wordt immers toegekend aan iedereen die op een historische foto staat. Daarom is beslist om iedereen die tot einddatum 2017 in de prioriteitengroepen 1 en 2 zat, aan de lijst toe te voegen als ze nog geen niet-rechtstreeks toegankelijke hulp krijgen. Het gaat over 750 personen en ongeveer 2,7 miljoen euro.

Volgens het VAPH is het niet zo dat de zorgvraag via een DMW groter is dan via een DOP. Het VAPH denkt dat het andersom is. Ervaring moet worden getoetst aan objectivering. Het is decretaal niet verplicht om via een dienst te gaan om een ondersteuningsplan te maken. Tijdens de bespreking van het decreet van 25 april 2014 houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, wou vrijwel iedereen dat het VAPH

zich niet zou bemoeien. Er gebeurt een toetsing. De kosten zijn gedefinieerd. Het Vlaams Parlement was terughoudend om het VAPH alles te laten goed- of afkeuren.

Ann Van den Abbeele, coördinator Beleidsteam VAPH, antwoordt dat het gaat om mobiliteitshulpmiddelen, hulpmiddelen voor omgevingsbediening en communicatiehulpmiddelen. De doelgroep is die van de personen met een snel degeneratieve aandoening.

Inzake woon- en leefkosten heeft het VAPH een bevraging gedaan bij elk van de vergunde zorgaanbieders waarbij drie individuele dienstverleningsovereenkomsten zijn opgevraagd. Zowel VAPH als Zorginspectie heeft die geanalyseerd. De resultaten worden momenteel verwerkt en in december 2018 een eerste keer door de taskforce besproken. Er kunnen nog geen resultaten worden meegedeeld. Ondertussen is er een meldpunt waar organisaties terecht kunnen. Er komen voorlopig weinig reacties binnen: in totaal zeven voornamelijk informatieve vragen. Ondertussen is een kwaliteitsgarantieproject gestart om te komen tot een nieuw kwaliteitsbeleid dat niet alleen inzet op kwaliteit van dienstverlening en zorg maar vooral op kwaliteit van bestaan.

Het is de bedoeling om de wachttijd mee te nemen bij de PAB's, door een deel van de middelen van het uitbreidingsbeleid voor 2019 die naar PAB's gaan voor te behouden voor de langst wachtenden. Dat vraagt een regelgevende aanpassing die momenteel wordt voorbereid.

In samenwerking met het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid zijn de psychiatrische ziekenhuizen bevraagd om te weten hoeveel personen met een handicap daar al meer dan twee jaar verblijven. Die gegevens zijn aan het binnenkomen. Als die aantallen bekend zijn, is het de bedoeling om een plan van aanpak te maken, met inbegrip van een financiële raming, omdat men vindt dat die mensen daar niet langdurig moeten verblijven. Dat zal niet meer in 2019 kunnen, aangezien over de verdeling van de middelen van 2019 een afspraak is gemaakt. Bovendien zal men die gegevens niet op tijd verwerkt krijgen maar het zit in de planning van de administraties.

Bij de invoering van de persoonsvolgende financiering kon men noodgedwongen enkel de keuze maken voor de DOP's omdat men op dat moment niet meer tools had. Het VAPH kon daar weinig tegenover zetten om mensen toe te laten een kwaliteitsvol traject van vraagverheldering en ondersteuningsplanning te laten doorlopen. Ondertussen heeft men een aantal stappen kunnen zetten. Men heeft een onderzoek uitbesteed aan de Odisee Hogeschool om een tool te ontwikkelen die individuele gebruikers toelaat om zelf, zonder professionele hulp, een traject van vraagverheldering en een ondersteuningsplanning te doorlopen en een kwaliteitsvol plan op te maken en desgewenst in te dienen bij het VAPH. Willen zij toch gebruikmaken van professionele ondersteuning, dan is er ondersteuning van gebruikersorganisaties, van de diensten maatschappelijk werk en de DOP's. De bedoeling is in de loop van 2019 te evalueren in welke mate welke profielen en welke vragen terecht kunnen bij een DOP, die nog altijd een andere basisopdracht heeft. Als zij een traject doorlopen en er blijkt dat er nood is aan niet-rechtstreeks toegankelijke hulp, dan moeten zij dat ondersteuningsplan kunnen indienen. Maar er zijn andere cliënten die zelf met de tool een traject doorlopen en bij een gebruikersorganisatie via netwerksessies een plan kunnen opmaken. Het VAPH heeft een traject gelopen met de diensten maatschappelijk werk. De spreekster herinnert aan het onderzoek door Bea Maes naar kwaliteitsindicatoren voor de ondersteuningsplannen, waar onderzocht is hoe de diensten maatschappelijk werk aan de criteria voldoen. Daar zijn ook interviews op gezet. De indruk is dat dat goed loopt.

Aanvankelijk waren er geen beheersmaatregelen. Wanneer men zag dat een budget niet werd besteed waarvoor het bedoeld was, kon men niet ingrijpen. De regelge-

ving is inmiddels aangepast waardoor begeleidende maatregelen kunnen. Desondanks zijn er soms mensen die schulden maken. Momenteel loopt een afbetaalplan voor tien tot twintig personen. Het gaat vooral om mensen die nog uit de transitie van PAB komen en die hun werkkapitaal verkeerd hadden ingezet. Daarnaast zijn er nog een aantal personen bij wie er na de jaarlijkse afrekeningen nog rekeningen openstaan. Het gaat over gewone kosten die werden ingediend maar niet aanvaard zijn door het VAPH. Daar heeft de spreekster geen concrete aantallen van.

Tine van der Vloet vindt het belangrijk dat minderjarigen tijdig worden gescreend voor ze de school verlaten. Thans is er een groot verschil tussen wie VAPH-ondersteuning heeft en wie dat niet heeft. Zij vraagt met welke middelen dat zal gebeuren. Komen die boven prioriteitengroep 1, 2 en 3?

Rechtstreeks toegankelijke hulp is belangrijk vanwege de preventieve werking. Mensen kunnen hun hulp rechtstreeks aanwenden maar gebruiken gemiddeld slechts 3,5 punten per persoon. Er moet in de toekomst voldoende op worden ingezet zodat wie wacht op een groter budget dankzij de rechtstreeks toegankelijke hulp niet dieper wordt geduwd dan nodig is. Het is belangrijk om daarover na te denken. Het rechtstreeks toegankelijke aanbod is nog steeds te aanbodgestuurd. Dat kan ruimer en meer vraaggestuurd worden gemaakt.

Ondersteuningsplannen worden ook door de diensten maatschappelijk welzijn automatisch toegekend. Men hoeft niet langs een DOP, maar dat afraden is te verregaand. *Tine van der Vloet* hoort deze verhalen vaak en in alle provincies. In de studie staat duidelijk dat professionals in buiten-handicapspecifieke hulp personen afraden via een DOP te werken. Het parlementslid vraagt om daar niet licht overheen te gaan. Wat is de achterliggende reden waarom men bijna 50 procent meer vraagt dan voorheen? Als men zo voortgaat, kan men met hetzelfde budget minder mensen helpen. Ze hoopt op een studie om de effectieve reden te achterhalen.

Tine van der Vloet is tevreden dat er wordt nagedacht over de psychiatrie. Vanwaar de keuze voor twee jaar?

Elke Van den Brandt komt terug op het debat over rechtstreeks toegankelijke hulp en persoonsvolgende financiering. Men moet nagaan over wie het gaat en wie eventueel uit de boot valt. Mensen met een licht mentale handicap zullen nooit een hoge prioritering krijgen, komen in prioriteitengroep 3 terecht en hebben geen hoge budgetten. Door de wachtlijsten zal dat profiel pas over veel jaren aan bod komen. Het tempo waaraan de wachtlijsten worden weggewerkt, is niet van die aard dat zij op korte tijd perspectief krijgen. Als de rechtstreeks toegankelijke hulp onvoldoende ondersteund wordt om die mensen opvang te bieden, valt er een groep tussenuit, die potentieel kwetsbaar is en het risico loopt in probleemsituaties terecht te komen. Ze dreigen in andere netwerken of circuits te verzeilen. Zij begrijpt de vraag om hierover na te denken en ervoor te zorgen dat er geen groepen uit de boot vallen. Men moet de wachtlijsten wegwerken zodat er middelen zijn voor mensen die voor trap 2 in aanmerking komen ook al staan ze laag geprioriteerd.

Minister *Jo Vandeurzen* hoopt dat iedereen begrijpt dat de start is gemaakt met vraaggestuurde financiering met gigantische budgetten. De vaststelling is dat tal van historisch gegroeide zaken zijn meegenomen in de omslag. Als in 2019 27 miljoen euro naar volwassenen gaat die in het minderjarigenaanbod zitten en daar de plaats innemen van jongeren uit de jeugdhulp, is dat zorggarantie. Dat wordt een eenmalige operatie.

Hij hoopt dat men dat tegen 2020 in een andere budgettaire context kan opnemen. Als iedereen doet wat voor de verkiezingen is aangekondigd, zal het groeiplan

geen probleem vormen. Thans moet men een aantal zaken verteren maar in de toekomst kan dat een ander debat zijn. Het is oneerlijk dat iemand niets krijgt als minderjarige en evenmin als volwassene, maar op een bepaald moment moet een andere context de zaak invullen. 2019 wordt een belangrijk scharnierjaar, maar daarna volgt een andere begrotingscontext en een andere context ten aanzien van jongeren. Dat geldt voor meerdere issues. Na deze eerste grote omslag kan men op een aantal vlakken in een ander referentiekader de prioriteiten voor de volgende jaren bepalen.

Ann Van den Abbeele zegt dat voor de zorgcontinuïteit van mensen die geen VAPH-ondersteuning hebben een gefaseerd plan van aanpak moeten worden uitgewerkt, net zoals dat is gebeurd voor wie wel VAPH-ondersteuning heeft. Ze kan geen antwoord geven op de vraag of zij voorrang zullen krijgen zonder duidelijkheid over het budgettaire. Pas als alle gegevens zijn uitgewisseld, wordt het mogelijk om een effectieve raming en een gefaseerd plan van aanpak te maken.

Het VAPH raadt nooit af om op een DOP een beroep te doen. De bedoeling van het VAPH met de maatregelen die in 2019 worden voortgezet, is om verschillende mogelijkheden aan te bieden. Door al die mogelijkheden aan te bieden om een ondersteuningsplan te laten opmaken, hoopt het VAPH de wachttijden in te korten.

Op die manier kunnen mensen kiezen waar ze zich het best bij voelen en gaan waar ze denken het best geholpen te worden. Ann Van den Abbeele sluit niet uit dat de indruk bestaat dat de budgetten verschillen. Intern wordt evenwel opgemerkt dat dit niet overeenkomt met de cijfers. Als de ondersteuningsnood op basis van een geobjectiveerde zorgzwaarte vergeleken wordt met de vragen naargelang de indiener, klopt de stelling niet dat de DOP systematisch lager zijn en de DMW hoger. Een en ander is genuanceerder.

Er is in samenwerking met het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid geprobeerd om het begrip 'langverblijf' te operationaliseren.

Tine van der Vloet zegt dat niet kan worden nagegaan of de vraag klopt. De DOP bekijkt het netwerk en de actuele vraag. Van de Dienst Maatschappelijk Werk wordt alom gezegd dat ze meer vragen dan actueel nodig is, waardoor de bedragen allicht stijgen.

Ann Van den Abbeele denkt dat er voor de stijging op dit moment geen eenduidige verklaring is. Er kunnen verschillende redenen zijn. In de eerste plaats is het een aantrekkelijk systeem met uitgebreide en flexibele bestedingsmogelijkheden. Het klopt dat mensen meer vragen dan vroeger. Dat is een terechte vaststelling. Daarnaast zijn enkele kostendrijvers vastgesteld in de methode om naar budgetten toe te leiden. Uiteraard wordt dat in de mate van het mogelijke in 2018 bijgestuurd. De ruime budgetcategorieën maken flexibel evalueren mogelijk en impliceren dat mensen altijd die bovengrens toegekend krijgen. Ann Van den Abbeele vraagt om de evaluatie ten gronde af te wachten vooraleer uitspraken te doen. Ze denkt dat het genuanceerder is dan dat mensen meer vragen omdat ze hun cirkels onvoldoende verkennen. Dat is een van de elementen maar niet het enige.

IV. Stemming

De aan de commissie toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2019 (zie opsplitsing als elektronische bijlage bij het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, *Parl.St.* VI.Parl. 2018-19 nr. 15/4) worden bij indicatieve stemming met 10 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen aangenomen.

Bert MOYAERS,
voorzitter

Lorin PARYS
Jan BERTELS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

bbp	bruto binnenlands product
BelRAI	verzamelnaam voor de Belgische vertaling en informatisering van de interRAI (instrumentenbasiseerstelijnschaal en Resident Assessment Instrument)
BOB	basisondersteuningsbudget
buso	buitengewoon secundair onderwijs
cao	collectieve arbeidsovereenkomst
CAW	centrum algemeen welzijnswerk
cgg	centrum voor geestelijke gezondheidszorg
CICOV	Centrum voor Informatie, Communicatie en Vorming in de Welzijnssector
CJSM	Cultuur, Jeugd, Sport en Media (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
CoBRHA	Common Base Registry for HealthCare Actor
COS	centrum voor ontwikkelingsstoornissen
CRZ	Centrale Registratie van Zorgvragen
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
DAC	derde arbeidscircuit
DMW	dienst maatschappelijk werk
DOP	dienst ondersteuningsplan
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
EVA	extern verzelfstandigd agentschap (van de Vlaamse overheid)
FAMIFED	Federaal Agentschap voor de Kinderbijslag
FCUD	Fonds voor Collectieve Uitrusting en Diensten (van de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers)
FOD	Federale Overheidsdienst
GES	gedrags- en emotionele stoornis
GO!	onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
HACCP	Hazard Analysis and Critical Control Points
HPV	humanaan papillomavirus
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IKT	inkomenstarief
IMC	interministeriële conferentie
Intego	Integrated Computerized Network
KB	koninklijk besluit
KCE	Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg
KCSE	Kenniscentrum Sociaal Europa
KOALA	Kind- en Ouderactiviteiten voor Lokale Armoedebestrijding
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
Logo	loco-regionaal gezondheidsoverleg en -organisatie
M-decreet	decreet betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften
MDT	multidisciplinair team
Medicomut	Nationale Commissie Artsen-Ziekenfondsen
MFC	multifunctioneel centrum
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
PAB	persoonlijkeassistentiebudget
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
rob	rustoord voor bejaarden
RTH	rechtstreeks toegankelijke hulp
rvt	rust- en verzorgingstehuis
SAM	Steunpunt Mens en Samenleving
sp	gespecialiseerde dienst voor behandeling en revalidatie
Sumehr	Summarized Electronic Health Record

TANDEM	Toeleiding en Aanmelding Na Detentie En Meer
tbc	tuberculose
VAK	vastleggingskrediet
VAPH	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
VASGAZ	Vlaams Agentschap voor de Samenwerking rond Gegevensdeling tussen de Actoren in de Zorg
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VEK	vereffeningskrediet
VIA	Vlaams intersectoraal akkoord
VIDIS	Virtual Integrated Drug Information System
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VLESP	Vlaams Expertisecentrum Suïcidepreventie
vte	voltijdequivalent
VUTG	Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van de Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
W ² -decreet	decreet houdende de werk- en zorgtrajecten van 25 april 2014
WHO	World Health Organisation
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)